11ਵਾਂ ਸਾਲ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

VOL -11 ISSUE -12
June 29, 2022

Postal Address
Desh Doaba
5101 Doe Hollow Pl., Antelope, CA-95843

www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ ਸੰਪਰਕ : 916-947-8920 ਫੈਕਸ : 916-238-1393 E-mail : deshdoaba@yahoo.com ਸੰਪਾਦਕ : ਤਰਸੇਮ ਜਲੰਧਰੀ/ ਵਿਵੇਕ ਭਾਟੀਆ

ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਅਤੇ 'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਜ਼ਮ' ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ (4 ਜੁਲਾਈ) ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ। ਪ੍ਰੋ: ਐਚ. ਐਲ. ਕਪੂਰ ਦਾ ਲੇਖ ਅੰਦਰ ਦੇਖੋ।

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਮਗਰੋਂ ਬਾਇਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪਰਵਾਸ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮ ਵਾਪਸ ਲਿਆ

ਬੋਸਟਨ (ਬਿਊਰੋ)– ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਤ ਸੀ। 10 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਟੈਕਸਾਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਡਰਿਊ ਟਿਪਟੌਨ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟੈਕਸਾਸ ਅਤੇ ਲੁਈਸਿਆਨਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਾਇਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਸਾਨ ਹੋਣਗੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣ ਦੇ ਨਿਯਮ

ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੇ ਐਚਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਮਾਡਰਨ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਸਟਾਰਟਅਪ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖ ਪਾਉਣਗੀਆਂ, ਉਥੇ ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ ਪਾਉਣਾ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਾਇਦਾ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਦਾ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਐਚ1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਸ ਦੇ 2023 ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਐਚਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਇਕ ਨਾਨ ਇਮੀਗ੍ਰੈਂਟ ਵੀਜ਼ਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ ਲਈ ਕਰਦੀਆ ਹਨ। ਕਈ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਇਸ ਵੀਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵੀਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ ਇੰਮਪਲਾਇਰ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ 'ਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀਓਆਈ ਦੀ ਖਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਨਾਲ ਸਟਾਰਟਅਪ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਊਟਸੋਰਸ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਤਰਾਲਾ ਇਸ ਵੀਜ਼ੇ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੈਕ ਪੁਆਇੰਟ ਵੀ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਈਟ ਵਿਜ਼ਿਟ ਲਈ ਵੀ ਨਵੇਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦਾ ਫਾਰਮ 'ਚ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ, ਪਿਟਸਬਰਗ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਦਾ 37ਵਾਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ 10 ਜੁਲਾਈ 2022 ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਬੰਧਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਖੋ ਸਫਾ 3 'ਤੇ

ਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਮ ਤੋੜ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੀ ਸਿਆਸਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਬਿਊਰੋ)– ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ ਵਿਚਾਲੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਵੰਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਸੰਕਟ ਦੇ ਬੱਦਲ ਮੰਡਰਾਉਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਠਾਕਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਫਸਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੰਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਸਿਖਾਇਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਬਾਲ ਗੰਗਾਧਰ ਤਿਲਕ, ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਾਲਵੀਆ, ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਵਰਗੇ ਦਿੱਗਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅੰਦੋਲਨ ਵਜੋਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸਿਆਸੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਪਿੱਛੇ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਗਾਵਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਗੜਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਆਦਿਤਿਆ ਠਾਕਰੇ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਊਧਵ ਠਾਕਰੇ ਦੇ ਨਾਲ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 4 'ਤੇ)

ਰਾਜਸ਼੍ਰੀ ਛਤਰਪਤੀ ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਵੱਲੋਂ ਕੋਟਿਨ-ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਣਾਮ (ਸਬੰਧਿਤ ਸੰਪਾਦਕੀ ਅਤੇ ਲੇਖ ਅੰਦਰ ਦੇਖੋ)

ਸੋਹੰ

SRI GURU RAVIDASS SABHA (CA)

2150 Crestview Drive, Pittsburg CA 94565

Tel : (925) 439-2355

Sri Guru Ravidass Temple Gurughar's 37th Anniversary 2022

July 3, 2022

Sukhmani Sahib Path and Langar Sewa by Vijay Kumar and Family

Sri Sukhmani Sahib Path and Langar Sewa will be hosted by Vijay Kumar and family to celebrate their grandson Abhiraj Kumar's second birthday. May Waheguru bless Abhiraj with a happy, healthy and long life.

July 8-9-10, 2022

Pittsburg Gurughar's 37th Anniversary

Sri Guru Ravidass Temple Pittsburg's 37th anniversary will be celebrated on July 10, 2022. Akhand Path will start on Friday 7/08/2022 at 10:00 AM and will be concluded with Bhog ceremony on Sunday 7/10/2022. Path and Langar sewa will be hosted by Guru Ki Sangat.

Ragi Jatha of **Bhai Onkar Singh Una Sahib Wale** will adorn the occasion along with other Kirtankars. Entire Sangat is requested to attend the function.

July 31, 2022 Sukhmani Sahib Path and Langar Sewa by Lashkari Ram Suman.

ਲਖ ਖੁਸੀਆ ਪਾਤਿਸਾਹੀਆ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ

Sri Sukhmani Sahib Path and Langar Sewa will be hosted by Bhai Lashkari Ram Suman and family in preparation of their daughter Bindu Suman's wedding. May Waheguru bless Bindu Suman with all the joy in her married life and keep Suman family in CHARDI KALA.

"NANAK NAM CHARDI KALA TERE BHANE SARBAT DA BHALA"

Please contact General Secretary Abhishek Pal Narabut at (925)695-4637 for booking any program.

Sangat De Sewadar

Chairperson	President	General Secretary	Treasurer
Kulwant Kaur Banga	Jagtar Bhatia	Abhishek Pal Narabut	Sunita K Singh

Please visit Gurughar website for information: WWW.SriGuruRavidassTemple.com

HAPPY BAZAAR
HAPPY BAZAAR
INDIAN, PAKISTANI & FIJJIAN GROCERIES
WE ARE OPEN
7 DAYS A WEEK
9:00am to 8:30pm
RENT DVDS & BUY CLOTHES
ENJOY YOUR DAY WITH HOPES
CALL US
Ph: (209) 478-0285
Fax: (209) 477-3206
We sell Air Tickets
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਅਰਲਾਈਨ ਟਿਕਟਾਂ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ।
EVERY SATURDAY & SUNDAY SPECIAL DISCOUNT ON GROCERIES
1304 E Hammer Lane # 7 Stockton CA 95212
EMAIL: indiabazaar08@yahoo.com

Kash
FABRICS
ਪੰਜਾਬੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ
ਨੰਬਰ ਵਨ ਸਟੋਰ
ਸਾਡੀ ਸਪੈਸ਼ਲਟੀ
ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ
ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਨਾਲ
ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ ਮੈਚਿੰਗ ਜਿਊਲਰੀ
ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੱਪੜਾ ਵਧੀਆ ਤੋਂ
ਵਧੀਆ ਸਾੜੀਆਂ ਤੇ
ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਸੂਟ, ਦਰਜਨਾਂ ਰੰਗਾਂ
ਵਿਚ ਪੱਗੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ
ਸੀਡੀਆਂ-ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਡੀਥ ਵੀਥ ਡੀਥ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਹੈ।
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਅਸੀਂ ਯੂਥ ਪੀਥ ਐਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
KASH FABRICS
ONE STOP SHOPPING CENTRE
29576 Mission Blvd Hayward. Ca 94544
www.kashfabrics.com
Tel: 510-538-1138

Raja
SWEETS & CATERING
AUTHORIZED CATERER FOR
MAJOR 5-STAR HOTELS
ITEMS SERVING
All Kinds of Sweets | Snacks
Chaat Stall | North Indian Cuisine
Fluda Kulfi Stall | On Site Tandoor
CATERING SERVICE
Wedding Ceremonies | Receptions
Birthday Parties | Corporate Events
Religious Gatherings
Picnics/Bar-B-Que
ADDITIONAL SERVICE
Warmers | Chaffing Dishes
China & Silverware
Linen Rental | Waiters
Bartenders
CONTACT US:
RAJA SWEETS & CATERING
WORK (510) 489-9100
CELL (510) 715-1619
Email: msbains@rajasweets.com
www.rajasweets.com
Find us on: facebook
Follow us on Twitter
rajasweetsandcatering
rajasweets

INDIA MARKET
INDIA MARKET
SWEETS & SPICES
CHAAT PAPDI, SAMOSA, CHAAT, PANI PURI
DAHI VADA, BHEL PURI CHAAT
ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ
ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਸਟੋਰ
ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੋਸਰੀ
ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ
WE HAVE LARGEST COLLECTION FOR INDIAN FIJIAN & PAKISTANI GROCERY
MUSIC, FABRIC ARTIFICIAL JEWELRY, SWEETS, FRESH VEGETABLES & MORE..
ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ
ਬਰਿੰਦਰ ਬੰਗੜ
Super Eyebrow
Threading Now Open
Eyebrow Threading
& Henna Tattoo
7 times,
Get 8th one free!
Inside India Market
SACRAMENTO
5203 EKLHORN BLVD
SACRAMENTO CA 95842
916- 338-5511
WALK INS WELCOME
ROSEVILLE
1265 PLEASANT GROVE BLVD.
100 ROSEVILLE, CA 95747
916- 786-7666
Cell :
916-798-8142
Email:
IndiaMarketRoseville@gmail.com

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ 2 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਰੇਲ ਹਾਦਸਾ, 3 ਮੌਤਾਂ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਜ਼ਖਮੀ

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਜਾ ਰਹੀ ਯਾਤਰੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ ਪੱਟੜੀ ਤੋਂ ਲੱਥੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 28 ਜੂਨ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)– ਲਾਸ ਏਂ-ਜਲਸ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਜਾ ਰਹੀ ਐਮਟਰੈਕ ਯਾਤਰੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਮਿਸੌਰੀ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੱਟੜੀ ਉਪਰ ਖੜੇ ਇਕ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ ਰੇਲ ਪੱਟੜੀ ਤੋਂ ਲੱਥ ਗਈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 3 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਇਹ ਵੱਡਾ ਦੂਜਾ ਰੇਲ ਹਾਦਸਾ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰੈਂਟਵੁੱਡ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਯਾਤਰੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਇਕ ਕਾਰ ਨੂੰ 60 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਘਸੀਟ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਵਾਰ 3 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ 3 ਹੋਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਸਵਾਰ 80 ਯਾਤਰੀ ਵਾਲ ਵਾਲ ਬਚ ਗਏ ਸਨ। ਤਾਜਾ ਵਾਪਰੇ ਰੇਲ ਹਾਦਸੇ ਬਾਰੇ ਮਿਸੌਰੀ ਸਟੇਟ ਹਾਈ ਵੇਅ ਪੈਟਰੋਲ ਦੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਸਟਿਨ ਜੂਨ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੇ 8 ਵਿਚੋਂ 7 ਡੱਬੇ ਪੱਟੜੀ ਤੋਂ ਉਤਰ ਗਏ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਰੇ ਗਏ 2 ਲੋਕ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸਨ ਜਦ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਸੀ। ਹਾਦਸਾ ਮੈਨਡਨ, ਮਿਸੌਰੀ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰਿਆ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਜਖਮੀ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ ਪਰੰਤੂ ਦਰਜਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਮਿਸੌਰੀ ਸਟੇਟ ਹਾਈਵੇਅ ਗਸ਼ਤੀ ਟੀਮ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਏਰਿਕ ਬਰਾਊਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਖਮੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਟਰ ਅਨਸਾਰ 40 ਤੋਂ ਵਧ ਜਖਮੀ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਬਰਾਊਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਬਿਨਾਂ ਲਾਈਟਾਂ ਵਾਲੀ ਬਜਰੀ ਨਾਲ ਬਣੀ ਸੜਕ ਉਪਰ ਵਾਪਰਿਆ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਸੇਫਟੀ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਦੀ 14 ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬੋਰਡ ਦੀ ਚੇਅਰਵੋਮੈਨ ਜੈਨੀਫਰ ਹੋਮੈਂਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਟਰੱਕ ਰੇਲ ਪੱਟੜੀ ਉਪਰ ਕਿਉਂ ਖੜਾ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਕਨੀਕੀ ਨੁਕਸ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇਗਾ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦਾ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਅਜੇ ਉਸ ਦਾ ਪੱਟੜੀ ਉਪਰ ਪਰਤਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਕੇ ਉਪਰੋਂ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕੋਈ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਗਈ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੇ ਹੋਰ ਡਾਕਟਰੀ ਮੱਦਦ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਮ ਤੋੜ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੀ ਸਿਆਸਤ

(ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਮੰਤਰੀ-ਵਿਧਾਇਕ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸਾਮ ਦੇ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 40 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਬਗਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 55 ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2014 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਸਿਆਸੀ ਝਟਕਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ 5 ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਯੂਪੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਡਰਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਸੀਟ ਤੱਕ ਸਿਮਟ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਯੂਪੀ ਦੀਆਂ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਨਾ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਗਰ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀਆਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਦੋ ਸੂਬੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਰਾਜ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਦਿੱਗਜ ਖਿਡਾਰੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੂਪੀ ਦੇ ਦਿੱਗਜ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਤੋਂ ਕਮਾਂਡ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 2014, 2017, 2019 ਅਤੇ 2022 ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਯੂਪੀ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਮਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਰਾਮਪੁਰ ਵਰਗੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਜੋ ਕਦੇ ਐਨ।ਡੀ।ਏ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਸੰਗਰੂਰ ਉਪ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਮਾਂਬੰਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਇਕ ਦਿਨ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ 'ਚ ਪੈਟਰੋਲ-ਡੀਜ਼ਲ

ਕੋਲੰਬੋ – ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਤੇਲ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਈਂਧਨ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਈਂਧਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ 1,100 ਟਨ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ 7,500 ਟਨ ਡੀਜ਼ਲ ਬਚਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਕ ਦਿਨ ਲਈ ਵੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਡੇਲੀ ਮਿਰਰ ਔਨਲਾਈਨ' ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਮੰਤਰੀ ਕੰਚਨਾ ਵਿਜੇਸੇਕਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸੀਬੀਐਸਐਲ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਈਂਧਨ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਲੋਨ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਰਵਿਸ ਚਾਰਜ ਦੇ ਨਾਲ ਲੌਜਿਸਟਿਕਸ, ਵੇਅਰਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਵੰਡ ਲਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨਾ ਵਿਜੇਸੇਕੇਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੌਜੂਦਾ ਚੋਣਵੇਂ ਆਊਟਲੇਟ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਆਊਟਲੇਟ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਿਫਾਇਨਰੀ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ। ਦੇਸ਼ ਇਸ ਹਫਤੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਈਂਧਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੱਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਵੀ ਠੱਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਿਜਲੀ ਪਲਾਂਟਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲਣ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਟਾਕ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਕੱਟ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਜੇਸੇਕੇਰਾ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਈਂਧਨ ਆਯਾਤਕ ਅਤੇ ਵਿਤਰਕ ਸੀਲੋਨ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੀਪੀਸੀ) ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਲੌਜਿਸਟਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਹਫਤੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੈਟਰੋਲ, ਡੀਜ਼ਲ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

SKY TRANSPORT SOLUTIONS

STRIVE FOR MORE

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ
ਸਕਾਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ
ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ

WE PROVIDE ALL TRUCKING RELATED PERMITS AND SERVICES

SPECIAL BIT INSPECTION AND DOT AUDIT COMPLIANCE:

ICC, DOT, IFTA, IRP Plates, PERMITS, NYP, KYU, OR, Canada Permit, CORPORATION AND LLC FILLING SERVICES, 2290, PTI, Trailer plates.

NOTORY PUBLIC SERVICES.
ON THE SPOT VIN VERIFICATION SERVICES.
DOT OUT OF SERVICES??
AUTHORIZED IRS E- FILE PROVIDER.
WE HAVE COMPLETE SOLUTIONS FOR OUT OF SERVICE DOT.

SPECIAL DOT COMPLIANCE FOR SAFETY, AUDITS AND RECORD KEEPING.

PLEASE CONTACT US FOR MORE INFORMATION

PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540

Email: skytransportsolution@gmail.com

Give us a chance to provide you best services

121 E 11th St. Tracy, CA 95376

'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਸਾਲ 2022-23 ਲਈ 1,55,859,78 ਕਰੋੜ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਬਜਟ ਪੇਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਬਿਊਰੋ)– ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਲੀ ਵਰ੍ਹੇ 2022-23 ਲਈ 1,55,859,78 ਕਰੋੜ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪਲੇਠਾ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਸਦਨ 'ਚ 'ਜਨਤਾ ਬਜਟ' ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ। ਡਿਜੀਟਲ ਬਜਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫੋਕਸ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਖੇਤੀ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 300 ਯੂਨਿਟ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਚਲੰਤ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਬਜਟ 'ਚ 95,378,28 ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 1,55,859 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਲੰਘੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 14,20 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਜਟ 'ਚ ਨਵੇਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 35050,99 ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਸਮੇਤ 1,51,129,27 ਕਰੋੜ ਦੀ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਵਿਚ 17,08 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਦਫ਼ਾ ਪੇਪਰ ਰਹਿਤ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੋਬਾਈਲ ਐਪ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਦਿੱਕਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਸ਼ੁੱਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਾਲੂ ਮਾਲੀ ਸਾਲ 'ਚ 15,946,37 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਘਟਾਉਣਾ ਮੁੱਖ ਏਜੰਡਾ ਹੈ। ਪਲੇਠੇ ਬਜਟ 'ਚ 26,454 ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਰੱਖੇ 36 ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 714 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਅਤੇ 540 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਗੜਦੇ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਵਧਾ ਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੁਚੱਜਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਵੀ ਫੋਕਸ ਰਹੇਗਾ। ਬਜਟ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਝਲਕਾਰਾ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪੰਡ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹੌਲੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਜਟ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚਾਲੂ ਮਾਲੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਜੀਐੱਸਟੀ ਵਸੂਲੀ ਤੋਂ 27 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਾਧੇ ਨਾਲ 4350 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਵੱਡੀ ਆਸ ਆਬਕਾਰੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। 56 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਆਬਕਾਰੀ ਮਾਲੀਆ 9648 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ 45,588 ਕਰੋੜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ 28,731 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮਿਲਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਖ਼ਰਚ ਵਿਚ 31,172 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ 15,146 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਿਜਲੀ ਸਬਸਿਡੀ 'ਤੇ 15,846 ਕਰੋੜ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1,55 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦਾ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ
ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 300 ਯੂਨਿਟ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ
ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਚ ਬਣਨਗੇ 117 ਮੁਹੱਲਾ ਕਲੀਨਿਕ
100 ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ 'ਸਕੂਲਜ਼ ਆਫ਼ ਐਮੀਨੈਂਸ' ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ
45 ਨਵੇਂ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਬਣਨਗੇ, 61 ਅੱਡਿਆਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ
ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 16 ਨਵੇਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ
'ਇੱਕ ਵਿਧਾਇਕ ਇੱਕ ਪੈਨਸ਼ਨ' ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ 19,53 ਕਰੋੜ ਦੀ ਬੱਚਤ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ 'ਪੰਜਾਬ ਯੁਵਾ ਉੱਦਮੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ'
ਅੱਠਵੀਂ ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਵਰਦੀਆਂ
ਪੰਜਾਬੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ 200 ਕਰੋੜ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਐਲਾਨ
ਵੇਰਕਾ 'ਚ ਕਵਿੱਕ ਫ੍ਰੀਜ਼ਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸਥਾਪਨਾ
ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੁਰੜਾ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਜੇਲ੍ਹ ਅਤੇ ਜਲ ਭਵਨ ਬਣੇਗਾ
ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਹਰਿਆਵਲ ਲਹਿਰ ਨਾਮ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ
ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਫ਼ੰਡ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸਥਾਪਨਾ
ਵਪਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ
ਕਰ ਚੋਰੀ ਰੋਕਣ ਲਈ 'ਟੈਕਸ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਯੂਨਿਟ' ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸਥਾਪਨਾ
ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਲਈ ਦੋ ਸੁਪਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ

ਪਹਿਲੇ ਬਜਟ ਵਿਚ ਸਕੂਲੀ ਅਤੇ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ 16,27 ਫ਼ੀਸਦੀ ਬਜਟ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਜਟ ਵਿਚ 47,84 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿਚ 56,60 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ 100 ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ 'ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਐਮੀਨੈਂਸ' ਵਜੋਂ ਅਪਗਰੇਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ 200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ 123 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। 40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਉਪਬੰਧ 560 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਡਿਜੀਟਲ ਕਲਾਸ ਰੂਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਚਾਰ-ਦੀਵਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ 424 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਕਲਾਸ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਦੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ 23 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚੇ ਜਾਣਗੇ। ਐੱਸਸੀ/ਓਬੀਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਵਜ਼ੀਫ਼ਾ ਸਕੀਮ ਲਈ 146 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਮਿੱਡ-ਡੇਅ ਮੀਲ ਲਈ 473 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਉਭਾਰਨ ਲਈ 200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਚਲੰਤ ਮਾਲੀ ਵਰ੍ਹੇ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 30 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 9 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਲਜਾਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜ਼ੀਫ਼ਾ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ 30 ਕਰੋੜ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ 95 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ 641 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ 25 ਕਰੋੜ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਲਈ ਬਜਟ ਵਿਚ 23,80 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ 4731 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਜਟ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ 77 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 117 ਮੁਹੱਲਾ ਕਲੀਨਿਕ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 75 ਮੁਹੱਲਾ ਕਲੀਨਿਕ 15 ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਮੁਫ਼ਤ ਇਲਾਜ ਲਈ 'ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ' ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਸਾਰਾ ਖ਼ਰਚਾ ਸਰਕਾਰ ਚੁੱਕੇਗੀ। ਦੋ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਦੋ ਸੁਪਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ ਲਈ 3163 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਦੀ ਸੁਰਜੀਤੀ ਵਾਸਤੇ 100 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਬਿਜਲੀ ਸਬਸਿਡੀ ਲਈ 2503 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਜਟ ਵਿਚ ਆਟੇ ਦੀ ਹੋਮ ਡਲਿਵਰੀ ਵਾਸਤੇ 497 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਪਨਸਪ ਲਈ 350 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬੇਲ ਆਊਟ ਪੈਕੇਜ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 'ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਫ਼ੰਡ' ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ 'ਚ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਤੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਸ-ਗ੍ਰੇਸ਼ੀਆ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ 130 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਲਈ 108 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਜਟ 'ਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ 4071 ਕਰੋੜ ਦੇ ਫ਼ੰਡ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 361 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ, 292 ਕਰੋੜ ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਚੈੱਕ ਡੈਮਾਂ ਲਈ 20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਛੱਪੜਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਲਈ 33 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਡੈਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਾਸਤੇ 189 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ 2102 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ 1131 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਾਖਵੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਮਾਲੀਆ ਕਿੱਥੋਂ ਆਏਗਾ

ਸੂਬੇ ਦੀ ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਕਮਾਈ: 45,588 ਕਰੋੜ
ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗਰਾਂਟਾਂ: 28,731 ਕਰੋੜ
ਗੈਰ ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ: 6,304 ਕਰੋੜ
ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ: 35,051 ਕਰੋੜ

ਕਿੱਥੇ ਜਾਏਗਾ

ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ ਤੇ ਉਜਰਤਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚਾ: 31,172 ਕਰੋੜ
ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭ: 15,146 ਕਰੋੜ
ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚਾ: 10,981 ਕਰੋੜ
ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ: 1,000 ਕਰੋੜ
ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ: 20,122 ਕਰੋੜ
ਖੇਤੀ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ

ਬਜਟ ਵਿਚ ਚਾਲੂ ਵਰ੍ਹੇ ਲਈ ਖੇਤੀ ਵਾਸਤੇ 11,560 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਖੇਤੀ ਮੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ 6947 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਣਗੇ। ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਬਿਜਾਈ ਵਾਸਤੇ 450 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ 200 ਕਰੋੜ ਦੇ ਫ਼ੰਡ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਲਈ 1170 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਨਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਕਸ਼ ਘੜੇਗਾ ਬਜਟ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਰ ਮੁਕਤ ਬਜਟ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਉਲੀਕਣ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜਨਤਾ ਦਾ ਬਜਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ। ਬਜਟ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਕਾਸ, ਸੂਬੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਮੰਤਵ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਜਟ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਸਨਅਤ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਊਰਜਾ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਦੇਣ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨਨ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

29 ਸਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਐਸ/ਸੀ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 11 ਇੰਚ, ਬੀ-ਟੈਕ (ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ) 6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਇੰਡੀਆ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ, ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜਨ, ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਕੋਲ ਅਮਰੀਕਾ/ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਕਤ ਲੜਕਾ ਅਮਰੀਕਾ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ 559-375-4691 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਬਜਟ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ: ਅਸ਼ਵਨੀ ਸ਼ਰਮਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 27 ਜੂਨ– ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਜਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬਜਟ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਠੋਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸ਼ਵਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਜਟ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਆਧਾਰਿਤ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕੇਂਦਰਿਤ ਬਜਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਰੋਲ ਮਾਡਲ 'ਤੇ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਸਕੀਮ ਇਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੁਪਨਾ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਵਾਂਗ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਸ਼ਵਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਡਮੈਪ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਨਜ਼ਰ ਵਾਲਾ ਬਜਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਧੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

Remembering Chhatrapati Shahuji Maharaj on his 148th Birth Anniversary

Prem K. Chumber Editor-In-Chief:
Ambedkar Times & Desh Doaba Weeklies Newspapers

Chhatrapati Shahu Ji Maharaj was one of the earliest pioneer-saviors of the Scheduled Castes and Backward Classes who, for the first time in the history of the country, implemented 50 percent of reservation for the Dalits and Backward Classes in government jobs and

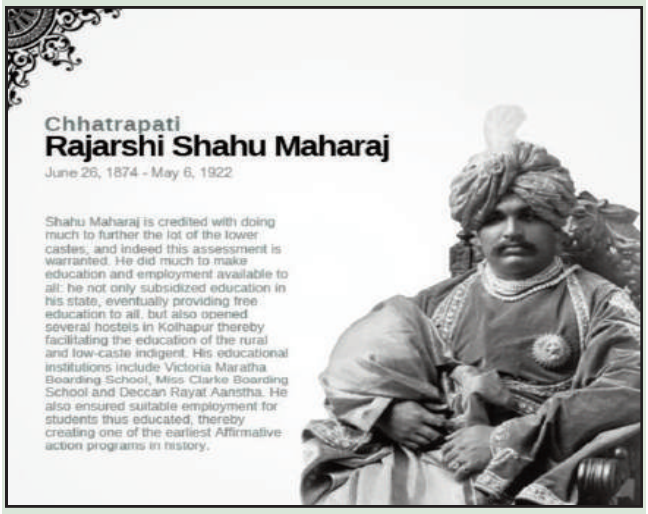

education institutions. He also facilitated the entry of the lower castes in the temples. He was of the firm view that a handful of the upper-castes of his state had monopolized all the offices of profit. All the shrines in the temples within his state, as elsewhere in rest of the country, were also monopolized by Brahmin priests. He saw to it that at least fifty percent of the shrines were to be looked after by the priests belonging to lower castes. He wanted that the lower castes should get best of the education, so that they could compete with their counterparts from the upper castes effectively. To make this a reality, he made the primary education compulsory for the lower castes in his Kingdom of the Kolhapur state.

The seminal contribution made by Chhatrapati Shahu Ji Maharaj was not limited to education and government jobs. He made concerted efforts to liberate the lower castes from the all-pervasive hegemony of the Brahminical priestly class structures of socio-economic dominations by empowering them to stand on their own sources of livelihood so that they need not to depend on the evil and oppressive systems of Balutdari and Vatandari. He paved the way for the inclusion of reservation in the constitution of Independent India drafted under the Chairmanship of Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar to whom Shahu Ji Maharaj encouraged and supported to come forward to cut the shackles of the centuries old slavery of the lower castes. "Ambedkar Times" and "Desh Doaba" weekly newspapers fondly remember and pay its deepest regards to Revered Chhatrapati Shahu Ji Maharaj on his great cause to the Dalits and Backward Classes.

ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਟਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ-ਘਾਟਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਹਰ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਬੰਧੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਜਾਂ ਖਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਂ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਨਰੇਰੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ॥

ਲੜੀ ਨੰਬਰ-187

ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ
510-432-5827

ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਹੈ-ਅਰਥ ਧਰਮ ਕਾਮ ਮੋਖ ਕਾ ਦਾਤਾ॥(੮੦੬) ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਚੋਂ ਮੋਖ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਾਮਨਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਮਨੁੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਮੁਕਤੀ 'ਚ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ੀ ਤੇ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਵਿਧੀ-ਵਿਧਾਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਡੰਬਰਾਂ 'ਚ ਪੌਂਦਾ ਰਿਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੈਕੁੰਠ ਅਥਵਾ ਸਵਰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਲਾਲਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਦਾਨ-ਪੁੰਨ ਕਰਮ, ਘਰ-ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ, ਪ੍ਰਵਾਰਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਿਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜ ਨੱਸ ਕੇ ਤਪ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਆਦਿਕ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹੈ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਦੱਸਿਆ ਮੋਖ ਦੁਆਰ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਧਾਰਨ ਕਰਨ, ਸਮਾਜ ਪਰਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿ, ਇਕ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰੀ ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦੈ ਜਿਸਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ "ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ" ਦੱਸਦੀ ਹੈ-ਗੁਰ ਕੀ ਸਾਖੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਪੀਵਤ ਹੀ ਪਰਵਾਣੁ ਭਇਆ॥ਦਰ ਦਰਸਨ ਕਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਹੋਵੈ ਮੁਕਤਿ ਬੈਖੁੰਟੇ ਕਰੇ ਕਿਆ॥(੩੬੦)

ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੀ ਤਾਂ ਕਾਮਨਾ-ਰਾਜੁ ਨ ਚਾਹਉ ਮੁਕਤਿ ਨ ਚਾਹਉ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਚਰਨ ਕਮਲਾਰੇ॥ (੫੩੪) ਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ-ਮੂਏ ਹੂਏ ਜਉ ਮੁਕਤਿ ਦੇਹੁਗੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇਲਾ॥(੧੨੯੨-੯੩) ਮਰਣ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸਰੀਰ ਸੜ ਕੇ ਸੁਆਹ ਹੋ ਜਾਂਦੈ ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਆਖਦੀ ਹੈ-ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਸੋ ਆਖੀਐ ਮਰਿ ਜੀਵੈ ਮਰੀਆ॥(੪੪੯) ਇਸ ਲਈ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਕੌਣ ਹੈ? ਉੱਤਰ-ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਆਗਿਆ ਆਤਮ ਹਿਤਾਵੈ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਸੋਊ ਕਹਾਵੈ॥ ਤੈਸਾ ਹਰਖੁ ਤੈਸਾ ਉਸੁ ਸੋਗ॥ ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਤਹ ਨਹੀ ਬਿਓਗੁ॥ਤੈਸਾ ਸੁਵਰਨੁ ਤੈਸੀ ਉਸ ਮਾਟੀ॥ ਤੈਸਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤੈਸੀ ਬਿਖੁ ਖਾਟੀ॥ਤੈਸਾ ਮਾਨ ਤੈਸਾ ਅਭਿਮਾਨੁ॥ ਤੈਸਾ ਰੰਕੁ ਤੈਸਾ ਰਾਜਾਨੁ॥ਜੋ ਵਰਤਾਏ ਸਾਈ ਜੁਗਤਿ॥ ਨਾਨਕ ਓਹੁ ਪੁਰਖੁ ਕਹੀਐ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ॥(੨੭੫)ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਿਆ ਨਾਹਿ ਜਿਹਿ ਕੰਚਨ ਲੋਹ ਸਮਾਨਿ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨੁ ਰੇ ਮਨਾ ਮੁਕਤਿ ਤਾਹਿ ਤੈ ਜਾਨਿ॥ਹਰਖੁ ਸੋਗੁ ਜਾ ਕੈ ਨਹੀ, ਬੈਰੀ ਮੀਤ ਸਮਾਨਿ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨੁ ਰੇ ਮਨਾ ਮੁਕਤਿ ਤਾਹਿ ਤੈ ਜਾਨਿ॥੧੫॥(੧੪੨੬)

ਮਨੁਖ ਗੁਰੂ ਸ਼ਰਨ 'ਚ ਆ ਕੁਦਰਤ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਉਮੈ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰੇ। ਮੂਲ ਰੂਪ 'ਚ ਮਨੁੱਖ ਇਕੁ ਰਾਮੁ ਦੀ ਹੀ ਅੰਸ਼ ਹੈ ਪਰ ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਆਦਿਕ ਕਰਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਗਿਐ-ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਤੂ ਰਾਮ ਕੀ ਅੰਸ਼॥ ਮਾਇਆ (ਅਗਿਆਨ) ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਸਵਰੂਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤੇ ਮਾਇਆ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਤਮੋ, ਰਜੋ ਅਤੇ ਸਤੋ ਗੁਣੀ ਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਬੱਝਿਆ, ਹੰਕਾਰ ਹਉਮੈ 'ਚ ਆਫਰਿਆ ਆਪਣੇ ਅਸਲੇ ਤੋਂ ਵੇਮੁਖ ਰਹਿੰਦੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ 'ਚ ਆ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਆਪੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦੈ ਤਾਂ ਹਉਮੈ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ, ਕਰਮ ਬੰਧਨ ਟੁੱਟਦੇ, ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਤੇ ਗੁਰੂ ਹੁਕਮ 'ਚ ਤੁਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿੱਖ ਨਿਹਕਰਮੀ ਹੋ ਨਿੱਬੜਦਾ ਹੈ-ਸੋ ਨਿਹਕਰਮੀ ਜੋ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੇ॥ ਅੰਤਰਿ ਤਤੁ ਗਿਆਨਿ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ॥ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਏ॥ ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਮੇਟਿ ਸਮਾਵਣਿਆ॥ ਹਉਮੈ ਕਰੈ ਨਿਹਕਰਮੀ ਨ ਹੋਵੈ॥ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਹਉਮੈ ਖੋਵੈ॥ ਅੰਤਰਿ ਬਿਬੇਕ ਸਦਾ ਆਪੁ ਬੀਚਾਰੇ॥ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ॥(੧੨੮) ਹਉਮੈ ਮੁਕਤ ਜੀਵ ਹੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦੈ-ਜੀਵਨੁ ਮੁਕਤਿ ਸੋ ਆਖੀਐ ਜਿਸੁ ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਜਾਇ॥(੧੦੧੦)

ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕਰਮ ਪ੍ਰਭੂ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਰੰਗਿ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਬਸੈ ਹਰਿ ਸੰਗਿ॥ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਕੀਆ ਜਨ ਮੀਠ ਲਗਾਨਾ॥ ਜੈਸਾ ਸਾ ਤੈਸਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਨਾ॥(੨੮੨)

ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਬੰਧਨਾਂ, ਮਾਇਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਪ੍ਰਭੂ ਹੁਕਮ 'ਚ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ-ਸਾਚ ਪਦਾਰਥੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਹਹੁ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਭਾਣਾ ਸਤਿ ਕਰਿ ਸਹਹੁ॥ ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਰਹਹੁ॥ ਰਾਮ ਰਸਾਇਣੁ ਨਿਤ ਉਠਿ ਪੀਵਹੁ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸਨਾ ਕਹਹੁ॥(੧੧੩੮)

ਭਾਣਾ ਮੰਨ, ਹੁਕਮ 'ਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਨ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਨ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਕਾਰਾਂ 'ਚ ਭਟਕੇਗਾ, ਹਉਮੈ ਅਹੰਕਾਰ ਵਿਚ ਆਫਰਿਆ ਫਿਰੇਗਾ ਤਾਂ ਮੁਕਤ ਦੁਆਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ-ਕਬੀਰ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੁਰਾ ਰਾਈ ਦਸਵੇ ਭਾਇ॥ ਮਨੁ ਤਉ ਮੈਗਲੁ ਹੋਇ ਰਹਿਓ ਨਿਕਸੇ ਕਿਉ ਕੈ ਜਾਇ॥(੧੩੬੮)

ਪ੍ਰਭੂ ਹੁਕਮ 'ਚ ਵਿਚਰਦੇ ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਮੋਖ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜੰਗਲਾਂ ਜਾਂ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਫਾਵਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਛੁਪ ਬੈਠਦੇ। ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਮੋਖ ਦੁਆਰ (ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ) ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ-ਘਾਲਿ ਖਾਇ ਕਿਛੁ ਹਥਹੁ ਦੇਇ॥ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਮਨੁੱਖ ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ, ਵੰਡ ਛਕਣਾ, ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਤੇ ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖਤਾ 'ਤੇ ਸੰਕਟ ਬਣ ਆਵੇ ਤਾਂ ਸੱਚ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸਿਰ-ਧੜ ਦੀ ਬਾਜੀ ਲਾ "ਪੁਰਜਾ ਪੁਰਜਾ ਕਟਿ ਮਰੈ" ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਕਾਇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਗੌਰਵਸ਼ਾਲੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੰਨੇ ਐਸੇ ਹੀ ਜੀਵਨ-ਮੁਕਤ ਮਰਜੀਵੜੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਏ ਹਨ।

ਨੋਟ-ਘਰ ਬਾਰ, ਕਿਰਤ ਵਿਰਤ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਵਾਰ ਛੱਡ ਵਿਹਲੜ ਹੋ ਜੰਗਲਾਂ ਜਾਂ ਅਖੌਤੀ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਬੈਠ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਸਮਾਧੀਆਂ ਲਾਉਣੀਆਂ, ਮਾਲਾ ਫੇਰਨੀਆਂ, ਪੁੱਠੇ ਸਿੱਧੇ ਆਸਣ ਕਰਨੇ, ਭਿਖਾਰੀ ਹੋਣਾ, ਸਰੀਰ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗਣਾ, ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ੀ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬੇਗਿਆਨਾ ਬੰਧਨ ਤੇ ਖਜਲ ਖੁਆਰੀ ਹੈ।

ਕੀ 'ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ' ਦੀ ਲਹਿਰ ਮੱਠੀ ਪੈ ਗਈ ਹੈ?

3 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ 117 'ਚੋਂ 92 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਆਪਣੀ ਇਕਲੌਤੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਹਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ 253154, ਆਪ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਘਰਾਚੋਂ ਨੂੰ 247332, ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ ਨੂੰ 79668, ਬੀਜੇਪੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ 66298 ਜਦਕਿ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀਬੀ ਕਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੂੰ 44428 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਗਰੂਰ ਸੀਟ ਹਾਰਨ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਸੰਗਰੂਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ 15,69,240 ਵੋਟਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 8,30,056 ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ 7,39,140 ਔਰਤਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 44 ਟਰਾਂਸਜੈਂਡਰ ਹਨ। ਇਸ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਕੁੱਲ 16 ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 'ਆਪ' ਲਈ ਇਹ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦਾ ਕਤਲ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ 'ਚ 'ਆਪ' ਦੀ ਹਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੀ ਹਰ ਔਰਤ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਚੋਣ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।ਪੰਜਾਬ 'ਚ 'ਆਪ' ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਬੇ 'ਚ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਸੰਗਰੂਰ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਲਈ ਵੱਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਵੱਕਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਿਆ।

ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫੈਨਮੇਲ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਤਰੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਨਤਕ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ 'ਚ ਪਿਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਸਮਝਿਆ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਸੁਪਰੀਮੋ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਘਰ ਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ 300 ਯੂਨਿਟ ਬਿਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਸਕੀਮ ਸਮਝਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ 'ਆਪ' ਨੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕੈਟਾਗਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਇਹ ਵਾਅਦਾ 1 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਹੀ ਗਈ।

'ਆਪ' ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ ਹਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਤਾਂ ਆਪ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਗਰੰਟੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ 5 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਮਝ ਗਏ ਕਿ ਆਪ ਵੀ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ।

ਆਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਦਲਣ ਆਏ ਹਾਂ। ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ 'ਆਪ' ਵਿਰੋਧੀਆਂ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਪਈ। ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਕਈ ਹੋਰ ਰਾਡਾਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਆਪ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਕੇ ਆਪਣੀ ਲੀਡਰੀ ਚਮਕਾਉਣ ਲਈ ਓਛੇ ਹਥਕੰਡੇ ਅਪਨਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਂਗ ਬਦਲੇ ਦੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰ ਪਈ ਹੈ।

'ਆਪ' ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ 'ਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ। ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਭੈਣ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਵੱਡੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਛੋਟਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਹਲਕੇ ਲਈ ਨਾਮੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾ ਚੁਣ ਕੇ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ 117 'ਚੋਂ 92 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ 'ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ ਆਪ' ਨੇ 7 ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣੇ ਸਨ। ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪਹਿਲੇ 5 ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਅਤੇ ਡਾ: ਸੰਦੀਪ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਘਵ ਚੱਢਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਸਨ। ਸਾਬਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭੱਜੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਐਲਪੀਯੂ ਦੇ ਅਸ਼ੋਕ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਥਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੰਜੀਵ ਅਰੋੜਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਸੀ। 'ਆਪ' ਨੇ ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸੀਚੇਵਾਲ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਾਹਨੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਕੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੋਕ ਇਸ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਟੰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਨਿੱਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ।

ਸੰਗਰੂਰ ਲੋਕਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਹਾਰ ਨੇ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੋਕ ਰਾਇ ਨੇ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। 'ਆਪ' ਨੂੰ 92 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਆਪ ਉਸ ਤੋਂ ਜਿੰਨੀ ਤਾਕਤ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਮਾਨ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਦਾਕਾਰ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਮੀਡਿਆ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਬਿਕ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਮਾਨ ਦੀ ਹਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸੰਗਰੂਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਪੰਥਕ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਦਾਅ ਖੇਡਿਆ। ਇਹ ਚੋਣ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਲੜੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਬਲਵੰਤ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਭੈਣ ਕਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਾਦਲ ਦਲ ਹੈ।

The opinions expressed in this newspaper do not necessarily represent the views or opinions of the staff or employees of "Desh Doaba". All disputes subjected to Sacramento (California) jurisdiction.
'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ, ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ/ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਖਬਰਨਾਮਾ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)

ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬਿੱਲ ਪਾਸ

18 ਤੋਂ 21 ਸਾਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਣਗੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗੰਨ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 25 ਜੂਨ– ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਉੱਠ ਰਹੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੂਰ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਗੰਨ ਖਰਦੀਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਬਿੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਿੱਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ 234 ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ 193 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ।

14 ਰਿਪਬਲੀਕਨਾਂ ਨੇ ਬਿੱਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਈ। ਸੈਨੇਟ ਨੇ ਲੰਘੇ ਦਿਨ ਦੇਰ ਰਾਤ ਗਏ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸੈਨੇਟ ਵਿਚ 15 ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬਿੱਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਈ। ਬਿੱਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ 65 ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ 33 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਦੀ ਇਹ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇ ਤੋਂ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿਚ ਸਨ। ਬਿੱਲ ਵਿਚ 18 ਤੋਂ 21 ਸਾਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਉਪਰ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਕਾਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਗੰਨ ਖਰੀਦਣ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਗੰਨ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਣਗੇ। ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚੋਰ ਮੋਰੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਬਚ ਕੇ ਨਾ ਨਿਕਲ ਸਕਣ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਿੱਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਥਿਆਰ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਆਦਾਤਰ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਆਸ ਉਪਰ ਖਰਾ ਨਹੀਂ ਉਤਰਿਆ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਗੰਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰਖਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ 1994 ਵਿਚ ਅਸਾਲਟ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਉਪਰ ਲੱਗੀ ਪਾਬੰਦੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਉਵਾਲਡੇ (ਟੈਕਸਾਸ) ਦੇ ਇਕ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਉਵਾਲਡੇ ਦੇ ਪੀੜਤ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਰਪਤੀ ਬਾਈਡਨ ਉਵਾਲਡੇ ਦੇ ਪੀੜਤ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ "ਕੁਝ ਕਰੋ"। ਇਸ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਯਕੀਨਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਗੱਲਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸੈਨੇਟ ਵਿਚੋਂ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਗੱਲਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਉਪਰੰਤ " ਬਾਈਪਾਰਟੀਸਨ ਸੇਫਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀਜ ਐਕਟ" ਨਾਮੀ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਨਾਰਥ ਕਾਰੋਲੀਨਾ ਦੇ ਰਿਬਪਬਲੀਕਨ ਸੈਨੇਟਰ ਜੌਹਨ ਕੋਰਨਾਇਨ ਤੇ ਥਾਮਸ ਟਿਲਜ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਸੈਨੇਟਰ ਕ੍ਰਿਸ ਮਰਫੀ ਕੋਨੈਕਟੀਕਟ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਨ ਸੀਨੇਮਾ ਐਰੀਜੋਨਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ 6 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕਰਜਿਆਂ ਉਪਰ ਫਿਰੇਗੀ ਲਕੀਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 25 ਜੂਨ– ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤਕਰੀਬਨ 2 ਲੱਖ ਉਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕਰਜੇ ਉਪਰ ਲਕੀਰ ਫੇਰਨ ਲਈ ਰਾਜੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨਾਂ ਨਾਲ ਸਕੂਲਾਂ, ਜਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ,ਨੇ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਲੰਘੇ ਦਿਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਜੇ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ 'ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ' 2019 ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕਰਜਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁਝਕੇ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਉਪਰ ਅਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਰਜਾ ਮੁਆਫੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਵਰਜੀਨੀਆ ਵਿਚ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ, 6 ਮੌਤਾਂ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 25 ਜੂਨ– ਲੋਗਾਨ ਕਾਊਂਟੀ ਵਿਚ ਪੱਛਮੀ ਵਰਜਨੀਆ ਵਿੱਚ ਵਿਅਤਨਾਮ ਜੰਗ ਵੇਲੇ ਦਾ ਇਕ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸਾਰੇ 6 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਲੋਗਾਨ ਕਾਊਂਟੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਥਾਰਟੀ ਚੀਫ ਆਫ ਆਪਰੇਸ਼ਨਜ ਰੇਅ ਬਰੀ–ਆਂਟ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਅਮਲੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਤੇ 5 ਯਾਤਰੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਕੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇਕ ਸੜਕ ਉਪਰ ਆ ਡਿੱਗਾ। ਡਿੱਗਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਮਾਰਪੈਟ ਐਵੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਸੀ । ਮਾਰਪੈਟ ਐਵੀਏਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਤਬਾਹ ਹੋਏ ਯੂ ਐਚ–ਆਈ ਹੀ ਹੂਈ ਹੈ–ਲੀਕਾਪਟਰ ਦਾ ਛੋਟਾ ਨਾਂ 'ਮਿਸ ਫਿੱਟ' ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੀਅਤਨਾਮ ਵਿਚ 1962 ਵਿੱਚ ਉਡਾਨ ਭਰੀ ਸੀ। 1971 ਵਿਚ ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਪਰਤ ਆਇਆ ਸੀ। ਫੈਡਰਲ ਐਵੀਏਸ਼ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਨੂੰ ਅਪਰੈਲ 2017 ਵਿਚ ਸਰਟੀਫਿ–ਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੀ 'ਡਾਈ ਹਾਰਡ', 'ਦ ਰਾਕ', ''ਆਊਟਬਰੇਕ', ਤੇ ਬੇਵਾਚ ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕਿੰਗਜ ਕਲੱਬ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਲੋਂ ਸਪੌਂਸਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਅਗਲੇ ਸਾਲ 27 ਮਈ 2023 ਚ ਮੁੜ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 25 ਜੂਨ– ਕਿੰਗਜ ਕਲੱਬ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਨੇ ਆਪਣੇ 11ਵੇਂ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਸਪੌਂਸਰਾਂ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਟਰਾਫੀਆਂ ਨਾਲ ਮਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਤੇ ਟਰੱਕ ਚਾਲਕ ਹਾਜਰ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 27 ਮਈ 2023 'ਚ ਮੁੜ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਅਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿੰਗਜ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਜਿਨਾਂ ਚ ਸੁੱਖੀ ਸੇਖੋਂ, ਗੁਰਨੇਕ ਢਿਲੋਂ, ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ, ਕਿੰਦੂ ਰਮੀਦੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਤੂਰ, ਸੋਢੀ ਸਿੰਘ, ਜੱਸੀ ਢਿਲੋਂ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੁੱਖ ਸੰਧੂ ਆਦਿ ਵਲੋਂ ਸਪੌਂਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪਲੈਕਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਨਮਾਨ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੋਰ ਤੇ ਐਮ ਸੀ ਐਮ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰ, ਪੰਜਾਬ ਟਰਾਸਪੋਰਟ ਇੰਕ, ਐਲ ਟੀ ਏ, ਹਰਮਨ ਭਾਰਗੂ, ਵੈਨਕੋ ਟਰੱਕ ਸਟੋਪ ਇੰਕ, ਚੜਦਾ ਪੰਜਾਬ ਕਲੱਬ ਰੋਜਵਿਲ, ਆਲ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੈਨਜਮੈਂਟ ਇੰਕ, ਜੀ ਆਰ ਟਰੱਕਿੰਗ, ਏ ਐਂਡ ਆਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਇੰਕ, ਸਨਸ਼ਾਈਨ ਕੈਰੀਅਰ, ਏ ਕੇ ਬੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਡਾਇਮੰਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਲਕੀਤ ਬੋਪਾਰਾਏ ਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਬੋਪਾਰਾਏ, ਬਲਜੀਤ ਬਾਸੀ, ਅਵਤਾਰ ਅਟਵਾਲ, ਜੱਸੀ ਸਿੰਘ, ਜੱਸੀ ਸੰਘਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਪੰਮਾ, ਕੋਚ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਧਾਲੀਵਾਲ, ਝੱਟੂ, ਸੈਮ ਚਾਹਲ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੌਜੁਆਨ ਲੜਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ।

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਰੋਕਣ ਸਬੰਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿੱਲ ਉਪਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਖਤ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 27 ਜੂਨ– ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਰੋਕਣ ਸਬੰਧੀ ਬਿੱਲ ਉਪਰ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਸੰਖੇਪ ਟਿਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਖਤਰਨਾਕ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰਖਣਾ ਹੈ। ਹੁਣ 18 ਤੋਂ 21 ਸਾਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਖਤਰਨਾਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਗੰਨ ਖਰੀਦਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਨ ਖ੍ਰੀਦਣ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰਕਿਆ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਗੰਨ ਖ੍ਰੀਦਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੂਰੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਨ ਖ੍ਰੀਦਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਸਦਨ ਵਿਚ 193 ਵੋਟਾਂ ਬਿੱਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਈਆਂ ਸਨ ਜਦ ਕਿ 234 ਵੋਟਾਂ ਬਿੱਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਸੈਨੇਟ ਵਿਚ ਬਿੱਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ 65 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ 33 ਮੈਂਬਰ ਭੁਗਤੇ ਸਨ। ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਸਦਨ ਵਿਚ 14 ਤੇ ਸੈਨੇਟ ਵਿਚ 15 ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬਿੱਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਈ। ਬਾਈਡਨ ਦੀ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ 5 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਬੱਚੀ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੀ, ਸਿਰ ਵਿਚ ਮਾਰੀ ਗੋਲੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 27 ਜੂਨ– ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਇਕ 5 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਬੱਚੀ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਕੁੱਕ ਕੌਂਟੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈਸਸੀਲੀਆ ਥਾਮਸ ਨਾਮੀ ਬੱਚੀ ਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸੀਟ ਉਪਰ ਬੈਠੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਨਾਲ ਖੜੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਹਣ ਵਿਚੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਗਈ ਜੋ ਬੱਚੀ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਵੱਜੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਥੋਹੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦਮ ਤੋੜ ਗਈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੰਨ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਬੱਚੀ ਹੈ।

ਬੱਚੀ ਨੇ 4 ਦਿਨ ਬਾਅਦ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ 41 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵੀ ਅੱਖ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗੋਲੀ ਵੱਜੀ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਠੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਭਜਾਈ ਕਾਰ ਨੇ 5 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰੜਿਆ, ਇਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਇਕ ਗੰਭੀਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 27 ਜੂਨ– ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਭਜਾ ਲਈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਚੜ ਗਈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਕ ਬਜੁਰਗ ਔਰਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਇਕ 8 ਸਾਲ ਦੇ ਲੜਕੇ ਸਮੇਤ 4 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖੀ ਜੂਡਿਥ ਹੈਰੀਸਨ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਰਲੀਜ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ਗਲਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਕ ਕਾਰ ਨੂੰ ਰੁਕਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਕਾਰ ਵਿਚ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਰਾਲਫ ਐਵੀਨਿਊ ਤੇ ਚੌਂਸੀ ਸਟਰੀਟ ਬੈਡਫੋਰਡ- ਸਟੂਈਵੈਸੈਂਟ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰ ਰੋਕ ਲਈ ਪਰੰਤੂ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੈਦਲ ਕਾਰ ਵਲ ਵਧੇ ਤਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਤੇਜ ਰਫਤਾਰ ਨਲ ਕਾਰ ਭਜਾ ਲਈ। ਕਾਰ ਨੇ ਪੈਦਲ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ 2 ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਇਕ ਸਾਇਕਲ ਸਵਾਰ ਨੂੰ ਦਰੜਿਆ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉਪਰ ਜਾ ਚੜੀ ਤੇ ਇਕ ਵਾਹਣ ਵਿਚ ਜਾ ਵੱਜੀ।

ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੈਦਲ ਹੀ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਹੈਰੀਸਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਇਕ ਬਜੁਰਗ ਔਰਤ ਮਾਰੀ ਗਈ ਤੇ ਜਖਮੀ ਹੋਏ 4 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਇਕ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ।

‘ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ’
‘ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼’
ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਕਾਰ ਨਾਲ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਟਕਰਾਈ, 3 ਮੌਤਾਂ-3 ਜਖਮੀ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ 27 ਜੂਨ– ਉੱਤਰੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਐਮਟਰੈਕ ਮੁਸਾਫਿਰ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੇ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਕਾਰਨ 3 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਸਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਬਰੈਂਟਵੁੱਡ ਵਿਖੇ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਵਾਪਰਿਆ। ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ 60 ਫੁੱਟ ਦੂਰ ਤੱਕ ਘਸੀਟ ਕੇ ਲੈ ਗਈ। ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦ ਕਿ 2 ਬਾਲਗਾਂ ਤੇ ਇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿਚ 80 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੁਸਾਫਿਰ ਸਵਾਰ ਸਨ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਉਪੰਰਤ ਹੀ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇਗਾ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ: ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ 'ਚ ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸੁਹਿਰਦ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਰੀ

ਅੱਜ ਸਮੁੱਚਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ: ਗੁਰੂਦੇਵ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਸੁਪਨੇ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਖੇ ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ 'ਵਿਸ਼ਵ ਸਦਭਾਵਨਾ' ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਘੁੰਡ ਚੁਕਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਉਘੀਆਂ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉੱਘੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਉਦਮੀ, ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨੇਟ ਉਡੀਕ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਸ. ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਗੁਣਾਂ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਨੂੰ ਵੱਡੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਪਨੇ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ. ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਨਵੇਂ, ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੇਖਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਸਦਭਾਵਨਾ ਸਮਾਗਮ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਦਇਆ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨੇ 'ਹਾਰਟਫੈਲਟ: ਦਿ ਲੈਗੇਸੀ ਆਫ਼ ਫੇਥ' ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਲਈ ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਦੂਜੀ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਮਾਡਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਜੀ ਦੀ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸਦਕਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰਵਾਦ ਦਾ ਕਲੰਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ ਹਟਿਆ ਹੈ।

ਸ. ਸੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ. ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਹਾਰਟਫਲਟ ਦਿ ਲੀਗੇਸੀ ਆਫ ਫੇਥ' ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਹਿਰਦ ਅਤੇ ਨਿਮਾਣਾ ਯਤਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਿੱਖ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੰਜ ਸੱਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਸੱਚ, ਸੰਤੋਖ, ਦਇਆ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਕੀ ਮਾਡਲ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੰਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਕਾਗੋ ਵਿਖੇ ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਵਿਸ਼ਵ ਸਦਭਾਵਨਾ ਸਮਾਮ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ।

ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਆਗੂ, ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰੀ, ਅਧਿਆਤਮਕ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਰਟ ਆਫ਼ ਲਿਵਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਗੁਰੂਦੇਵ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨੇਟਰ ਰੌਨ ਜੌਨਸਨ, ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ ਪਾਰਕਸਾਈਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਡੇਬੀ ਫੋਰਡ, ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ ਸਟੇਟ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਰੌਬਿਨ ਵੋਸ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਪਾਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਸਥਾਪਕ ਪ੍ਰੋ. ਹਿਮਾਨੀ ਸੂਦ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਵਿਸ਼ਵ ਸਦਭਾਵਨਾ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਦੂਤ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਨ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸੁਨੇਹ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕ-ਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਹਾਰਟਫੈਲਟ-ਦਿ ਲੈਗੇਸੀ ਆਫ਼ ਫੇਥ' ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਓਨਕੋਲੋਜਿਸਟ ਡਾ. ਭਰਤ ਬਰਾਈ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਮੋਦੀ 20: ਡ੍ਰੀਮਜ਼ ਮੀਟ ਡਿਲੀਵਰੀ' ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਝ ਅਧਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਖੋਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸੁਨੇਹ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਿਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਵਸਦੀਆਂ 138 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਜ਼ੀਦਾ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਉਸ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕੜੀ ਦਾ ਸੂਤਰਧਾਰ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਰੀਬੀ ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਾਥੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਲਗਭਗ 1.4 ਬਿਲੀਅਨ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅੱਜ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁਵੱਲੇ ਫ਼ੌਜੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਪਾਰ, ਜੋ ਕਿ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ 0 ਡਾਲਰ ਸੀ ਜੋ ਸਾਲ 2022 ਤੱਕ 20 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਊਰਜਾ ਵਪਾਰ 5 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 0 ਡਾਲਰ ਸੀ ਜੋ ਅੱਜ 20 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਵੱਲੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ 160 ਬਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੋਕਾ ਭਾਰਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ।1.4 ਬਿਲੀਅਨ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 50 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੀ ਉਮਰ 26 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਸਕ-ਾਰਾਤਮਕਤਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਹੀ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਵਾਜ਼ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰੇ ਹਨ।ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਾੜ ਖੋਜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਟੀਕੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਤੱਕ; ਗਲਾਸਗੋ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਓ.ਪੀ 26 ਗਲੋਬਲ ਲੀਡਰਜ਼ ਸਮਿਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਫੋਰਮ ਦੇ ਦਾਵੋਸ ਸੰਮੇਲਨ ਤੱਕ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੀ ਅੱਜ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਗ਼ਰੀਬ ਤਬਕਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੌਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹਨ।ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਵੇਗੀ।ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਭਾਵੇਂ '84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਮੰਗ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਬਾਣੀ ਦਾ 15 ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਰੌਨ ਜੌਨਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ-ਭਾਰਤ ਦੁਵੱਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੱਚਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਵਿਡ ਟੀਕਾਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਹਾਨ ਬਣਨ ਪਿੱਛੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲੜਾਈ ਲੜਦਿਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗਵਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ ਨੇਤਾ, ਉੱਚ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਰਣਨੀਤੀਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸੰਜ਼ੀਦਾ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਿਖਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸੂਝ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ 'ਵਿਸ਼ਵ ਗੁਰੂ' (ਵਿਸ਼ਵ ਨੇਤਾ) ਬਣਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਫੇਰੀ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਨੇੜਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨੇਹ ਸਦਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੌਮ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਵਿਸਕੌਨਸਿਨ -ਪਾਰਕਸਾਈਡ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਡੇਬੀ ਫੋਰਡ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ. ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਵੀਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਕੇ ਕੀਮਤੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਾਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਫੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਸਦਭਾਵਨਾ ਸਮਾਗਮ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ 'ਚ ਵਸਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਯਤਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਮਾਡਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਰਿਹਾ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਣਥੱਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਤੱਕ, ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਈ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਸ਼ੰਮੀ ਨੇ ਯਤੀਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ, ਸਿੱਖਸ ਆਫ ਅਮੈਰਿਕਾ ਵਲੋਂ ਮਦਦ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ)— ਸਿੱਖਸ ਆਫ ਅਮੈਰਿਕਾ ਦੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਮੀ ਇਨੀਂ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਸੱਜਣਾਂ ਸਨੇਹੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਉੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਅਧੀਨ ਉਹ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਔਰਫੈਂਜ (ਯਤੀਮਖਾਨਾ) ਦਾ ਵੀ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ।

ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸ੍ਰ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਡਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕਿੰਦਾ ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰ. ਸ਼ੰਮੀ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਸ੍ਰ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਮੀ ਸਮੁੱਚੇ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਸ੍ਰ. ਸ਼ੰਮੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਸੂਰਮਾ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਰਮ, ਸਿਮਰਨ ਕੇਂਦਰ, ਸ਼ਸ਼ਤਰ ਅਜਾਇਬਘਰ ਦੇਖਣ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਸਰੂਪ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰ. ਸ਼ੰਮੀ ਯਤੀਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰ ਕੇ ਭਾਵੁਕ ਵੀ ਹੋਏ। ਉਹਨਾਂ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਸ ਆਫ ਅਮੈਰਿਕਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰ. ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸ: ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਮੀ ਨੂੰ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਸਿੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ 'ਸਿੱਖ ਫੋਰਮ' ਦਾ ਲਾਈਫ ਟਾਈਮ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਮੀ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਭੇਂਟ ਕਰ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੈਨ ਐਂਟੋਨੀਓ ਵਿਚ ਇੱਕ ਟਰੇਲਰ ਵਿੱਚੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਬਾਰਡਰ ਕਰਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 46 ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲੀਆਂ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)– ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਫਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਦਰਦਨਾਕ ਸੀਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਦੋਂ ਸੈਨ ਐਂਟੋਨੀਓ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਉਜਾੜ ਚ ਸੜਕ 'ਤੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਇੱਕ ਟਰੈਕਟਰ-ਟ੍ਰੇਲਰ ਵਿੱਚ 46 ਲੋਕ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪਾਏ ਗਏ, ਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੋਂ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਤਸਕਰੀ ਕਰਕੇ ਆਏ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਦੁਖਾਂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਸਹਿਕਦੇ 16 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਮਦਦ ਲਈ ਚੀਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਵਿਲੀਅਮ ਮੈਕਮੈਨਸ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਮੰਜਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤੇ ਟ੍ਰੇਲਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੇ ਨੇੜੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਸਰੀਰਾਂ ਵਾਲੇ ਕਈ ਥੈਲੇ ਮਿਲੇ। ਸੈਨ ਐਂਟੋਨੀਓ ਦੇ ਮੇਅਰ ਰੌਨ ਨਿਰੇਨਬਰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ 46 ਲੋਕਾਂ ਦੇ "ਪਰਿਵਾਰ ਸਨ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਹਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।" "ਇਹ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਮਨੁੱਖੀ ਦੁਖਾਂਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ,"।

ਇਹ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘਾਤਕ ਦੁਖਾਂਤ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। 2017 ਵਿੱਚ ਸੈਨ ਐਂਟੋਨੀਓ ਵਿੱਚ ਵਾਲਮਾਰਟ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10 ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। 2003 ਵਿੱਚ, ਸੈਨ ਐਂਟੋਨੀਓ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ 19 ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਇੱਕ ਭਰੇ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਭਰਿਆ ਟਰੱਕ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਰੰਤ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਮ ਘੁਟਣ ਤੇ ਪਾਣੀ ਤਿਆਹੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੋਈ।

ਦੱਖਣੀ ਟੈਕਸਾਸ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਖਾਸ ਇਲਾਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਥੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਐਂਟੋਨੀਓ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਖਿੰਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਬਾਰਡਰ ਗਸ਼ਤ ਚੌਕੀ ਸੈਨ ਐਂਟੋਨੀਓ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਫਾਇਰ ਚੀਫ਼ ਚਾਰਲਸ ਹੁੱਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਏ ਗਏ 16 ਵਿੱਚੋਂ, 12 ਬਾਲਗ ਅਤੇ ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਸਨ।

ਮਰੀਜ਼ ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਟਿਡ ਸਨ, ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਲਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਹੁੱਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਫਰਿੱਜ ਵਾਲਾ ਟਰੈਕਟਰ-ਟ੍ਰੇਲਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਟਰੱਕ ਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਏਸੀ ਯੂਨਿਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਮੈਕਮੈਨਸ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 2001 ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਲਿਪਤ ਹਨ।

ਪਿਆਸ ਰੇਤ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਯੁਗਾਂਤਰੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦਾ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸ਼ਾਖ਼ 'ਤੇ 'ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸ਼ਾਖ 'ਤੇ, ਸੁਹਜ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦਾ ਸੁਮੇਲ-ਰਾਜਵੰਤ ਰਾਜ

ਹੇਵਰਡ– ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਵਿਪਸਾ ਵਲੋਂ ਨਿਊਵਾਰਕ ਦੇ ਮਹਿਰਾਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਅਯੋਜਿਤ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵਿਪਸਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼ਾਇਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦਾ ਤੀਜਾ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸ਼ਾਖ਼ 'ਤੇ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ। ਲਾਜ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਨੇ ਸਟੇਜ ਦਾ ਕਾਜ-ਭਾਰ ਸੰਭਾਲਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੈਨੇਡਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਖੀ, ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ, ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਧੁੱਗਾ ਅਤੇ ਐਸ ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸ਼ਸ਼ੋਭਿਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰ, 'ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸੂਰਜ ਕਿ ਹਰ ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਢਲਦਾ ਰਹਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਬੜਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਦੀਵਾ ਹਾਂ ਪਰ ਬਲਦਾ ਰਹਾਂਗਾ।' ਨੂੰ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੀਵਾ ਜਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਰੂ ਬ ਰੂ ਕੀਤਾ।

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀਅ ਆਇਆਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਗ਼ਜ਼ਲ ਮੰਚ ਸਰੀ ਤੋਂ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗ਼ਜ਼ਲਕਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ, ਰਾਜਵੰਤ ਰਾਜ, ਦਵਿੰਦਰ ਗੌਤਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਉਸਦੀ ਤੇਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਕਈ ਬਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਝੜਾਂ ਹੰਢਾਈਆਂ ਪਰ ਉਸਦੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਪੱਤਝੜ ਹੀ ਰਾਸ ਆਈ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਇਨਾਤ ਨੂੰ ਝੂਮਣ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ।

ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ, ਰਾਜਵੰਤ ਰਾਜ, ਪ੍ਰੀਤ ਮਨਪ੍ਰੀਤ, ਦਵਿੰਦਰ ਗੌਤਮ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ। ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪਰਚਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੰਗ ਨੇ ਬੜੇ ਭਾਵ ਪੂਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਹਿ ਤੀਕ ਲਹਿਣ ਦੀ ਪਿਆਸ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਇਰ 'ਬਿਰਖਾਂ ਅੰਦਰ ਉੱਗੇ ਖੰਡਰ' ਅਤੇ 'ਨੀਲੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਦੇ ਸੇਕ' ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਕੇ 'ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸ਼ਾਖ਼ 'ਤੇ' ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ। ਪੜਾਅ ਦਰ ਪੜਾਅ ਪਿਆਸ ਦਾ ਇਹ ਸਫ਼ਰ ਹੋਰ ਵੀ ਸੂਖਮ ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪਿਆਸ, ਰੇਤ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇਹ ਯੁਗਾਂਤਰੀ ਕਹਾਣੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ 'ਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧੁਨੀ ਅੰਤਹੀਣ ਹੈ। ਰਾਜਵੰਤ ਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸ਼ਾਖ਼ 'ਤੇ, ਸੁਹਜ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨਿੱਜ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਤੋਂ ਪਾਰ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਹਾਂ, ਨਹੀਂ ਇਉਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਵਿੰਦਰ ਗੌਤਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਹੈ।

ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁ ਅਰਥੀ ਤੇ ਬਹੁ ਪਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਨਾਲ਼ ਨਵੀਨ ਸ਼ੈਲੀ ਪਾਠਕ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਬਿੰਬਾਂ ਅਤੇ ਧਰਾਤਲ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਇਕ ਫਿਲਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ਿਅਰ ਬਹੁ ਪਰਤੀ ਅਤੇ ਬਹੁ ਅਰਥੀ ਹੋ ਨਿੱਬੜਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੰਬੋਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਰਜੀਤ ਜੱਜ ਦੇ ਪੇਪਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦਾ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੇ ਪੋਟਿਆਂ 'ਤੇ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਿਅਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਹਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਸਿਰਜਦੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ਼ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

ਤੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਮਰਨ ਪਰਿੰਦੇ ਖਾ ਕੇ ਸ਼ਾਹੀ ਭੋਜਨ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਬੋਟ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਰਦੇ ਭੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਨੂ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਖੀ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਰਤ ਨੇ ਵੀ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਗ਼ਜ਼ਲ ਮੰਚ ਸਰੀ ਵਲੋਂ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਪਸਾ ਵਲੋਂ ਗ਼ਜ਼ਲ ਮੰਚ ਸਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਨੇ ਹਰ ਬੁਲਾਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਆਲ਼ੇ ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਰਹਿਤਲ 'ਚੋਂ ਲਏ ਬਿੰਬਾਂ ਨੂੰ ਸੱਜਰੇ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮੂਰਤ ਵਰਤਾਰੇ ਵੀ ਵਜੂਦ ਧਾਰਕੇ ਸਜੀਵ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ-

'ਕਿਤੇ ਨੀਲੀ ਝੀਲ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਸਿਰ ਭਾਰ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਸੂਰਜ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ ਦਾ ਮੁਕਟ ਬਣ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਥਲ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਦਰਦ ਦੀ ਵਾਦੀ 'ਚ ਢਲਦੀ ਸ਼ਾਮ ਮਹਿਕ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸ਼ਾਖ਼ 'ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਨਗਰ ਬਲ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਦੇ ਲਿਖੇ ਦੋਹੇ ਸੀ ਡੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਵਤਾਰਾ ਲਾਖਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਰਾਜਵੰਤ ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਨਾਲ਼ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਤੋਂ ਆਈ ਸ਼ਾਇਰਾ ਜਗਦੀਪ ਬਰਾੜ ਨੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਕਵਿਤਾ 'ਚਾਨਣ ਦੀ ਪੂਣੀ' ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ ਵਲੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸਜਾਈ ਸੰਗੀਤ ਮਹਿਫ਼ਲ ਵਿਚ ਜਸਵਿੰਦਰ ਦੀ ਗ਼ਜ਼ਲ, ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੇ ਦੋਹੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਫ਼ੀ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗਈ ਰਾਤ ਤੱਕ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਵੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ; ਹਰਦੀਪ ਗਰੇਵਾਲ ਦਾ ਨਾਵਲ 'ਰਾਧਿਕਾ', ਹਰਦਮ ਮਾਨ ਦਾ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਅੱਖਰ' ਅਨੂਬਾਲਾ ਦਾ ਗ਼ਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕੱਚ ਦਾ ਅੰਬਰ' ਅਤੇ ਬਿਕਰਮ ਸੋਹੀ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸਰਦਲਾਂ' ਵੀ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਵਿਪਸਾ ਦੇ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਰ ਜਗਜੀਤ ਨੌਸ਼ਿਹਰਵੀ ਨੇ ਪੂਰੇ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਦੂਰੋਂ ਨੇੜਿਓਂ ਚੱਲ ਕੇ ਸੁਖਪਾਲ ਸੰਘੇੜਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਧਨੋਆ, ਪਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਨ ਔਜਲਾ, ਹਰਜੀਤ ਜੀਤੀ, ਆਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਹਰਜੀਤ ਹਠੂਰ, ਕੁਲਵੰਤ ਸੇਖੋਂ, ਮਨਦੀਪ ਗੋਰਾ, ਸੰਤੋਖ ਮਿਨਹਾਸ, ਅਵਤਾਰ ਗੌਂਦਾਰਾ, ਸਰਪੰਚ ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਾਲੀ, ਜਸਵੰਤ ਸਰਾਂ, ਅਵਤਾਰ ਲਾਖਾ, ਜਗਤਾਰ ਗਿੱਲ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਏ., ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਰਾਂ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (ਇੰਡੀਆ), ਗਰਦੀਪ, ਰਵਿੰਦਰ ਵਿਰਦੀ ਸਮੇਤ ਆਏ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਜਸਵੀਰ ਭੰਵਰਾ ਨੇ ਕੈਮਰਾ ਬੱਧ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਲਾਜ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ: ਲਾਜ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ
(ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਵਿਪਸਾ)
ਫੋਨ: 510-502-0551

ਅਪਰਾਧ ਨਤੀਜਾ: ਦੋਸ਼, ਸਜ਼ਾ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ

ਆਕਲੈਂਡ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)– ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਿਲਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ, ਫਿਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਫਿਰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ। ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਿਨਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਚੱਕਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਏ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ 32 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਕ ਅਪੀਲ ਕਿ ''ਮੈਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਵਾਪਿਸ ਇੰਡੀਆ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਤੈਅ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਸਜ਼ਾ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿਓ।'' ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2017 ਦੇ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਕ 14 ਸਾਲਾ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਦੱਸ ਕੇ ਜਿਨਸੀ ਸਬੰਧ ਬਣਾ ਲਏ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ 10,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਮੈਸੇਜ ਵੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਆਖਰਕਾਰ ਸਰੀਰਕ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੜਕੀ 'ਤੇ ਕਈ ਜਿਨਸੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਿਨਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੱਕ ਵਧ ਗਈਆਂ।

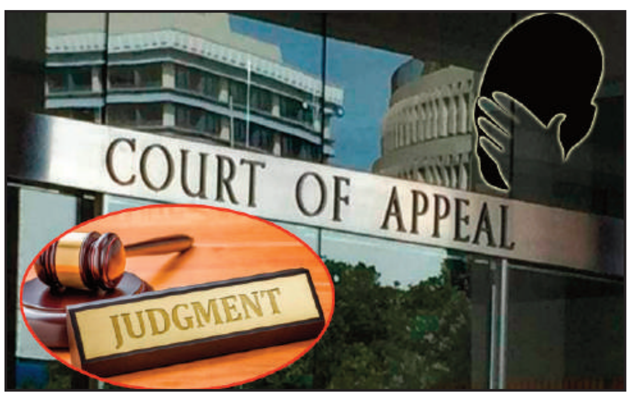

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਨੇਪੀਅਰ ਵਿਖੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਬੈਠੀ ਜਿਊਰੀ ਨੇ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ 18 ਦੋਸ਼ ਮੰਨੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜੂਨ 2018 ਵਿਚ ਇਕ ਦੋਸ਼ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜ਼ੇਲ੍ਹ ਸਜਾ ਵਿਚ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਸੀ।

ਦੋਸ਼ੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਮਰਸ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਲਈ 2014 ਵਿੱਚ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਆਇਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਹਾਕਸ ਬੇ ਵਿੱਚ ਬਿਜ਼ਨਸ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੁੱਲ-ਟਾਈਮ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਉਹ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣਾਏ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਾਥੀ ਦੱਸਿਆ।

ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਲਾਭ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣ ਦੀ ਪੀੜ ਵੀ ਸਹਿਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਈ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਰ ਅਪੀਲ ਆਫ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਚ ਛੋਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਗੁਆਉਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਝੱਲਣੀ ਪਵੇਗੀ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੱਡਾ ਖੁਲਾਸਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਵਾਡਕਾਪਟਰ ਡਰੋਨ ਨਾਲ ਸੁੱਟੇ ਸੀ ਹਥਿਆਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ – ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਵੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਕਵਾਡਕਾਪਟਰ ਡਰੋਨ ਤੋਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਰੋਨ 10 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੱਕ ਦਾ ਭਾਰ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਰੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਖੇਪ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਲਸ਼ਕਰ ਵਰਗੇ ਅੱਤਵਾ-ਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਆਈਐਸਆਈ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਮੂਵਮੈਂਟ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ ਅਤੇ ਵਾਹਗਾ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜੇ ਕਰੀਬ 6 ਡਰੋਨ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਚ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਰੋਨ ਤੋਂ 8 ਗ੍ਰਨੇਡ, 1 ਅੰਡਰ ਗਰਨੇਡ ਬੈਰਲ ਲਾਂਚਰ, ਇੱਕ ਏਕੇ47 ਬੰਦੂਕ ਅਤੇ 9 ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਡੈਟੋਨੇਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ੜੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹੁਣ ਤਕ ਜੋ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਫਤਿਹਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਖੇਪ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ ਪ੍ਰਿਅਵਰਤ, ਅੰਕਿਤ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਸਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜਗਰੂਪ ਉਰਫ਼ ਰੂਪਾ ਅਤੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਉਰਫ਼ ਮੰਨਾ ਖਰੜ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਮਾਨਸਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਪ੍ਰਿਅਵਰਤ ਉਰਫ਼ ਫ਼ੌਜੀ, ਅੰਕਿਤ ਅਤੇ ਕਸ਼ਿਸ਼ ਉਰਫ਼ ਕੁਲਦੀਪ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਉਰਫ਼ ਮੁੰਡੀ ਹਿਸਾਰ ਦੀ ਉਕਲਾਨਾ ਮੰਡੀ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਫਤਿਹਾਬਾਦ ਤੋਂ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਾ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਕਾਵੈਂਟਰੀ (ਯੂਕੇ) ਵੱਲੋਂ ਕਵੀ ਸੰਮੇਲਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

ਕਾਵੈਂਟਰੀ/ਗਲਾਸਗੋ (ਮਨਦੀਪ ਖੁਰਮੀ ਹਿੰਮਤਪੁਰਾ)– ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਕਾਵੈਂਟਰੀ (ਯੂਕੇ) ਵੱਲੋਂ ਕਵੀ ਸੰਮੇਲਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮਵਰ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਜਿੱਥੇ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਗਜ਼ਲਾਂ,ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਏ ਹੋਏ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਜੀ (ਕਾਵੈਂਟਰੀ) ਦੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਹਰ ਚੂੜਾ' ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਕਾਵੈਂਟਰੀ) ਦੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ 'ਗੁੜ ਵਾਲੀ ਚਾਹ' ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ (ਕਾਵੈਂਟਰੀ) ਜੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਦੋ ਪਰਚੇ ਪੜੇ ਗਏ। ਪਹਿਲਾ ਪਰਚਾ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪਰਚਾ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਬਰਾੜ ਕਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਕਾਵੈਂਟਰੀ) ਵੱਲੋਂ ਪੜਿਆ ਗਿਆ।ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ

ਵੱਲੋਂ ਪਰਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਾਰਥਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਡਾ। ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਡਾ ਕਰਨੈਲ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਡਾ।ਬਲਦੇਵ ਕੰਧੋਲਾ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲਰ ਰਾਮ ਲਾਖਾ ਜੀ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਕਾਵੈਂਟਰੀ) ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ

ਪੁਰਾਣੀ ਰੀਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਡਾ। ਮਹਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਅਸਟਰੇਲੀਆ ਤੋਂ ਆਏ ਦਲਵੀਰ ਹਲਵਾਰਵੀ ਜੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਘਾਲਣਾ ਸਦਕਾ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਕਾਵੈਂਟਰੀ) ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਗੁੜ ਵਾਲੀ ਚਾਹ' ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਹਰਾ ਚੂੜਾ' ਸਮੇਤ ਡਾ। ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਦਿਲਬਰ, ਦਲਵੀਰ ਹਲਵਾਰਵੀ, ਪਰਮ ਨਿਮਾਣਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲੋਰ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਸ਼ੈਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ, ਦਰਸ਼ਨ ਬੁਲੰਦਵੀ, ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਦਲਵੀਰ ਹਲਵਾਰਵੀ, ਬਲਦੇਵ ਮਸਤਾਨਾ ਅਤੇ ਦਲਵੀਰ ਕੌਰ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ। ਇਸ ਸ਼ੈਸ਼ਨ ਦੇ ਸਟੇਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਬਾਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਬਾਖ਼ੂਬ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਆਖਿਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਕਾਵੈਂਟਰੀ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਕਾਟਲੈਂਡ: ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

ਗਲਾਸਗੋ (ਮਨਦੀਪ ਖੁਰਮੀ ਹਿੰਮਤਪੁਰਾ)– ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਉੱਦਮੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਜਹਾਨੋਂ ਰੁਖ਼ਸਤ ਹੋ ਗਏ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਲਾਸਗੋ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਨੌਜਵਾਨ ਗੁਰਚੇਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰੀ ਤੇ ਰੌਬਿਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਵੀਨ, ਨਿਤਿਨ ਠਾਕੁਰ, ਪ੍ਰਦੀਪ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਨੂੰ, ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਿਮਰ, ਰਾਜੀਵ ਕੌਲੇ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅਜੇ ਦਿਓਲ, ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ, ਸਨੀ ਢਿੱਲੋਂ, ਨਿਤਿਸ਼, ਅੰਕੁਸ਼, ਗੋਪੀ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਨਮੋਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਰਾਏ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰ ਕੇ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਰਸਭਿੰਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਚੇਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰੀ ਤੇ ਨਿਤਿਨ ਠਾਕੁਰ, ਚਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਧਲੀ ਭਰੇ ਬੋਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਉੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਢਿੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਮਾਤਭੂਮੀ 'ਤੇ ਵਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮਿਲਣ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਸੁਹਿਰਦ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਹੀ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਸਮਾਗਮ ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਦੂਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਥਾਪੀ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮਹਿਬੂਬ ਕਲਾਕਾਰ ਸ਼ੁਭਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਨਾਲ 5911 ਅਤੇ "ਲੀਜੈਂਡ ਨੈਵਰ ਡਾਈਜ਼" ਲਿਖੇ ਵਾਲੀਆਂ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਪਹਿਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਸਕਾਟਲੈਂਡ: ਗਲਾਸਗੋ ਮੇਲੇ 'ਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਪਹੁੰਚੇ ਮੇਲੀ

ਗਲਾਸਗੋ (ਮਨਦੀਪ ਖੁਰਮੀ ਹਿੰਮਤਪੁਰਾ) ਮੇਲਾ ਸ਼ਬਦ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਢੋਲ ਦੀਆਂ ਤਾਲਾਂ ਸੁਣਨ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਿੱਧੇ ਦੇ ਪਿੜ 'ਚ ਤਾੜੀਆਂ ਤੇ ਭੰਗੜੇ 'ਚ ਲਲਕਾਰੇ ਵੱਜਦੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸੁਪਨਮਈ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ 'ਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ "ਗਲਾਸਗੋ ਮੇਲਾ"। ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਮੇਲਾ ਇਸ ਵਾਰ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਖੂਬ ਭਰਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰਪੀਅਨ ਸਿਟੀ ਆਫ ਕਲਚਰ ਦੇ ਮਾਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ 1990 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗਲਾਸਗੋ ਮੇਲੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਲਾਸਗੋ ਦੇ ਕੈਲਵਿਨਗਰੋਵ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੁੰਮ ਹੁਮਾ ਕੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਗਲਾਸਗੋ ਲਾਈਫ ਅਤੇ ਗਲਾਸਗੋ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਗਲਾਸਗੋ ਸਿਤਾਰੇ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਬਿਹਤਰੀਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉੱਥੇ ਮਹਿਕ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗਿੱਧਾ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਖੂਬ ਤਾੜੀਆਂ ਬਟੋਰੀਆਂ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਸਕਾਟਲੈਂਡ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਭੁਝੰਗੀ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਗੱਤਕੇ ਦੀ ਲਾਜਵਾਬ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੇਲੇ ਦਾ ਬਹੁਤਾਤ ਇਕੱਠ ਆਪਣੀ ਝੋਲੀ ਪੁਆ ਲਿਆ।

ਕਲਾਸੀਕਲ ਨ੍ਰਿਤ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੱਵਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਇਸ ਮੇਲੇ ਦਾ ਸਿਖਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉਂਦੇ ਗਲਾਸਗੋ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਚੰਡੋਲਾਂ ਝੂਲਿਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਉੱਥੇ ਗਹਿਣਿਆਂ, ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਾਰੀ ਰੌਣਕ ਰਹੀ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਰੇ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਮੀਂਹ ਪੈਂਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਨੌਜਵਾਨ ਗਾਇਕ ਜੈਜ਼ ਧਾਮੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੱਕ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਮੇਲੀਆਂ ਦਾ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦਾ ਇਕੱਠ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ।

ਸਿਆਟਲ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ

ਸਿਆਟਲ (ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ)– ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸੰਗਰੂਰ ਜਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਫਸਵੇਂ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚੋਂ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੇ ਸਿਆਟਲ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਛੀਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਫਸਵੇਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ 253154 ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਕੇ 5822 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਘਰਾਚੋਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਤਲਾਣੀਆ ਦੇ ਦਇਆਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਟੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ।

ਆਪ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਬੱਝੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ ਵਧਾਈਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਸਿਆਟਲ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ

ਸਿਆਟਲ (ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ)– ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੱਚਾ ਮਾਰਗ ਐਬਰਨ (ਸਿਆਟਲ) ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੂਰਬੀਰ, ਯੋਧੇ ਸਿੱਖ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਭਾਈ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ, ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀਲਾ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਭਾਈ ਆਨੰਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਸਭਿੰਨਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਜੱਸ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਹਰਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਬੰਦ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੁਲਮ ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਸਰਹੰਦ ਦੀ ਇੱਟ ਨਾਲ ਇੱਟ ਖੜਕਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ੁਲਮ ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਖਿਲਾਫ ਜੰਗ ਲੜੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਦਿਵਾਏ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਇਆ।

ਹਰਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 2 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੇ ਖੇਡ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਅਤੁੱਟ ਲੰਗਰ ਵਰਤਾਇਆ ਗਿਆ।

ਈਬੀਸੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਲਾਕ ਸੰਗਰੂਰ 2 ਦੀ ਚੰਗੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬਰਕਰਾਰ

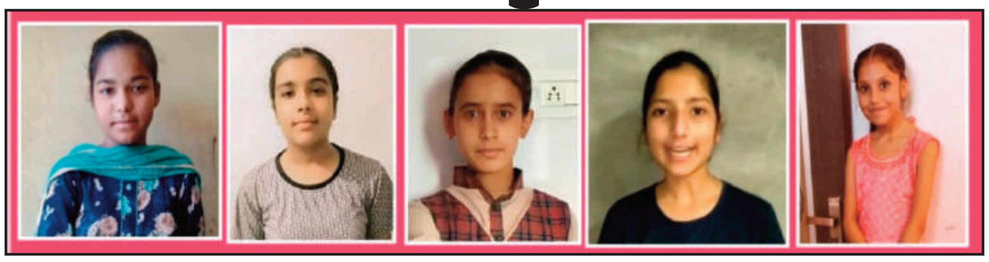

ਭਵਾਨੀਗੜ (ਚਮਨਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ) ਪੜ੍ਹੋ ਪੰਜਾਬ, ਪੜ੍ਹਾਓ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ (ਸੈਸਿੱ) ਕੁਲਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਨਿੱਤ ਈਬੀਸੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਲਾਕ ਸੰਗਰੂਰ-2 ਨੇ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਦਬਦਬਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਲਾ ਮੈਂਟਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲਾਕ ਸੰਗਰੂਰ-2 ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮੇਹਨਤ ਸਦਕਾ ਹੁਣ ਤੱਕ 160 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੇਤੂ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਬਲਾਕ ਦੇ ਸਹਸ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਭਾਦਸੋ ਦੀ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ, ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸਸਸਸ ਭੁੱਲਰਹੇੜੀ ਤੋਂ ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਸਸਸਸ ਭੜੋ ਦੀ ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਸਸਸ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ (ਕੰ) ਦੀ ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਆਦਿ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੇ ਸਟਾਰ ਆਫ ਦਾ ਡੇਅ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਪਰਪੱਕਤਾ ਲਈ ਕਰਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਈਬੀਸੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਸੁਖਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਜਿੱਤ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਡਿੰਪਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਧਿਆਪਕਾ, ਕੁਸਮ ਗਰਗ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਧਿਆਪਕਾ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਸ ਮਿਸਟ੍ਰੈੱਸ ਅਤੇ ਤਰੁਣਜੀਤ ਕੌਰ/ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਪ ਜਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈਸਿ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਲਾਕ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਪ੍ਰੀਤਇੰਦਰ ਘਈ, ਡੀਐੱਮ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਜੇਤੂ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਨੇ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 1984 ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਬੀ ਸਿੰਘ, ਇਰਵਿਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਰੱਤੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਥੇ ਨੇ ਰਸਭਿੰਨਾ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਬਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਮੱਲ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। **– ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਾ– ਜੀਵਨ ਰੱਤੂ**

ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦੀਵਿਆਂ ਦੀ ਡਾਰ ਦਾ ਵਿਮੋਚਨ

ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਦੀਵਿਆਂ ਦੀ ਡਾਰ' ਇੱਕ ਸਾਹਿਤਕ ਮਿਲਨੀ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟ ਮੰਚ ਦੀ ਅਜ਼ੀਮ ਹਸਤੀ ਡਾ. ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਦੇ ਘਰ ਰੀਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਵਸਰ 'ਤੇ ਡਾ. ਭੰਡਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫ਼ਰ ਤੇ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਭਾਵਪੂਰਤ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਭੰਡਾਲ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀਆਂ ਉੱਘੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਵਰਮਾ ਤੇ ਕਿਰਪਾਲ ਕਜ਼ਾਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਨ। ਇਸ ਅਵਸਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋ.ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ ਦੀਆਂ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਕਵਿਤਾ' ਅਤੇ 'ਜਾਗ ਪੰਜਾਬ ਤੂੰ ਜਾਗ' ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਡਾ. ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ ਦੀਆਂ ਨਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਕਥਾ ਚਿੰਤਨ: ਵਰਿਆਮ ਸੰਧੂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਕਟ, ਕਾਵਿ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਾਸਾਰ ਅਤੇ ਨਾਟ ਚਿੰਤਨ: ਪੂਰਵ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਕਾਲ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸੀ ਚੇਤਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਇਸ ਅਵਸਰ 'ਤੇ ਬਖਤੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪ੍ਰੋ.ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ (ਕੋਟਕਪੂਰਾ), ਡਾ.ਸੁਰਜੀਤ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਡਾ.ਭੀਮਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਨਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਈ ਸਵਾਗਤੀ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ।

ਦਿੱਲੀ ਵਾਂਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ– ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਕਾਸ ਮੰਚ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਾਂਗ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ , ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਸ। ਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕਾ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਜੀਵਨ ਜਿਓਤ ਕੌਰ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਈ ਮੇਲ ਰਾਹੀ ਮੰਚ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਡਾ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ, ਹਿਮਾਚਲ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਲੋਕ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਤੀਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਾਂਗ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਯਾਤਰੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਗੱਡੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਤੇ ਪੈਪਸੂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਲਗ਼ਜ਼ਰੀ ਬੱਸਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਾਂਗ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਯਾਤਰੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਖ਼ਜਲ ਖ਼ੁਆਰੀ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯਾਤਰੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿਹੜੇ ਡੁਬੱਈ ਤੇ ਹੋਰ ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਤੇ ਉਹ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੰਚ ਆਗੂ ਨੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਘਿਉ ਮੰਡੀ ਤੀਕ ਲੋਕਲ ਬੱਸਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਿਹੜੇ ਯਾਤਰੂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾ ਸਕਣ।

ਮੰਚ ਵੱਲੋਂ 5 ਮਈ 2022 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੱਤਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬੱਸਾਂ ਕੀ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਸਨ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਮਸਲਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਜਲਾਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਜੇ ਤੀਕ ਇਹ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ?

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ'
'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'
ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ

ਸਿਆਟਲ 27 ਜੂਨ– ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਧਾ ਨੂੰ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ 'ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਪਾਠ ਤੇ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ' ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਖਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ। ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ, ਜਨਰਲ ਸੱਕਤਰ ਡਾ।ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੈਲੇ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਕੇਨੈਡਾ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਅਕਾਡਮੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਾ। ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਲੇਖਕਾਂ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੈਲੇ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਅੱਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਅਣੂ' ਤ੍ਰੈਮਾਸਿਕ ਦਾ ਨਵਾਂ ਅੰਕ, ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਪਬਲਿਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ ਮੈਗਜੀਨ 'ਸ਼ਬਦ ਤ੍ਰਿੰਜਣ' ਦਾ ਨਵਾਂ ਅੰਕ, 'ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼' ਦਾ ਨਵਾਂ ਅੰਕ' ਅਤੇ ਸਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਾਹਲੋਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਇਕ ਮੋਰਚਾ ਇਹ ਵੀ' ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਕਾਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਨਿਰੰਜਣ ਬੋਹਾ ਨੇ 'ਪੱਗ', ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਸ਼ਲ ਨੇ 'ਐਵੇਂ ਗੱਲ ਨੀਂ ਬਣਨੀ', ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਕੁਲਰੀਆਂ ਨੇ 'ਰੁਦਨ', ਰਣਜੀਤ ਆਜ਼ਾਦ ਕਾਂਝਲਾ ਨੇ 'ਰਿਸ਼ਤਾ', ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਖੇਮਕਰਨੀ ਨੇ 'ਥਿੰਦਾ ਘੜਾ', ਡਾ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ ਨੇ 'ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ', ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਰੇਟਾ ਨੇ 'ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ', ਵਿਵੇਕ ਨੇ 'ਪੱਗ', ਸਤਪਾਲ ਖੁੱਲਰ ਨੇ 'ਬੰਧਨ', ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਰੋੜਕੀ ਨੇ 'ਸੰਘਰਸ਼', ਬੀਰ ਇੰਦਰ ਬਨਭੌਰੀ ਨੇ 'ਧਰਮ', ਬਲਰਾਜ ਕੁਹਾੜਾ ਨੇ 'ਧੀ ਦਾ ਹੱਕ', ਸੀਮਾ ਵਰਮਾ ਨੇ 'ਤਿਰੰਗਾ ਪੁਲਾਓ', ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਗਰਗ ਨੇ 'ਲੋਗੜੀ ਦਾ ਫੁੱਲ', ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੈਲੇ ਨੇ 'ਪੁਲਾਂ ਹੇਠ ਵੱਗਦਾ ਪਾਣੀ', ਡਾ।ਦੀਪਤੀ ਨੇ 'ਪਹਿਲ', ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 'ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ', ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 'ਵੀਡੀਓ ਕਾਲ', ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮਰਾੜ ਨੇ 'ਜੀਤਾ ਪਾਗਲ', ਬੀਬਾ ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ 'ਗੱਲ', ਕੈਲਾਸ਼ ਠਾਕੁਰ ਨੇ 'ਰਮਜ਼ਾਂ', ਡਾ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਡਾਲਾ ਨੇ 'ਜ਼ਾਇਕਾ' ਤੇ ਡੀ।ਐਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਵਿਸਮਾਦ' ਨਾਮੀਂ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਕਲਾ ਪੱਖਾਂ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਰੂਪ-ਵਿਧਾਨ, ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮੂਹਿਕ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਪਾਸਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਲਿਖੇ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਰਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਡਮੀ ਦਾ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਆਪਣੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਡਾ।ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਜਿੰਨੇ ਘੱਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜਿਆਦਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪਾਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਵੀ ਪਾਠਕ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਡਾ ਜੌਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਡਮੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਗਮ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਡਾ ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਤੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਾ।ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਕੋਚਰ, ਡਾ ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਨੜ, ਤ੍ਰਲੋਚਣ ਲੋਚੀ, ਭਗਵੰਤ ਰਸੂਲਪੁਰੀ, ਡਾ ਸੁਰਜੀਤ ਬਰਾੜ, ਜਸਵੀਰ ਝੱਜ, ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਅਵਤਾਰ ਕਮਾਲ, ਗੁਰਦੀਪ ਮਹੌਣ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏ ਕੁਲਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ, ਮੋ ਅਤੇ ਵੱਟਸ+1 425 283 0163, ਮੋ+91 95018-77033 (ਭਾਰਤ)

ਡੇਟਨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਡੇਟਨ– ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਓਹਾਇਓ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸ਼ਹਿਰ ਡੇਟਨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਭਾਈ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਡੋਰੀ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਈ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਾਡੀ ਤੇ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਸਾਰੰਗੀ ਮਾਸਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਹੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਮਨੋਹਰ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਮਨੋਹਰ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ।

ਸੇਵਾਦਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਉੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿੱਚ 1 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 4 ਜੁਲਾਈ ਤੀਕ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10:30 ਵਜੇ ਅਮਰੀਕੀ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਬੂਟੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੀਵਰਕਰੀਕ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਿੱਕ ਪ੍ਰੇਲਸ ਇਸ ਮੋਕੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਣਗੇ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ 4 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬੀਵਰਕਰੀਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਰੇਡ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

****

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਜਲਾਸ ਵਿਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ– ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਸਪੀਕਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾ ਅਤੇ ਸੁਨਾਮ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਅਮਨ ਅਰੋੜਾ ਨੂੰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਐਕਟ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੀਕ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਵੀ 39 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ 1983 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਐਸਾ ਸੂਬਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਖਰੜਾ 2012 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਰਹੂਮ ਸ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਤੇ ਸ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਸੇਖਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ ਲੇਖਕ 2012 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੀਕ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ

ਤੋਂ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ।ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਤਾਂ ਖੋਲ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਖੋ-ਲੀਆਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਦਵਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸੋਮਾਂ ਹਨ,ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਮਰੀਕਾ, ਕਨੇਡਾ ਆਦਿ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਸਕੂਲ ਇੱਥੋਂ ਤੀਕ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਵੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਹੈ ਤੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦਾ ਪੀਰਡ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪਿਛਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਪਿਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ।ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਕੰਢੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ।ਆਮ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਜ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਡਾ ਗੁਮਟਾਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਡੀ ਪੀ ਆਈ (ਕਾਲਜਾਂ) ਨੇ 6 ਜੁਲਾਈ 2018 ਨੂੰ ਜੁਆਬ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਐਂਡ ਇਨਫਮੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਬਿਲ 2011 ਦਾ ਖਰੜਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਡੀ ਪੀ ਆਈ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰ। 18/1-98 ਕਾ ਐਜੂ (3) ਮਿਤੀ 2018 ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਡਾ। ਗੁਮਟਾਲਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 28 ਮਈ 2022 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਈ-ਮੇਲ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਭੇਜੀ ਸੀ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਚੀਫ਼ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਕੇ ਏ ਪੀ ਸਿਨਹਾ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਿਨਹਾ ਖ਼ਜਾਨਾ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਸ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਪਾਸ ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਚੀਮਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਜਲਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਚੀਫ਼ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ ਇੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਿੱਜਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਹੇਅਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਤਰ ਲਿੱਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੀ ਸਮਝੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ-ਅਹਿਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਿਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ।

ਭਦਾਮਪੁਰ ਦੀ ਅਮਨ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ ਜਿਲਾ ਪੱਧਰੀ ਈਬੀਸੀ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਭਵਾਨੀਗੜ– (ਚਮਨਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ) ਇੱਥੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਨਦਾਮ-ਪੁਰ ਦੀ ਬਾਰਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪਰਮਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆ ਜਿਲਾ ਪੱਧਰੀ ਇੰਗਲਿਸ ਬੂਸਟਰ ਕਲੱਬ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜਿੱਤ ਕੇ "ਸਟਾਰ ਆਫ ਦਾ ਡੇਅ" ਖਿਤਾਬ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀ ਚੋਣ ਪਬਲਿਕ ਸਪੀਕਿੰਗ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੂੰ ਇਸ ਖਾਸ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਾਈਡ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸ਼ੈਨੀ ਜੈਨ, ਅੰ-ਗਰੇਜ਼ੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਦਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੜ੍ਹੋ ਪੰਜਾਬ, ਪੜ੍ਹਾਓ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਹਿੱਤ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਨਲਾਈਨ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਲਈ

ਸਕੂਲਾਂ ਅੰਦਰ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਬੂਸਟਰ ਕਲੱਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਕੂਲੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਯ-ੋਜਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਬਤ ਲੋੜੀਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਟੇਟ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਹਫਤਾ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਾਈਡ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸ਼ੈਲੀ ਜੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੰਗਲਿਸ ਬੂਸਟਰ ਕਲੱਬ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸਾਰਥਿਕ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਲਈ ਜਿਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈਸਿ) ਕੁਲਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਿਪਟੀ ਡੀਈਓ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਲਾਕ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਪ੍ਰੀਤਇੰਦਰ ਘਈ, ਡੀ-ਐੱਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅੰ-ਗਰੇਜ਼ੀ ਲੈਕਚਰਾਰ, ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਧਿਆਪਕਾ, ਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਸਸ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' 'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'
ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com, www.ambedkartimes.com

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਕਰਵਾਈ ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਦੇ 300 ਸਾਲਾ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਤੇ ਗੋਸ਼ਟੀ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ– ਸਕੱਤਰ ਉੱਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦਫ਼ਤਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਅੱਜੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਿਰਮੌਰ ਕਿੱਸ-ਾਕਾਰ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੇ 300 ਸਾਲਾ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਗੋਸ਼ਟੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜੀ। ਗੋਸ਼ਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਇੰਜ. ਸੰਜੀਵ ਗੌਤਮ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ ਐਤਵਾਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਗੋਸ਼ਟੀ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪਰਚਾ ਡਾ. ਜੀਵਨ ਜੋਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਦੂਜਾ ਪਰਚਾ ਡਾ. ਗ਼ਜ਼ਨਫ਼ਰ ਬੁਖ਼ਾਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਜਮੀਲ ਅਬਦਾਲੀ ਮਾਲੇਰਦੋਟਲਾ ਵਲੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਪਰਚਾ ਸ਼ਾਇਰ ਮਦਨ ਵੀਰਾ ਨੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਰਿਸਰਚ ਸਕਾਲਰਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਪਰਚਿਆਂ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਰਿਸ ਦੀ ਹੀਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਰਾਂਝੇ ਅਤੇ ਹੀਰ ਬਗੈਰ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ ਸੱਖਣਾ ਹੈ। ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੀ ਚਿਤਰਕਾਰੀ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਮੁਹਾਵਰੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਈ ਹੋਈ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਾਰਿਸ ਦੀ ਹੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਚੜ੍ਹ ਬੋਲੀ। ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਪਰਚਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿਪਣੀਆਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਜੋਕਾ ਦੌਰ ਵੀ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦੌਰ ਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਹੀਰ ਦੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਇੱਥੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਕਿਤਾਬ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕੱਲੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਧਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਰਚਨਾ' ਚੋਂ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੁਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਹੀਰ ਅੱਜ ਵੀ ਜੀਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸਦਾ ਪਾਪੂਲਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸੁਹਜ ਪੱਧਰ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਨੂੰ ਰਾਂਝਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਵਰਗੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੀ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਗੋਸ਼ਟੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲਿਸਟ ਅਤੇ ਬਾਂਸੁਰੀ ਵਾਦਕ ਸੁਰਜੀਤ ਜੀਤ ਨੇ ਸੰਗੀਤਕ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਸਮਾਰੋਹ ਨੂੰ ਚਰਮ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਧੰਨਵਾਦੀ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਖੇ। ਉਪਰੰਤ ਰਿਸਰਚ ਸਕਾਲਰਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਆਰਟਿਸਟਾਂ ਤੇ ਡਾਇਟ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਲਾਈ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਖਿਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਹੀ। ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੈਕ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਲੈਕ, ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਮੋਹੀ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੰਗਵੀਂ, ਪ੍ਰਿੰ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਲੈਕ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਬਬੀਤਾ ਰਾਣੀ, ਅੰਜੂ ਬਾਲਾ, ਵਿਜੇ ਬੰਬੇਲੀ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ, ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਅਤੇ ਡਾਇਟ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਮੇਰੀਕਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜਨਜ਼ ਗਰੁੱਪ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ 23 ਜੂਨ 2022 ਨੂੰ ਨਾਪਾ ਵੈਲੀ ਦਾ ਟਰਿੱਪ ਲਗਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਟਰਿੱਪ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 8 ਵਜੇ ਤੱਕ ਬੜਾ ਸੁਹਾਵਣਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਉਂਟੇਨ ਪੀਜ਼ਾ ਵਿਖੇ ਪੀਜ਼ਾ ਪਾਰਟੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੋਲਡਨ ਸਟੇਟ ਟਰੱਕ ਸੇਲਜ਼ (ਇੰਕ) ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ **–ਫੋਟੋਆਂ ਤੇ ਵੇਰਵਾ– ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ**

ਪਾਪਾਕੁਰਾ, ਫਲੈਟਬੁੱਸ਼, ਪੁੱਕੀਕੋਹੀ, ਹਮਿਲਟਨ, ਟੌਰੰਗਾ, ਪਾਪਾਮੋਆ, ਹੇਸਟਿੰਗ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਪੋਸਟਰ ਜਾਰੀ

ਆਕਲੈਂਡ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)– ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਕਬੱਡੀ ਸੀਜ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਖੇਡ ਕਲੱਬਾਂ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਖੇਡ ਕੈਲੰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਜੋਸ਼ ਭਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਫਿਰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਆਪਣਾ ਰੰਗਦਾਰ ਕੈਲੰਡਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੋਸਟਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹਾਜ਼ਿਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਰਾਇਸਰ, ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰੇਲੀ, ਜੱਸਾ ਬੋਲੀਨਾ, ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਮੰਗਾ ਭੰਡਾਲ, ਰਾਣਾ ਹੈਰੀ, ਜਿੰਦੀ ਮੁਟੱਡਾ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁੱਲਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਾਰੀ, ਰਣਜੀਤ ਰਾਏ, ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੱਧੂ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਤਵੰਤੇ ਹਾਜ਼ਿਰ ਸਨ। ਇਸ ਜਾਰੀ ਪੋਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸਾਰ 2 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 20 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਂ ਖੇਡ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਸੰਗਮ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਤੀਜੀਆਂ ਅਤੇ ਚੌਥੀਆਂ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੂਰੇ 8 ਵੀਕੈਂਡ ਖੇਡਾਂ ਹੀ ਖੇਡਾਂ ਹਨ। 2 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ

ਬੇਅ ਆਫ ਪਲੈਂਟੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਟੌਰੰਗਾ, 9 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ ਹੇਸਟਿੰਗਜ਼, 16 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਪਾਪਾਮੋਆ, 25 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ, 30 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਵਾਇਕਾਟੋ ਸ਼ਹੀਦ ਏ ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਟ੍ਰਸਟ ਹਮਿਲਟਨ, 6 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵੌਰੀਅਰਜ਼ ਐਂਡ ਦੋਆਬਾ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਪਾਪਾਕੁਰਾ, 13 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਵਾਇਕਾਟੋ ਹਮਿਲਟਨ ਅਤੇ 20 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਮਾਲਵਾ ਸਪੋਰਟਸ ੈਂਡ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਸੰਗਮ ਫਿਰ 26 ਤੇ 27 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਬੱਡੀ, ਸੌਕਰ, ਵਾਲੀਵਾਲ, ਵਾਲੀਵਾਲ ਸ਼ੂਟਿੰਗ, ਵੇਟ ਲਿਫਟਿੰਗ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ, ਲੇਡੀਜ਼ ਮਿਊਜ਼ੀਕਲ ਚੇਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਨੋਰੰਜਕ ਖੇਡਾਂ ਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਨਣਗੇ। ਜੇਤੂ ਟੀਮਾ ਨੂੰ ਦਿਲਕਸ਼ ਇਨਾਮ ਤੇ ਜੇਤੂ, ਉਪ ਜੇਤੂ ਕੱਪ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕਬੱਡੀ ਕੁਮੈਂਟੇਟਰ: ਖੇਡ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰੌਣਕਾਂ ਭਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਥਾਨਿਕ ਕਬੱਡੀ ਕੁਮੈਂਟੇਟਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਰੌਣਕੀ ਕੁਮੈਂਟੇਟਰ ਅਮਨ ਲੋਪੋ, ਸੁਖਰਾਜ ਰੋਡੇ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨ ਮਹਿਤਾ ਚੌਕ ਵਾਲੇ ਵੀ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਟੋਟਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਮੈਂਟੇਰੀ ਕਰਨਗੇ।

ਊਧਵ ਠਾਕਰੇ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਦਿੱਤਾ

ਮੁੰਬਈ– ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਸਿਆਸੀ ਘਮਸਾਣ ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਵੇਂਦਰ ਫੜਨਵੀਸ ਇਥੇ ਰਾਜ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕੋਸ਼ਿਆਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ 'ਫਲੋਰ ਟੈਸਟ' ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਫੜਨਵੀਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਊਧਵ ਠਾਕਰੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਮਹਾ ਵਿਕਾਸ ਅਘਾੜੀ ਸਰਕਾਰ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਡੇਰੇ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇ।ਪੀ।ਨੱਢਾ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਮੁੰਬਈ ਪਰਤੇ ਦੇਵੇਂਦਰ ਫੜਨਵੀਸ ਨੇ ਰਾਤ 10 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਰਾਜਪਾਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਫੜਨਵੀਸ ਨੇ ਰਾਜ ਭਵਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ''ਅਸੀਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮੱਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।''

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਜ ਦਿਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਵੇਂਦਰ ਫੜਨਵੀਸ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇ।ਪੀ।ਨੱਢਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਭਵਿੱਖੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਬੰਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਮੌਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਮਹੇਸ਼ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਬਾਗ਼ੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਫੜਨਵੀਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੱਢਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਭਾਜਪਾ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਆਈ ਹੈ, ਪਰ ਸੈਨਾ ਬਾਗ਼ੀਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਵਾਇਦ ਵਿੱਚ ਫੜਨਵੀਸ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਹੁਦੇਦਾਰ

ਕੋਰਬਾ/ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ– ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਨਜਾਤੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਸਰਵ ਭਾਰਤੀ ਪਰਿਸੰਘ ਦਾ ਕੌਮੀ ਸੰਮੇਲਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਕਲੱਬ ਸਪੀਕਰ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਰੰਭ ਮਹਾਤਮਾ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਤੈਲ ਚਿੱਤਰ ਤੇ ਫੁੱਲ ਅਤੇ ਦੀਵੇ ਜਗਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬਹੁਜਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੀ ਮੀਡੀਆ ਬਨਾਮ ਬਹੁਜਨ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਵਿਕਲਪ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ਼ੰਭੂ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਮਿਤ ਚੌਹਾਨ, ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਸੁਮਨ, ਮੀਨਾ ਕੋਤਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਉਥੇ ਹੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲਕਸ਼ਮਣ ਯਾਦਵ, ਰਤਨਲਾਲ, ਰਵਿਕਾਂਤ, ਵੀਮੈਨਸ ਵਿੰਗ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੀਤਾਂਜਲੀ ਬਰੂਆ, ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵੀਮੈਨ ਵਿੰਗ ਕੁਸਮ ਸਬਲਾਨੀਆ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਪਰਿਸੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੁਝਾਅ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਸ਼ ਮੇਸ਼ਰਾਮ ਨੇ ਵੀ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਸਭਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜਾਂਗੜੇ ਨੇ ਵੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ। ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੋਇਆ। ਟਿਕੈਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਗਾਮੀ ਵਕਤ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਸੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਪਰਿਸੰਘ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਪਰਿਸੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪਰਿਸੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਸ਼ ਮੇਸ਼ਰਾਮ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਜਾਂਗੜੇ, ਪ੍ਰਦੇਯ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਖੂੰਟੇ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ੋਭਰਾਜ ਬਘੇਲ, ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਵਿਨੋਦ ਆਰੀਆ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਨੀਲ ਪਾਟਲੇ, ਬੁਲਾਰਾ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂਜਗੀਰ ਚਾਂਪਾ, ਭੀਸ਼ਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸੂਰੀਆਵੰਸ਼ੀ, ਪੱਪੂ ਬਘੇਲ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨ ਸਾਗਰ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ।

ਭੋਗ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

"ਸੂਬੇਦਾਰ ਸ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ"

ਲੇਖਕ: ਕੁਲਵੰਤ ਉੱਭੀ ਧਾਲੀਆਂ
ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ
ਫੋਨ: (559) 473-9264

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਸੇਵਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ, ਕਰਮਨ ਨਿਵਾਸੀ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾ.ਲ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਜੂਨ 19, 2022 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਸਾਰਕ ਯਾਤਰਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 88 ਸਾਲ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਨਿਭਾਈ। ਪਰ ਅੰਤਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਇਸ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੌਸਲਾ ਪਸੰਦ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕਿ ਆਪਣੇ ਅੰਤਲੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾ ਦਾ ਸਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ, ਉੱਥੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਰਮਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪਿਛਲਾ ਪਿੰਡ ਕਿਲਾ ਰਾਏਪੁਰ, ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ। ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ 35 ਸਾਲਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੂਬੇਦਾਰੀ ਰੈਂਕ ਮਿਲਣ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲੈ ਲਈ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਜਦੀਕੀ ਪਿੰਡ ਨਾਰੰਗਵਾਲ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਸੇਵਾਵਾ ਨਿਭਾਈਆਂ।

ਸੰਨ 1977 ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ ਆ ਵਸੇ। ਜਿੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮਡੋਟਾ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਇਸ ਬਾਅਦ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸ਼ਹਿਰ ਕਰਮਨ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਵਸੇਵਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਹੀ ਇਕ "ਸਪੈਕਲਰ ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਪਨੀ" ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬਤੌਰ ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਮਕੈਨਿਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਆਪਣੀ 62 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲੈ ਲਈ।

ਇਸ ਬਾਅਦ ਕਰਮਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਫੌਜੀ ਸੁਭਾਅ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਰਤਿਆ। ਉੱਥੇ ਕਰਮਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਆਗੂ ਬਣਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਇੰਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ "ਗਰੇਵਾਲ ਆਟੋ" ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਦਾ ਗੈਰਾਜ ਖੋਲਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਪਿਆਰ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਹੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਸਮੁੱਚੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਰਮਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ "ਕਰਮਨ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਸਕੂਲ ਡਿਸ਼ਟਿਕ ਬੋਰਡ" ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਅਮਰੀਕਨ ਭਸ਼ਾਵਾ ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਦੁਆਇਆ। ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਪਹਿਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਪੜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ। ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਰਮਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਉਂਟੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਵਿਭਾਗ ਬਣਾਇਆ। ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਕਦਮ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ, ਆਡੀਉ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਲੈਟਰੇਚਰ ਆਦਿਕ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ।

ਕਰਮਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਮੈਂਬਰ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੋਤਬਾਰ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕਰਮਨ ਵਿੱਚ "ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ" ਨਾਂ ਦੀ ਨਾਨ-ਪ੍ਰਾਫਟ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਰਮਨ ਵਿਖੇ ਭਾਈਚਾਰਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਜ ਅਰੰਭੇ ਗਏ। ਇੰਨਾਂ ਹੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਜ ਕਿ ਇੱਥੇ "ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਨੰਦਗੜ ਸਾਹਿਬ" ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਅਰਸਾ "ਸਿੱਖ ਕੌਸ਼ਲ ਆਫ ਸ਼ੈਟਰਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ" ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾ ਨਿਭਾਉਦੇ ਰਹੇ। ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਇਸ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਮੋਢੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਚਲਦਿਆ 2005 ਈ। ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਸਾਥੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਸ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਇਕੱਲੇਪਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਆਗੂ ਵਾਂਗ ਸਾਮਲ ਹੋ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੇ।

ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ 26 ਸਾਲ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖਾਂ-ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨਾਲ ਬਿਤਾਇਆ, ਉੱਥੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਮਾਣਾ ਖੱਟਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਸੰਨੀ ਗਰੇਵਾਲ) ਕਰਮਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ "ਸਿਟੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਬੋਰਡ" ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵਧੀਆ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਹੱਸਦੀ ਖੇਡਦੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਏ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਸਰਧਾਜ਼ਲੀਆਂ ਦੀ ਰਸਮ "ਸਾਂਤ ਭਵਨ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ" ਵਿਖੇ 28 ਜੂਨ, 2022 ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11 ਤੋਂ 12:30 ਵਜ਼ੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਾ: 4800 E. Clayton Avenue, Fowler CA 93625 ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪਾਠ ਦਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਅਰਦਾਸ "ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਨੰਦਗੜ ਸਾਹਿਬ , ਕਰਮਨ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਾ: 680 S. iVneland Ave. Kerman, CA 93630 ਹੈ। ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਝਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ (ਸੰਨੀ ਗਰੇਵਾਲ) ਨਾਲ ਫੋਨ ਨੰਬਰ (559)974-3434 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਧਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਛੀਕੇ ਮੀਡੀਆਂ ਅਮਰੀਕਾ' ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਵਿਛੜੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖ਼ਸ਼ੇ।

ਰਿਚਾਰਜ ਖੂਹਾਂ ਨਾਲ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਜਮੀਨਦੋਜ ਕਰਨਾ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ

ਇੰਜੀ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ
91-97797-08257

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕਾਰਨ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੱਧ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੌਖਿਆਂ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਣ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀਕਰਨ ਹੋਣ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵੱਲ ਰੁਖ ਕਰ ਲਿਆ।

ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਧਰਤੀ ਉਪਰਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਅਣਗੌਲਿਆ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ ਕਰਕੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਅਤੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਲੈ ਆਂਦਾ।

ਕੇਂਦਰੀ ਭੂ-ਜਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਖੇਤੀ,ਸਨਅਤ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਲਾਨਾ 35,8 ਬਿਲੀਅਨ ਕਿਭ(ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ) ਪਾਣੀ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋੜ ਧਰਤੀ ਚੋਂ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇਸਦੀ ਭਰਪਾਈ ਬਰਸਾਤ ਪਰਕੋਲੇਸ਼ਨ, ਰਿਚਾਰਜ ਵੈਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਸਿਰਫ 21,6 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ 14,2 ਅਰਬ ਘਣ ਮੀਟਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਹੈ।ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 27% ਖੇਤੀ ਹੀ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 73% ਖੇਤੀ ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਚਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੰਜਾਬ ਚ ਹਰ ਸਾਲ 86 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਅਣਸੋਧਿਆ ਪਾਣੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਬੋਰ ਕਰਕੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੁੱਖ ਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਚ ਰੋੜਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਅਤੇ ਉਪਰਲਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬੇਰੁਖੀ ਕਾਰਣ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਡਿੱਗਦੇ ਮਿਆਰ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਖੜੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੱਕੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਕੰਕਰੀਟ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਟਾਈਲਾਂ ਦੇ ਫਰਸ਼ਾਂ, ਪੱਕੇ ਪਲਿੰਥਾਂ ਅਤੇ ਕੱਚੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਧਰਤੀ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਯਾਨੀ ਪਰਕੋਲੇਸ਼ਨ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਘਟ ਗਈ ਹੈ।

ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਭਾਂਪਦਿਆਂ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਨੇ ਬਰਸਾਤਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰਿਚਾਰਜ ਖੂਹਾਂ ਰਾਹੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠ ਭੇਜਣ ਲਈ "ਰੇਨ ਹਾਰਵੈਸਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ" ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿ-ਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ, ਪੱਕੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਅਤੇ ਫਲਾਈਓਵਰਾਂ ਦਾ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਸਿੱਧਾ ਧਰਤੀ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ।

ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੋਡ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਰੋਡ/ ਫਲਾਈਓਵਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਫ਼ਿਕ ਜਾਮ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਦਿਵਾਏਗੀ, ਸਗੋਂ ਮੀਂਹ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 30 ਕਰੌੜ ਲੀਟਰ ਸਲਾਨਾ ਪਾਣੀ ਨੰ ਮੁੜ ਜਮੀਨ ਹੇਠ ਭੇਜਣ ਵਿਚ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗੀ।

ਭਾਰਤ ਨਗਰ ਚੌਕ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਚੌਕ ਤੱਕ ਸੱਤ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੇ ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਰੋਡ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਫਲਾਈਓਵਰ ਹੇਠ 40 ਵਾਟਰ ਰੀਚਾਰਜ ਵੈੱਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਲਾਈਓਵਰ 'ਚ ਕੁੱਲ 192 ਪਿੱਲਰ ਹਨ। ਹਰ ਪੰਜ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਵਾਟਰ ਰੀਚਾਰਜ ਖੂਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁਝ ਰੀਚਾਰਜ ਖੂਹ ਵੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (NHAI) ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਲਗਪਗ 1 5 0 ਮਿਲੀਅਨ ਲੀਟਰ ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵਾਟਰ ਰੀਚਾਰਜ ਵਿੱਚੋਂ ਫ਼ਿਲਟਰ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨਦੋਜ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੋਡ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਡਰੇਨ ਦੇ ਪਾਣੀ ਲਈ 100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਟਰ ਰੀਚਾਰਜ ਵੈੱਲ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਲਗਪਗ 150 ਮਿਲੀਅਨ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤੋਂ ਸਾਲਾਨਾ ਕਰੀਬ 30 ਕਰੋੜ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਜ਼ਮੀਨਦੋਜ਼ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਬੀ ਐਂਡ ਆਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸੜਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੀਚਾਰਜ ਖੂਹ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਪੱਕੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਰਾਹੀ ਜਮੀਨਦੋਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਲੈਵਲ ਵੀ ਵਧੇਗਾ।

ਇਹ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਉੱਦਮ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ,ਬੇਹਤਰੀਨ ਅਤੇ ਜਰੂਰੀ ਬਣਾਉਣ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਚੇਚੇ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣ। ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਚ ਪੰਜ ਪੰਜ, ਸੱਤ ਸੱਤ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਜਮੀਨਦੋਜ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਲਾਭਦਾਇਕ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਬਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿੱਖ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ: ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਸਾਜਿਦ ਤਰਾਰ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ ਬਰੁਕ ਲੀਅਰਮੈਨ ਲਈ ਫੰਡ ਰੇਜ਼ਿੰਗ

ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਸਟੇਟ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ ਬਰੁਕ ਲੀਅਰਮੈਨ

ਮੈਰੀਲੈਂਡ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ)— ਅਮਰੀਕੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਮੁਸਲਿਮ ਆਗੂ ਸਾਜਿਦ ਤਰਾਰ ਵਲੋਂ ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਸਟੇਟ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੀ ਬਰੁਕ ਲੀਅਰਮੈਨ ਲਈ ਫੰਡ ਰੇਜ਼ਿੰਗ ਦਾ ਅਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰ। ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਇਸ ਫੰਡ ਰੇਜ਼ਿੰਗ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੰਮੀ, ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਰਜਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਗੋਗੀ, ਦਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮੈਰੀਲੈਂਡ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਟੀਟੂ, ਕਿੰਗ ਰਾਣਾ, ਗੁਲਸ਼ੇਰ, ਇਰਫਾਨ ਖਾਨ ਨੇ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਫੰਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਰੁਕ ਲੀਅਰਮੈਨ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਉੱਥੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਦੋਵਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਚਨਬੱਧ ਰਹੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰਹਾਂਗੀ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਸਾਜਿਦ ਤਰਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰੁਕ ਲੀਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਚੋਣ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਲਈ ਸ਼ੁਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਅਤੇ ਬਰੁਕ ਲੀਅਰਮੈਨ ਦਾ ਸਾਜਿਦ ਤਰਾਰ ਵਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਦੁਆਇਆ ਗਿਆ।

NSB Insurance

NIRMAL SINGH BADHAN

for Insurance Call:
NIRMAL SINGH BADHAN
707-228-2020

HEALTH INSURANCE | RETIREMENT
LIFE INSURANCE | COLLEGE PLANNING
LONG TERM CARE INS | AUTO * HOME
FUNERAL EXPENSE | BUSINESS

Call: 707-228-2020,
Fax: 707-260-2813

Lic #0144676

www.nsbinsures.com

1519 Gary CT., Rohnert Park, CA 94928

RE/MAX® Gold

Each Office Independently Owned and Operated

ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ

Dil Nijjar REALTOR ®
CalBRE # 01418648

Honesty Starts From Here
SELL OR BUY
Residential • Business • Commercial
Lease • Investment Property and Land
Serving in Greater Sacramento area since 2004

Cell: 916-628-2210
Fax: 916-745-3424
Office: 916-285-1000
Email : Dil.Realtor@gmail.com

2081 Arena Blvd #
100 Sacramento, CA 95834

ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ 82ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

'ਸ਼ਹੀਦੋਂ ਕੀ ਚਿਤਾਓਂ ਪਰ, ਲਗੇਂਗੇ ਹਰ ਵਰਸ ਮੇਲੇ'

ਪ੍ਰੋ: ਐਚ.ਐਲ.ਕਪੂਰ

ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਇਹ ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਹੱਤਿਆ ਕਾਂਡ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਪੂਤ ਨੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਜਨਰਲ ਰੇਜੀਨਲਡ ਇੱਡਵਰਡ ਹੈਰੀ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1919 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ 'ਚ ਇਹ ਹੱਤਿਆ ਕਾਂਡ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਭਾਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਜੋ ਪੁਰਅਮਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਭਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤਿਆਂ, ਅੰਧਾ-ਧੁੰਦ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਬਰਤਾ ਪੂਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤੀਆਂ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜੁਬਾਨ ਨਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣ। ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਲਈ ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਤੇ ਜਨਰਲ ਰੇਜੀਨਲਡ ਇਡਵਰਡ ਹੈਰੀ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

26 ਦਸੰਬਰ, 1899 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸੁਨਾਮ ਕਸਬੇ 'ਚ ਜਨਮੇ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ 'ਚ ਹੋਏ ਇਸ ਨਰਸੰਹਾਰ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਗਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਸ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦਾ ਬਦਲਾ 21 ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦੇਣਾ, ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹਾਨਤਾ ਪੂਰਵਕ ਕਾਰਨਾਮਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਹੋਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸਿਰਮੌਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਡਾ: ਸਰਵਦਾਨੰਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤ 'ਚ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਪਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸਰਦਾਰ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੀ ਲਿਖੀ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਨਾਮ ਸਨ ਜਿਵੇਂ:- ਊਧਵਨ ਸਿੰਘ, ਊਧੇ ਸਿੰਘ, ਫਰੈਂਕ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਆਦਿ। ਇਹ ਨਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਗੁਪਤਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਦਲੇ ਸਨ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨੂੰ, ਕੋਈ ਪਛਾਣ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਜੋ, ਉਹ ਛੇਤੀ ਪਕੜੇ ਨਾ ਜਾ ਸਕਣ।

ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਨਾਥ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸਰਦਾਰ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਸੀ। ਸੰਨ 1901 'ਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਤੇ ਸੰਨ 1907 ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਯਤੀਮਖਾਨਾ, ਪੁਤਲੀ ਘਰ ਵਿਖੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਰਾ ਦਾ ਨਾਮ ਮੁਕਤਾ ਸਿੰਘ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ 'ਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਾਮ ਮਿਲੇ।

ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ 'ਚ ਅਜੇ ਦੋਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚੱਲ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੀ 1917 'ਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਆਸ਼ਰਮ 'ਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵੈਜਨਾਥ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ 1918 'ਚ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ ਤੇ ਸੰਨ 1919 'ਚ ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।

ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਕਰਾਸਿੰਗ ਵਾਚਮੈਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਉੱਪਲੀ ਵਿਖੇ ਨਿਯੁਕਤ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸ: ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ 'ਨਾਰਦਰਨ ਵੈਸਟਰਨ ਰੇਲਵੇ' 'ਚ 1917 ਤੋਂ 1922 ਤੱਕ ਬਤੌਰ ਇਕ ਟਰੇਨੀ ਡਰਾਈਵਰ, ਫਾਇਰਮੈਨ ਜਾਂ ਗਾਰਡ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ 'ਇੰਡੀਆ ਜਨਰਲ ਸਰਵਿਸ' ਦਾ ਮੈਡਲ ਵੀ ਵਜ਼ੀਰਸਥਾਨ ਕੰਪੇਨ ਜੋ 1919 ਤੋਂ 1921 ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਸੀ ਦੇ ਬਦਲੇ 'ਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾ ਡਾ: ਸਤਪਾਲ ਤੇ ਡਾ: ਸੈਫੂਦੀਨ ਕਿਚਲੂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਲਟ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਿਤੀ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1919 ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੀ ਭੀੜ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਤੇ ਗੋਲੀ ਵੀ ਚਲਾਈ। ਇਸ ਤੇ ਭੀੜ ਆਪੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਝੜੱਪਾਂ 'ਚ ਚਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਇਸ ਭੀੜ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਵੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਰੋਲਟ ਐਕਟ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਐਕਟ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਉਕਤ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਤੇ ਰੋਲਟ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1919 ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਸਭਾ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਸਭਾ 'ਚ ਕੋਈ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਇਕੱਤਰ ਸਨ। ਇਸ ਸਭਾ 'ਚ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਯਤੀਮਖਾਨੇ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਸ ਸਭਾ ਤੋਂ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆਏ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਜਨਰਲ ਰੇਜੀਨਲਡ ਇਡਵਰਡ ਹੈਰੀ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਸਭਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੇ 90 ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਗੰਨਾਂ ਨਾਲ ਅੰਧਾ-ਧੁੰਦ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸੈਂਕੜੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਹੀ, ਕੋਈ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਫੁੱਟ ਦਾ ਚੌੜਾ ਬੜਾ ਤੰਗ ਜਿਹਾ ਰਸਤਾ ਹੈ 'ਤੇ ਗੰਨਾਂ ਬੀੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕ ਬਾਹਰ ਵੱਲ ਨਾ ਭੱਜ ਸਕਣ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਬਾਗ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕੁਝ ਇਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬਾਗ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਖੂਹ ਵਿਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬਾਗ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਬੋਰਡ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ 120 ਲਾਸ਼ਾਂ ਸਿਰਫ ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲੀਆਂ।

ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 379 ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਡਤ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਾਲਵੀਆ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 1300 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੀ। ਸੁਆਮੀ ਸ਼ਰਦਾ ਨੰਦ ਜੀ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1500 ਸੌ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾਕਟਰ ਸਮਿੱਥ ਅਨੁਸਾਰ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1800 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ।

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਕਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਇਸ ਬਰਬਰਤਾਪੂਰਨ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਤੇ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਸਮ ਖਾਧੀ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਪਿੱਛੋਂ ਸ: ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਨੌਜਵਾਨ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਗਰੁੱਪ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ। ਉਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਸੰਨ 1924 ਵਿਚ ਸ: ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ। 'ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ' ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰਿਤ ਕਰਕੇ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਿਸਮਿਲਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਤਰਾਨੇ ਲਿਖਦੇ ਸਨ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਕਵੀ ਸਨ। ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਈ ਸਾਲ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਵੀ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਮਿੱਤਰ ਵੀ ਸਨ।

1927 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਰਹਿਣ ਉਪਰੰਤ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਆ ਗਏ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ 25 ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਏ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪਿਸਤੌਲ ਤੇ ਹੋਰ ਅਸਲਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਅਸਲੇ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਖਬਾਰ 'ਗਦਰ-ਏ-ਗੂੰਜ' ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨਾਲ ਲਿਆਏ ਸਨ, ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਬਾਮੁਸ਼ੱਕਤ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੂਸ ਦੇ ਬੋਲਸਵਿਕੀ ਤੋਂ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਕੂਮਤ ਕਰ ਰਹੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਸਕੇ।

1931 ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਵਕਤ ਨਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਘਰ ਸੁਨਾਮ ਵਿਖੇ ਆ ਗਏ, ਉਥੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਚਿਰ ਉਥੇ ਰਹਿਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਫਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਗਏ ਤੇ ਇੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ 'ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ ਪੇਂਟਰ' ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹ ਲਈ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਜੰਮੂ ਆ ਗਏ। ਉਥੋਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਜਰਮਨ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਘੁੰਮਦੇ ਹੋਏ 1934 ਵਿਚ ਲੰਡਨ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਤੇ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਥੇ, ਇਕ ਕਾਰ ਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਖਰੀਦਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਯੋਧੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਮੌਕੇ ਦੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਸੀ, ਉਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 13 ਮਾਰਚ, 1940 ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਲੰਡਨ ਦੇ ਕੈਗਸਟਨ ਹਾਲ ਵਿਚ 'ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਏਸ਼ੀਆ ਸੁਸ-ਾਇਟੀ (ਹੁਣ ਰਾਇਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਫਾਰ ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਫੇਅਰਜ਼) ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਾਰਡ ਜੈੱਟਲੈਂਡ ਨੇ ਕਰਨੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ 'ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਫਾਰ ਇੰਡੀਆ' ਸੀ।

ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਮੋਟੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਵਿਚੋਂ ਕੱਟ ਕੇ ਰਿਵਾਲਵਰ ਨੂੰ ਲੁਕੋਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਲਈ ਤੇ ਕੈਗਸਟਨ ਹਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸਟੇਜ ਦੇ ਲਾਗੇ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮੋਰਚਾ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਹੀ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ 'ਅਸਮਾਨੀ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਗਰਜਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਲਲਕਾਰਿਆ ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾਗਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਤੇ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਉਥੇ ਹੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਦੂਸਰੇ ਵੀ ਕਈ ਆਦਮੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹਨ ਲੂਈਜ਼ ਡੈਨੀ, ਲਾਰੈਂਸ ਡਨਡਸ-ਦੂਜਾ, ਮਾਰਕਿਊਜ਼ ਆਫ ਜੈੱਟਲੈਂਡ, ਚਾਰਲਸ ਕੈਕਰੈਨੀ ਬੈਲੀ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਬਾਰੈਨ ਲਾਮੈਂਗਟਨ। ਹਾਲ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ। ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉਥੋਂ ਭੱਜਣ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਹਾਜ਼ਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਔਰਤ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਬਰਥਾ ਹੈਰਿੰਗ ਸੀ, ਨੇ ਪਿਛਿਓਂ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਜੱਫਾ ਮਾਰ ਕੇ ਪਕੜ ਲਿਆ। ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿਸਤੌਲ ਵਿਚ ਅਜੇ ਗੋਲੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਭੱਜ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੰਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜੱਜ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਗੋਲੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਔਰਤ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਕੇ ਭੱਜ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਤਹਿਜ਼ੀਬ ਵਿਚ ਇਕ ਔਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਪਾਪ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਿਕਸਟਨ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਸ: ਸ਼ਿਵ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖਦੇ ਰਹੇ ਜੋ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਖੋਜ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਤੋਂ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬੁਲੰਦ ਇਰਾਦਿਆਂ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਮਰ ਮਿਟਣ ਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। He called himself a guest of His Majesty King George and he looked upon death as a bride he was going to wed.'

ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇਰਾਦਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਭਾਰਤ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ ਪਰ ਫਾਂਸੀ ਉਪਰੰਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਉਦੋਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਉਹ 42 ਦਿਨ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਰਹੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਰਨ ਵਰਤ ਤੁੜਵਾਇਆ ਗਿਆ। 4 ਜੂਨ, 1940 ਤੱਕ ਸੈਂਟਰਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਰਟ, ਓਲਡ ਵੈਲੀ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਕੇਸ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਜੱਜ ਐਟਕੈਨਸਨ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਤਲ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, "ਮੈਨੂੰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ 'ਤੇ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁੱਸਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਡਜਰਬ ਵੀ ਕਰਦਾ ਸੀ।" 31 ਜੁਲਾਈ, 1940 ਨੂੰ ਪੈਂਟਨ ਵਿਲੇ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਾ ਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੱਸਦੇ-ਹੱਸਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਹ ਪ੍ਰਤਿੱਗਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੂਰਬੀਰ ਅੱਤਿਆਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਦੇ। 31 ਜੁਲਾਈ, 1974 ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸਰਦਾਰ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦੇ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦਾ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਅਸਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦਿਆਲ ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾ ਸੁੰਮਨ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਕਸਬੇ ਸੁਨਾਮ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆ ਅਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿੱਥੇ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਡਾਅ ਦਿੱਤਾ, ਉਥੇ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮ-ਾਰੀਆਂ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਤੜਫ-ਤੜਫਕੇ, ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਮੌਤੇ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੇਟ-ਪੂਰਤੀ ਲਈ, ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪਾਪੜ ਵੇਲਣੇ ਪਏ। ਕਈ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਤੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਫੌਜ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਬਸਰਾ ਵਿਖੇ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਈਸਟ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਰਿਹਾ। ਉਥੋਂ ਉਹ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਇਆ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵੀ ਗਿਆ ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਸਾਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਡੈਟਰਾਈਟ ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰਬੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਰਿਹਾ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ Frank Brizil of Porto Rico ਰੱਖ ਲਿਆ ਤੇ ਇਕ Seaman ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਇੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਤਰਖਾਣ ਵਜੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਯੂਰਪ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਫਰਾਂਸ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਲਜੀਅਮ, ਜਰਮਨੀ, ਲਾਤੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਲਨਾਂ ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਹੰਗਰੀ, ਪੋਲੈਂਡ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਇਟਲੀ ਤੇ ਫਿਰ ਫਰਾਂਸ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਗਏ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਮਹੀਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਮੈਡੀਟੇਰੀਅਨ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਤਰਖਾਣ (ਕਾਰਪੈਂਟਰ) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅਖੀਰ ਇਕ ਪੋਤ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਕਰਾਚੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਥੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ 1927 ਵਿਚ ਕਲਕੱਤਾ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜੋ ਕਿ 'ਗਦਰ' ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪਦਾ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ। 27 ਜੁਲਾਈ 1927 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਦਰੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਪੋਸਟ ਕਾਰਡ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਕਰਕੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ਤੇ)

ਰਾਜਸ਼੍ਰੀ ਛਤਰਪਤੀ ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

(26 June 1874 -6 May 1922)

ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਸਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਅਛੂਤਾਂ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਲੱਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਓ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਅਛੂਤਾਂ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਕੁਝ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰੀਏ:

1. 26 ਜੁਲਾਈ 1902 ਨੂੰ ਅਛੂਤਾਂ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਰਿਆਸਤ ਵਿੱਚ 50% ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ।
2. 1918 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਸਸਤੇ ਅਨਾਜ ਦੇ ਡੀਪੂ ਖੋਲ੍ਹੇ।
3. 2 ਜੂਨ 1897 ਨੂੰ ਕੋਹੜੀਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲ੍ਹੇ।
4. ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਖੋਲ ਕੇ 1912 ਵਿੱਚ ਵੇਤਨਦਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ 1917 ਵਿੱਚ ਪਗਾਰੀ ਸਿੱਖਿਅਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ।
5. 1919 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ਼ ਹੁੰਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।
6. 3 ਅਗਸਤ 1918 ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਛੂਤ ਜਾਤੀਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਤੀਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠਾਣੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਲ ਇਹਨਾਂ ਅਛੂਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ।
7. 11ਅਕਤੂਬਰ 1919 ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਵਰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਪਛੜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ।
8. 30 ਸਤੰਬਰ 1919 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਖੋਲ ਦਿੱਤੇ।
9. 1919 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਨੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈਆਂ।
10. ਸਤੰਬਰ 1911 ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਮਹਾਰਾਂ (ਅਛੂਤ ਜਾਤੀ) ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਕਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਲ ਭਾਵ ਮਹਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਚੜਾਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅੱਗੇ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਰਹੇ।
11. 29 ਮਾਰਚ 1918 ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਏ ਦਾ 6% ਹਿੱਸਾ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
12. ਪੁਨਰ ਵਿਆਹ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਨਜੂਰੀ।
13. 1920 ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੂਕ ਨਾਇਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਲਈ ਢਾਈ ਹਜਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ।
14. 1920 ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਬੈਰਿਸਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ।
15. ਆਪਣੀ ਕੋਹਲਾਪੁਰ ਰਿਆਸਤ ਵਿੱਚ 122 ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦਿੱਤੀ।

ਜਾਰੀ ਹੈ....... ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦੇਵਤਾ ਸ਼ਾਹੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

'ਸ਼ਹੀਦੋਂ ਕੀ ਚਿਤਾਉਂ ਪਰ, ਲਗੇਂਗੇ ਹਰ ਵਰਸ ਮੇਲੇ'

ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਉਹ 9 Alder Street, Commercial Road ਵਿਖੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸੀ। 5 ਜੁਲਾਈ 1934 ਨੂੰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅੰਦਰਾਜ਼ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪਾਸਪੋਰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨੰਬਰ 52753 ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਤਾ 4 ਬੈਸਟ ਲੇਨ ਕੈਂਟਰਬਰੀ, ਕੈਂਟ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੇਚੇਗਾ ਪਰ ਇੱਥੇ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਸੜਕ ਰਸਤੇ ਜਰਮਨੀ, ਬੈਲਜੀਅਮ, ਪੋਲੈਂਡ ਤੇ ਫਿਰ ਰੂਸ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਭਾਰਤ ਜਾਏਗਾ। ਇਸ ਐਲਾਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਉਗਰਵਾਦੀ ਹੈ।

16 ਮਈ, 1936 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਅੰਦਰਾਜ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਲੈਂਡ, ਜਰਮਨੀ, ਪੋਲੈਂਡ, ਆਸਟ੍ਰੀਆ, ਹੰਗਰੀ ਤੇ ਇਟਲੀ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਤਾ 4-ਡਿਊਕ ਸਟਰੀਟ, ਸਪਿਟਲਫੀਲਡਜ਼-ਈ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਗਈ।

16 ਮਈ, 1936 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਬਰਲਿਨ ਵਿਖੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਅੰਦਰਾਜ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰਬੀ ਯੂਰਪੀਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰੂਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਵਾਪਸ ਲੰਡਨ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਦਰਖਾਸਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ।

25 ਜੂਨ, 1936 ਨੂੰ ਉਹ ਫਿਰ ਲੈਨਿਨਗਰਾਡ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਜੂਨ ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਉਹ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਔਰਤ ਦੇ ਪਾਸ ਪੂਰਬੀ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਕ ਸਿਨੇਮੇ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਇੰਨਟਰਵਲ ਵੇਲੇ ਭੀੜ ਨੂੰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਸਮਗਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਉਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋਈ ਕਿ ਉਹ ਉਗਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਹੈ ਤੇ ਹੱਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਲਿੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਅਗਸਤ 1938 ਵਿਚ ਉਸ 'ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਰਹਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਧੰਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਕੇ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਉਗਰ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਾ।

ਕੌਮੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਆਜ਼ਾਦ ਸਿੰਘ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ EACK/305/7 ਹੈ। ਕਿੱਤਾ ਤਰਖਾਣਾ (ਕਾਰਪੈਂਟਰੀ), ਜਨਮ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1905, ਪਤਾ 581 Wimben Road, Bourne mouth ਲਿਖਵਾਇਆ।

ਅਗਲਾ ਹੋਰ ਰਿਕਾਰਡ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਡੀਟੈਕਟਿਵ ਸਰਜੰਟ ਲਿਸਾਨੀ ਨੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ 7 ਦਸੰਬਰ, 1939 ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ 17 ਰੁਪਏ ਹਫਤੇ ਦੇ ਮਿਲਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਸੀ।

ਇਹ ਉਕਤ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ (A Short Biographical Sketch) ਪੁਲਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਫਾਈਲ ਨੰਬਰ: ਐਮ. ਈ. ਪੀ. 03/1743 'ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਹ ਫਾਈਲ ਸਰਕਾਰੀ ਭੇਦ ਵਜੋਂ 56 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਗੁਪਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਖਾਸ ਕਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਤਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਇਕ ਮਹਾਨ ਕਾਰਨਾਮਾ ਹੈ।

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਇਸ ਕਤਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਕ ਗਹਿਰਾ ਸਦਮਾ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਅਗਰ ਇਹ ਪਾਗਲਪੁਣੇ ਦਾ ਕਾਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੀ 'ਦੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰੀਪਬਲਿਕਨ' ਆਰਮੀ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਚੈਲਿੰਜ ਹੈ"।

ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਹੈਰਾਲਡ' ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਮੈਨੂੰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਤਲ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਛਤਾਵਾ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜੋ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ, ਉਸਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ।" ਪ੍ਰੰਤੂ 18 ਮਾਰਚ 1940 ਦੇ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਬਾਜ਼ਾਰ' ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਕਦੇ ਭੁਲਾਅ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।"

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ੍ਰੀ ਦੀਵਾਨ ਚਮਨ ਲਾਲ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ 'ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦਾ ਕਤਲ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।'

'ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ' ਦੇ 21ਵੇਂ ਸਾਲਾਨਾ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, 'ਆਲ ਇੰਡੀਅਨ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ' ਦੇ ਵਿੰਗ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਨਾਹਰੇ ਲਾਏ ਤੇ ਜਨਰਲ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਦੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਇਕ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ।

"ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਅੰਦਾਜ਼ ਨੂੰ 'ਦੀ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਲੰਡਨ' ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ, ਇਕ ਮਹਾਨ ਲੜਾਕੂ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੇ ਲਤਾੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰੋਧ ਦੱਸਿਆ।'

ਰੋਮ ਤੋਂ ਬਰਗਰੈਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਇਕ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੱਸਿਆ।

ਸੰਨ 1962 ਵਿਚ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਸਿਫਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, 'ਉਸ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਰੱਸੇ ਨੂੰ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਚੁੰਮਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ।'

ਅੱਜ ਦੇ ਬੜੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਦੌਰ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ-ਸਲਾਮਤ ਕਿਨਾਰੇ ਲਾਉਣਾ ਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਗਲਬੇ ਦੀ ਪੰਜਾਲੀ ਨੂੰ ਗਲ਼ੋਂ ਲਾਹੁਣਾ, ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ-ਜਗੀਰੂ ਮੱਕੜਜਾਲ ਤੋਂ ਨਿਜ਼ਾਤ ਪਾਉਣਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਹਨ੍ਹੇਰੀ ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ ਝੱਖੜ ਬਣ ਕੇ ਝੁੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਤ-ਪ੍ਰਸਤੀ, ਗੁਰਬਤ, ਬੇਕਾਰੀ, ਵਿਤਕਰੇਬਾਜੀ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ, ਜਾਬਰ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਹੋਣਾ, ਆਜ਼ਾਦ-ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਭਰਿਆ ਰਾਜ, ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੇਤਨਤਾ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣਾ, ਸਾਡਾ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋਕਰਾਜੀ ਵਿਵਸਥਾ 'ਚ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੀ ਇਹੀ ਮੰਗ ਹੈ। ਜ਼ੋਰਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਐਵੇਂ ਭਰਮ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤੇ ਇਸ 'ਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਦੇ ਇਹੋ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਵੇ ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਇਆ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਦੇਖਣ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ। ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਤਕੜੇ ਦਾ ਰਾਜ, ਦੇਸ਼ 'ਚ ਰੱਜ ਕੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ, ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਝੂਠੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ 'ਚ ਹੀ ਉਲਝਿਆ ਰਹੇ, ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਡਾਂਗੋਕਰੇਸੀ ਦਾ ਰਾਜ, ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨਾ ਤੇ ਲੋਕਰਾਜੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕ ਅਮੀਰ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਸਿਰੇ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਿਜੋਰੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਾ ਦੇ ਕੇ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਆਪਣੀ ਕਾਲੀ ਪੂੰਜੀ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜੋਤਸ਼ੀ ਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਡੇਰੇਦਾਰ, ਸਾਧ-ਫਕੀਰ ਤੇ ਬਾਬੇ ਜੋ 'ਆਪੇ ਰੱਬ' ਬਣੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਫੈਲਾਅ ਕੇ ਭੋਲੀ-ਭਾਲੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਕੇ ਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਅਮੀਰ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਵਰਗ ਨੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਚੇਤਨਤਾ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਵਰਗ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚੋਂ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਸਤੋ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਾਂ-ਫਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਮੱਤ ਚੜ੍ਹਾਓ, ਮੱਥੇ ਟੇਕ ਕੇ ਸਜਦੇ ਮਤ ਕਰੋ? ਇਹਨਾਂ ਪਾਸ ਕੋਈ ਗੈਬੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਹੀ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਕਾਰਨ, ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ 'ਚੋਂ ਭਗੌੜੇ ਹੋਏ-ਹੋਏ ਲੋਕ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੇਖੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓਗੇ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਝੂਠੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਆਪੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਇਹ ਅਮੀਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਣਗੇ। ਇਹ ਲੋਕ ਆਪੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬੈਠ ਜਾਣਗੇ। ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆਪਣੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਤੇ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ, ਕਾਰਨ ਲੱਭ ਕੇ ਆਪੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰੋ? ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਰਗ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ 'ਚ ਰਵਾਇਤੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਰਾਜ ਕਰਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ, ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤੀਸਰਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਾਜੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਲੋਕਰਾਜ 'ਚ ਲੋਕ-ਸ਼ਕਤੀ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਸੀ ਤੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲੈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਲੋਕਰਾਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਓ ਜਿਹੜੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੂੰਬੜ ਚਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਦੀ, ਅੱਜ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਾਡੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਿਰਜਿਆ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। 31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ 'ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਨਾਰਥ ਅਮਰੀਕਾ' ਇਸ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧੇ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਬੜੀ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਖੇ ਮਨਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਤੇ ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸ਼ਹੀਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤੇ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਖੂਨੀ ਸਾਕੇ ਦਾ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਸਰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਕਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ, 1940 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਰੱਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਚੁੰਮਿਆ ਤੇ ਭਾਰਤ ਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਲਾਲ, ਸਦਾ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਮ ਪੀ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ, ਦੇਸ਼ ਸਦਾ ਰਿਣੀ ਰਹੇਗਾ। ਆਓ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਓ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੰਜੋਏ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ 21ਵੀਂ ਸਦੀ 'ਚ ਚੇਤੰਨ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਜੀਏ ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਉਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੋਹੜ 'ਚੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆ ਕੇ ਨਿਜ਼ਾਤ ਦਿਵਾਈਏ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰੀਏ। ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾ-ਸੁੰਮਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਿਊਟ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੰਬਿਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਜੀ ਦੀਆਂ ਨਿਮਨ-ਲਿਖਤ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ:

"ਸ਼ਹੀਦੋਂ ਕੀ ਚਿਤਾਉਂ ਪਰ, ਲਗੇਂਗੇ ਹਰ ਵਰਸ ਮੇਲੇ।
ਵਤਨ ਪੇ ਮਿਟਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕਾ, ਯਹੀ ਬਾਕੀ ਨਿਸ਼ਾ ਹੋਗਾ।"

* (ਹਵਾਲਾ ਪੁਸਤਕਾਂ: ਲਿਖਾਰੀ ਸਰਦਾਰ ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ' ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
* ਸਰਦਾਰ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕ : ਚੈਲਿੰਜ ਟੂ ਇੰਮਪੀਰੀਅਲ ਹੈਰੋਮੋਨੀ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ।
* ਪ੍ਰੋ: ਚਮਨ ਲਾਲ 'ਵੇਅਰ ਹੈਜ਼ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਗੌਨ', ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

'ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ'

ਪ੍ਰੋ: ਐਚ. ਐਲ. ਕਪੂਰ

ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ (4 ਜੁਲਾਈ, 1776): 4 ਜੁਲਾਈ- ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਜਾਂ 4 ਜੁਲਾਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ- 1941 ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਇਕ ਸੰਘੀ ਛੁੱਟੀ ਹੈ, ਪਰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੱਕ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 4 ਜੁਲਾਈ, 1776 ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2 ਜੁਲਾਈ, 1776 ਨੂੰ, ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ 13 ਕਲੋਨੀਆਂ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ, ਥਾਮਸ ਜੇਫਰਸਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕਿੰਗ ਜਾਰਜ 111 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ 13 ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ, ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਜ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਈ ਸੀ ਪਰ ਇਹ 4 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ 1776 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ, 4 ਜੁਲਾਈ ਦਾ ਦਿਨ ਅਮਰੀਕੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਜਨਮ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 2022 ਵਿਚ ਇਹ ਦਿਨ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਹੈ।

ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ, ਪਰੇਡ, ਬਾਰਬਿਕਯੂ, ਕਾਰਨੀਵਾਲ, ਮੇਲੇ, ਪਿਕਨਿਕ, ਸੰਗੀਤ ਸਮਾਰੋਹ, ਬੇਸਬਾਲ ਖੇਡਾਂ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੁਨਰ-ਮਿਲਨ, ਰਾਜਨੀ-ਤਿਕ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਨ ਹੈ।

ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ: ਅਮਰੀਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ,1776 ਵਿਚ ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਤੋਂ ਤੇਰਾਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵੱਖ ਹੋਣਾ ਅਸਲ ਵਿਚ 2 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦੂਜੀ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਇਕ ਮਤੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਜੂਨ ਵਿਚ ਵਰਜੀਨੀਆ ਦੇ ਰਿਚਰਡ ਹੈਨਰੀ ਲੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਰਾਜ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਮੋੜਿਆ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਥਾਮਸ ਜੇਫਰਸਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਂ ਦੀ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਵਪਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿੰਦਿਆ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤੀ, ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੌਨ ਐਡਮਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਬੀਮੇਲ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ:

ਜੁਲਾਈ 1776 ਦਾ ਦੂਜਾ ਦਿਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦੌਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਨ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਨੂੰ ਤਿਉਹਾਰ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਦਿਨ ਵਜੋਂ, ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਇਕ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ ਤੱਕ, ਸ਼ੋਆਂ, ਖੇਡਾਂ, ਬੰਦੂਕਾਂ, ਘੰਟੀਆਂ, ਬੈਨਫਾਇਰ ਅਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਅੱਗੇ ਸਦਾ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੌਕਤ ਅਤੇ ਪਰੇਡ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਡਮਜ਼ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੋ ਦਿਨ ਬੰਦ ਸੀ, ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ, ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਜਨਮ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ, ਜੋ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬਹੁਤ-ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਮਿਤੀ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ 2 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਬੰਦ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਥਾਮਸ ਜੇਫਰਸਨ, ਜੌਨ ਐਡਮਜ਼ ਅਤੇ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਫਰੈਂਕਲਿਨ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਇਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਬਹੁਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਇਸ ਦੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਲੱਗਭੱਗ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, 2 ਅਗਸਤ 1776 ਨੂੰ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਅਨੋਖੇ ਇਤਫ਼ਾਕ ਨਾਲ, ਥਾਮਸ ਜੇਫਰਸਨ ਅਤੇ ਜੌਹਨ ਐਡਮਜ਼, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦੇ ਦੋ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਇਕੋ ਦਿਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ: 4 ਜੁਲਾਈ, 1826, ਜੋ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ 50ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਸੀ। ਜੇਫਰਸਨ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜੇਮਜ਼ ਮੋਨਰੋ, ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਪਕ ਪਿਤਾ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਵੀ 4 ਜੁਲਾਈ, 1831 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਤੀਜੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਗਏ। ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਕੱਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੈਲਵਿਨ ਕੂਲੀਜ਼ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 4 ਜੁਲਾਈ, 1872 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਪਾਲਣਾ: 1777 ਵਿਚ, 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਸਟਲ, ਰੋਡ੍ਹ ਆਈਲੈਂਡ ਵਿਚ, ਇਕ ਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਲਾਮੀ ਵਿਚ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।'ਦਿ ਵਰਜੀਨੀਆ ਗਜ਼ਟ' ਦੇ 18 ਜੁਲਾਈ, 1777 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਲੇਖ ਨੇ ਫਿਲਡੇਲਫੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਜਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਕ ਆਧੁਨਿਕ ਅਮਰੀਕੀ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਡਿਨਰ, ਟੋਸਟ, 13 ਗੰਨ ਸਲਾਮੀ, ਭਾਸ਼ਣ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ, ਸੰਗੀਤ, ਪਰੇਡ, ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ। ਬੰਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਲ, ਚਿੱਟੇ ਅਤੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

1778 ਵਿਚ, ਨਿਊ ਬਰੰਸਵਿਕ, ਨਿਊਜਰਸੀ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਰੌਸ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਤੋਂ, ਜਨਰਲ ਜਾਰਜ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੇ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਲਈ ਰਮ ਦੇ ਡਬਲ ਰਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੀ ਸਲਾਮੀ (ਫਿਊ ਡੀ ਜੋਏ) ਦੇ ਨਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਪਾਰ, ਰਾਜਦੂਤ ਜੌਨ ਐਡਮਜ਼ ਅਤੇ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਫਰੈਂਕਲਿਨ ਨੇ ਪੈਰਿਸ, ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਲਈ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ।

1779 ਵਿਚ, 4 ਜੁਲਾਈ ਇਕ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਆਇਆ। 5 ਜੁਲਾਈ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਮਨਾਈ ਗਈ।

1781 ਵਿਚ, ਮੈਸੇਚਿਊਸਟੇਸ ਜਨਰਲ ਕੋਰਟ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਣ ਗਈ।

1783 ਵਿਚ, ਸਲੇਮ ਉੱਤਰੀ ਕੈਰੋਲੀਨਾ, ਨੇ ਜੋਹਾਨ ਫ੍ਰੀਡਰਿਕ ਪੀਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਜਸ਼ਨ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਦਿ ਸਾਲਮ ਆਫ਼ ਜੌਏ' ਸੀ। ਕਸਬੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 4 ਜੁਲਾਈ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਜਨਤਕ ਸਮਾਗਮ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੋਰਾਵਿਆਨ ਚਰਚ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ।

1870 ਵਿਚ, ਯੂ. ਐਸ. ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸੰਘੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਅਦਾਇਗੀ ਰਹਿਤ ਛੁੱਟੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

1938 ਵਿਚ, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਇਕ ਅਦਾਇਗੀ ਸੰਘੀ ਛੁੱਟੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ: ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਛੁੱਟੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਗਰਮੀ-ਥੀਮ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਾਂਗ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਅਕਸਰ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਇਸ ਦਿਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਇਤਿਹਾਸ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਜਨਤਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਇਕ ਬਿੰਦੂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

5 ਯੂ. ਐਸੀ. ਸੀ., ਕੋਡ 6103 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਇਕ ਸੰਘੀ ਛੁੱਟੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਘੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾਕ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤਾਂ) ਉਸ ਦਿਨ ਬੰਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਛੁੱਟੀ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਮਿਤੀ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਜਾਂ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਜਾਂ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣਗੇ।

ਪਰਿਵਾਰ ਅਕਸਰ ਪਿਕਨਿਕ ਜਾਂ ਬਾਰਬਿਕਯੂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ; ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਲਈ ਇਕ ਲੰਬਾ ਵੀਕਐਂਡ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸਜਾਵਟ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਸਟ੍ਰੀਮਰ, ਗੁਬਾਰੇ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਲ, ਚਿੱਟੇ ਅਤੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਝੰਡੇ ਦੇ ਰੰਗ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰੇਡ ਅਕਸਰ ਸਵੇਰੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਇਕੱਠਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਾਰਕਾਂ, ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਚੌਂਕਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ ਹਨੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਚੌਥੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰਾਤ, ਇਕ ਵਾਰ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੌਲੇ-ਰੱਪੇ ਵਾਲੇ ਇਕੱਠਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਬੋਨਫਾਇਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਨਿਊ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ, ਕਸਬਿਆਂ ਨੇ ਬੈਰਲਾਂ ਅਤੇ ਡੱਬਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ, ਉੱਚੇ ਪਿਰਾਮਿਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਲੇਮ, ਮੈਸੇਚਿਊਸੇਟਸ ਵਿਚ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੈਰਲ ਦੇ ਚਾਲੀ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਪਿਰਾਮਿਡ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਬੋਨਫਾਇਰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਵਾਜ਼ 19ਵੀਂ ਅਤੇ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਊ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕੁਝ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੈ।

ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਅਕਸਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ''ਦਿ ਸਟਾਰ-ਸਪੈਂਗਲਡ ਬੈਨਰ'' (ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ), ''ਕੋਲੰਬੀਆਂ, ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਰਤਨ'', ''ਰੱਬ ਬਲੇਸ ਅਮਰੀਕਾ'', ''ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੁੰਦਰ'', ''ਮੇਰਾ ਦੇਸ, ਤੀਸਦੀ'', ''ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਤੁਹਾਡੀ ਜਮੀਨ ਹੈ'', ''ਤਾਰੇ ਅਤੇ ਪੱਟੀਆਂ ਸਦਾ ਲਈ'', ''ਯੈਕੀ ਡੂਡਲ'', ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ''ਡਿਕਸੀ'', ''ਹਰ ਆਵਾਜ਼ ਚੱਕੋ ਅਤੇ ਗਾਉ'' ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦਾਈ, ਪਰ ਨਾਮਾਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੱਪ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠ ਕੋਲੰਬੀਆ। ਇਨਕਲਾਬੀ ਜੰਗ ਜਾਂ 1812 ਦੀ ਜੰਗ'।

ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪਟਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਮੌਸਮੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਟਾਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਪਟਾਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖਾਸ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪਟਾਕੇ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ) ਅਜੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਲਈ ਇਕ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਸਲਾਮੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ''ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਸਲਾਮੀ'' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਫੌਜੀ ਬੇਸ ਦੁਆਰਾ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਵਿਚ ਮੇਸੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਤਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਡਿਸਪਲੇ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 2009 ਵਿਚ 22 ਟਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਵਿਸਫੋਟ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਨਦੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਡਿਸਪਲੇ ਸੀਏਟਲ ਆਨ ਲੇਕ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਹਨ, ਸੈਨ ਡਿਏਗੋ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਨ ਬੇ ਉਤੇ, ਚਾਰਲਸ ਨਦੀ 'ਤੇ ਬੋਸਟ ਵਿਚ, ਫਿਲਡੇਲਫੀਆ ਵਿਚ ਕਲਾ ਦੇ ਫਿਲਡੇਲਫੀਆ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਉਤੇ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਖਾੜੀ ਦੇ ਉਪਰ ਸੈਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਚ, ਅਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਮਾਲ ਉਤੇ।

ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੰਡਸਰ-ਡੇਟ੍ਰੋਇਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਫ੍ਰੀਡਮ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਡਿਟਰੋਇਟ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ, ਵਿੰਡਸਰ, ਉਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਲਈ, ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ, ਡੈਟ੍ਰੋਇਟ ਨਦੀ ਉਪਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜੁਲਾਈ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਫਤਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਅਸਤ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਲਈ ਅਕਸਰ ਤਿੰਨ-ਦਿਨ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਵੀਕ-ਐਂਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 4 ਜੁਲਾਈ ਦਾ ਦਿਨ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਮੌਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਲਪੀਨਜ਼ 1946 ਵਿਚ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਇਕ ਯੂ. ਐਸ. ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿਲਪੀਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਵਿਚ 1962 ਤੱਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 1964 ਵਿਚ, 4 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਡੈਨਮਾਰਕ ਵਿਚ ਰੀਬਿਲਡ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਜਸ਼ਨ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਘਟਦੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ।

ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਡਿੱਗਦਾ ਹੋਇਆ, 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੋਂ ਜੁਲਾਈ ਦਾ ਚੌਥਾ ਦਿਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਿਲਣ-ਜੁਲਣ ਦਾ ਇਕ ਆਮ ਮੌਕਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਬਾਰਬਿਕਯੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਪ੍ਰਤੀਕ ਅਮਰੀਕੀ ਝੰਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਂਝਾ ਸੰਗੀਤਕ ਸੰਗੀਤ ਹੈ ''ਦਿ ਸਟਾਰ- ਸਪੈਂਗਲਡ ਬੈਨਰ'', ਜੋ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਮੋਰਚਾ 1955

ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ' ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਰਾਹ ਬੜਾ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਹੈ। 'ਸਾਕਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ' ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕ ਲੰਮਾ ਮੋਰਚਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਆਪ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਰਸਾਨੀ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਆਣ ਵੱਸੀ। ਪਟਿਆਲਾ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਵੱਸੋਂ ਸੀ। ਖੇਤੀ, ਵਪਾਰ, ਮਕਾਨ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਪਛਤਾਵਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਈ। ਸੰਨ 1948 ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾਇਆ। ਜਿਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀ। ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਕੇਰਲ, ਆਂਧਰਾ, ਤਾਮਿਲ, ਕਰਨਾਟਕ ਸੂਬੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ। ਸੰਨ 1953 ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਆਯੋਗਬਣਿਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਹੱਦਬੰਦੀ ਦਾ ਅਸੂਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ, ਪੈਪਸੂ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕੁਝ ਸੁਧਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਦੀ ਮੰਗ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਜਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਗੂੰਜਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ ਪਹਿਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਆ ਗਈਆਂ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਬਣਾ ਲਈ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 132 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖ ਇਕ ਵੀ ਸੀਟ ਨਾ ਜਿੱਤ ਸਕੇ। ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਮਝੈਲ ਵੀ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਏ। ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਫਲ ਹੋਏ। ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਸਫਲ ਹੋਏ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇ ਰੋਕਾਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ ਲੱਗੀਆਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੱਦਬੰਦੀ ਆਯੋਗ ਮਾਰਚ-ਅਪ੍ਰੈਲ 1955 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਲਈ ਨਾਅਰਿਆਂ ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਲੁਧਿਆਣਾ 31 ਦਸੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਕਾਲੀਚਰਨ ਤੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।ਜਿਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਹੈ। ਪਰ ਲਾਲਾ ਭੀਮ ਸੈਨ ਸੱਚਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਖਾਮੋਸ਼ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਸਦੀ ਸ਼ਹਿ ਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਇਕੱਤਰਤਾ 4 ਜਨਵਰੀ 1955 ਨੂੰ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁਖੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਨ ਦਿੱਤਾ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 27 ਜਨਵਰੀ, 1955 ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਮਝੈਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ।

7 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਆਯੋਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਰਦਾਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਕੀਲ ਸ. ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਯੋਗ ਦਾ ਜੱਜ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਨਕ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 10-11 ਜਨਵਰੀ 1955 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਪੱਖੀ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਆਯੋਗ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਡਤ ਨਹਿਰੂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੇਖੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਸਕੱਤਰਾਂ ਸ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ 21 ਜਨਵਰੀ 1955 ਨੂੰ ਲਾਲਾ ਭੀਮ ਸੈਨ ਸੱਚਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੀ ਨਾਲ ਸਨ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਖਲ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਹੋ ਕੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਪੱਖ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੂਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਜਾਣ ਲਿਆ ਕਿ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਬਰ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਰਿਹਾ। ਵਿਸਾਖੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੀਸ ਭੇਂਟ ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ 'ਤੇ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1955 ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਾਅਰੇ ਨਾ ਲਾਉਣ। ਜਲੂਸ ਘੰਟਾ ਘਰ ਚੌਂਕ ਤੱਕ ਪੁੱਜਾ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਕਾਲੀਚਰਨ ਦੇ ਗੁੰਡੇ ਚੌਂਕ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਦਸੰਬਰ 1954 ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਫਸਾਦ ਵਾਂਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਵੀ ਜਲੂਸ ਤੇ ਇੱਟਾਂ ਪੈਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਜਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲੱਗਣ ਲੱਗੇ। ਜਲੂਸ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇਕਤਰਫਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵਤੀਰਾ ਸੀ। ਜਲੂਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁਰਜ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਜਲੂਸ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਨਹੀਂ ਸਹਾਰੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ 'ਸੱਚਰ ਮੁਰਦਾਬਾਦ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਏ।

ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ
510-781-0487

ਗੜਬੜ ਮਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਫੜੇ ਗਏ। ਪੁਰਅਮਨ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ। ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਤੋਂ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ 1955 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾਈ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਸੱਚਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਾ ਸੁਣੀ। ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਰੱਖੀ ਕਿ 9 ਮਈ 1955 ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੋਰਚਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਮਈ 1, 1955 ਨੂੰ ਦੀਵਾਨ ਚਮਨ ਲਾਲ ਵੱਲੋਂ ਸੱਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ. ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸ. ਰਾਮਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਮਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਡਾਕਟਰ ਕਾਲੀਚਰਨ ਤੇ ਸਾਥੀ ਸਨ। ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨਾਅਰੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਮਈ 3, 1955 ਨੂੰ ਸੱਚਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ. ਅਜਮੇਰਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਅਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਲਾ ਕੇ ਆਉਂਦਿਆਂ 7 ਮਈ, 1955 ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਈ 9, 1955 ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਲਾਲਾ ਕੇਦਾਰ ਨਾਥਸਹਿਗਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ। ਮੋਰਚੇ 'ਤੇਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਅਣਖ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਮੋਰਚਾ ਲਾ ਦਿਓ। ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ 4-4 ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਜਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮਈ 10, 1955 ਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੋਈ। ਉਸ ਦਿਨ 10 ਹੋਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਧੜਾਧੜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਫਿਰ ਰੋਹਤਕ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਮੋਰਚਾ ਚਲਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ 25 ਮਈ 1955 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦੌਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰਆਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਇਕ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਆਗੂ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ। ਮੋਰਚਾ ਬੇਪਨਾਹ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲੱਗਾ। ਜੁਲਾਈ 25 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਭਾਪਤੀ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਾਗ ਪਿਆ। ਪੈਪਸੂ, ਪੰਜਾਬ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬੰਬਈ, ਕਾਨਪੁਰ ਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਤੱਕ ਤੋਂ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਵਹੀਰਾ ਘੱਤ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਹੀ 5000 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਤੇਜੀ ਵੇਖ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਰੀਆਂ ਦਿਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਜੂਨ 1955 ਵਿਚ ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਫੇਰੂਮਾਨ ਨੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਜੋ ਰਾਜਸੀ ਤਕਰੀਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਹ 25 ਜੂਨ 1955 ਨੂੰ 25 ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ, ਸ. ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਮਝੈਲ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਫਸਾਦ ਕਰੇਗਾ। ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮੋਰਚਾ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ. ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਕਮਾਨ ਮੈਂ ਸੰਭਾਲਾਂਗਾ, ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਦੀਵਾਨ ਵੱਲ ਕੌਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ. ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੁਸਾਂਝ ਨੇ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਤਕਰੀਰ ਕਰਦੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਵੱਲ ਜੇਕਰ ਫੇਰੂਮਾਨ ਨੇ ਉਂਗਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਂਗਲ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਅੱਖ ਚੁੱਕੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕੱਢ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਅਥਾਹ ਜੋਸ਼ ਭਰ ਗਿਆ। ਬਾਬਾਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਲ ਦੁਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਜਵਾਬੀ ਮੋਰਚੇ ਲਈ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ।

ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਤੋਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਮੋਰਚਾ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਗਿਆ। ਜੂਨ 15, 1955 ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 5000 ਤੋਂ ਉਪਰ ਸੀ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੋਰਚਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਾਅਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਲਈ ਜਾਂਦੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਕਈ ਖਾਸ ਦਿਨਾਂ ਤੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ 71ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ 271 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਜੂਨ 29, 1955 ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ 117ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਜੂਨ 29 ਆਜ਼ਾਦ ਪੰਜਾਬ ਦਿਨ, ਜੂਨ 30, 1955 ਨੂੰ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਦਵਸ ਤੇ ਜੁਲਾਈ 3, 1955 ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਜੋ ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲਾ ਭੀਮ ਸੈਨ ਸੱਚਰ ਅਤੇ ਉਪ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਦਬਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਮੋਰਚਾ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ। ਪਰ ਮੋਰਚਾ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਗਿਆ। ਪੈਪਸੂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ 2 ਜੁਲਾਈ 1955 ਨੂੰ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਤੋਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਮੋਰਚਾ ਫਤਿਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਨੇ ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ 1500 ਕੁ ਹੋਣਗੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਓ, ਮੋਰਚਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤੇ ਤਾਂ 8 ਹਜ਼ਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਜੂਨ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਹਫਤੇ, ਜਲੰਧਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਉਪ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ। ਉਸਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ 5 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਵੇ, ਮੈਂ ਮੋਰਚਾ ਕੁਚਲ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ 4 ਜੁਲਾਈ, 9 ਜੁਲਾਈ 1955 ਤੱਕ ਛੋਟ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਟਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਜੰਗਲਾ ਲਵਾ ਲਿਆ। ਜਿਸਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜਦ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦੇ ਜੰਗਲੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜੂਨ 1955 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜੰਗਲਾ ਚੁਕਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਗੁਰੂਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਫਤਰ ਤੱਕ ਗਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਲੀਲ ਕਰਕੇ ਉਥੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਬੰਦੂਕਾਂ ਜਬਤ ਕਰ ਲਈਆਂ। ਅਕਾਲੀ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਵੀ ਜਬਤ ਕਰ ਲਈਆਂ।

ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ 3-4 ਜੁਲਾਈ 1955 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਬਿਨਾਂ ਵਰੰਟਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਸਵੇਰੇ 3-4 ਵਜੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਲੈ ਕੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪ ਧਾਵਾ ਬੋਲਿਆ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਕੇ ਰੋਕ ਲਏ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸਖਤ ਪਹਿਰਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਫਤਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਿੱਲੀ, ਕਾਨਪੁਰ, ਇੰਦੌਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਸਾਫਰ ਵੀ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ।

ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਤੇ ਧਾਰਾ 144 ਲਗਾ ਕੇ ਦੀਵਾਨ ਰੋਕਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਸ਼ਤ ਤੇਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਬਾਵਾ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਉਲਝ ਪਏ ਕਿ ਬਾਵਾ ਜੀ ਜੰਗਲੇ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਜੈਕਾਰੇ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਰਦਾਰ ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੌਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜੋ। ਫੌਜ ਵਾਪਸ ਚਲੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਦਾਰ ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੰਘੋ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾਣੀਆਂ ਪੈਣੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਗੋਲੀ ਖਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ, ਬਾਕੀ ਚਲੇ ਜਾਣ। ਸਭ ਗੋਲੀਆਂ ਅੱਗੇ ਡਟ ਗਏ।

ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਰਾਹ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਅਤੇ ਡਾਂਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਭਗਦੜ ਮੱਚ ਗਈ। ਸਿੰਘ ਡਟੇ ਰਹੇ। ਪੁਲਿਸ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਰਦੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਇਲਜਾਮ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚੋਂ ਇੱਟਾਂ ਪੱਥਰ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ 7 ਗੋਲੀਆਂ ਵੀ ਚੱਲੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੱਥਰ ਤਾਂ ਭੜਕੀ ਭੀੜ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਝੂਠੀ ਹੈ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਕਾਨ 'ਤੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਛੱਡੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਥੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਇੱਟਾਂ, ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਛੱਡੇ। ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਇਕ ਦੀਵਾਰ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਜਿਸ ਹੇਠ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਰਦਾਰ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋ ਸਿੱਖ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਗੈਸ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਪੁੱਜ ਗਈ। ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਹੋਈ। ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਮੇਤ ਵੇਰਵਾ ਛਪਿਆ। ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਸੀ। ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਛੱਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਡਾਂਗਾਂ ਖੜਕ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਤਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੀਵਾਨ ਲੱਗਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੁੜ, ਜਥੇਦਾਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਜਥੇਦਾਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਡਟ ਗਏ। ਨੌਜਵਾਨ ਕੰਧ ਟੱਪ ਕੇ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਜਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਡਾਂਗਾਂ ਖਾਂਦੇ ਤੇ ਉਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਭਾਤ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਰੋਕ ਦਿੱਤੇ। ਅਜੀਤ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਤੇ ਰੋਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ। ਚਾਰੇ ਅਖਬਾਰਾਂ 4-9 ਜੁਲਾਈ 1955 ਤੱਕ ਬੰਦ ਰਹੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲਣ। ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਅਖਬਾਰ ਬਹਾਲ ਹੋਏ। ਭਾਵੇਂ ਬੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਖਬਰਾਂ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ।

ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ, ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮੋਰਚਾ ਕੁਚਲ ਦੇਣਗੇ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਛਾਉਣੀ ਪਾ ਲਈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ, ਲੰਗਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਅਤੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਲੰਗਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿਗਿਆਨ

ਸਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ
sarbjits@gmail.com>

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਕਈ ਸੱਜਣਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਵੇਖਣ ਲਈ ਸੁਨੇਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੁਕਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਵੇਖ/ਸੁਣਕੇ ਕਿ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁਖੀ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂਗੁੰਮਰਾਹਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਖੇ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ 101% ਤਰੀਖਾਂ ਗਲਤ ਹਨ। ਪਾਠਕ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੀ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ, 'ਗੁਰਮਤਿ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ' (ਪੰਨਾ 37) ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ "ਸੰਗਰਾਂਦੀ 21 ਹਾੜ" ਦਾ ਦਰਜ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ (sgpc.net) ਉੱਪਰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ 21 ਹਾੜ ਦਾ ਦਰਜ ਹੈ, "Harhvaid 7, 21 Harhsamvat 1652, 19th June 1595"। ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ 21 ਹਾੜ ਦਾ ਹੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਹੁਣ "101%ਤਰੀਖਾਂ ਗਲਤ ਹਨ" ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ?ਕੀ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ (ਗੁਰਮਤਿ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਪੰਨਾ-37, ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਪਣ ਪੰਨਾ-16) ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ?

ਦੂਜਾ ਅਹਿਮ ਨੁਕਤਾ ਜੋ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿਇਸ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 16 ਜੂਨ ਮਿਥੀ ਗਈ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕਈ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਜਨਵਰੀ-ਫਰਵਰੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਚੇਤ-ਵੈਸਾਖ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 16 ਜੂਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ 2 ਹਾੜ ਦਰਜ ਹੈ। ਹਾਂ, 2 ਹਾੜ ਨੂੰ 16 ਜੂਨ ਜਰੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

'ਗੁਰਮਤਿ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ' ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ, "1663 ਬਿ: ਜੇਠ ਸੁਦੀ ਚੌਥ, 25 ਮਈ 1606 ਈ:" ਦਰਜ ਹੈ (ਪੰਨਾ 35) 'ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਰਪਣ' ਵਿੱਚ "ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾਉਣਾ-1663 ਬਿ: ਜੇਠ ਸੁਦੀ ਚੌਥ, 25 ਮਈ 1605 ਈ:" ਦਰਜ ਹੈ (ਪੰਨਾ 15)

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮੱਤ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਵਸੀਲੇ 2 ਹਾੜ, ਜੇਠ ਸੁਦੀ 4 ਸੰਮਤ 1663 ਬਿ: ਦਿਨ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ (30 ਮਈ 1606 ਈ: ਜੂਲੀਅਨ) ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ ਉੱਪਰ ਵੀ, "Thus Guru Saihb embraced martyrdom on JethSuid 4th (1stHarh) Samvat 1663, May 30, 1606" ਦਰਜ ਹੈ। (ਜੇਠ ਸੁਦੀ 4,30 ਮਈ ਨੂੰ 2 ਹਾੜ ਸੀ ਇਕ ਹਾੜ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੀ ਤਾਰੀਖ "ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾਉਣਾ-1663 ਬਿ: ਜੇਠ ਸੁਦੀ ਚੌਥ ਸੰਮਤ

1663 ਬਿ: ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ 25 ਮਈ 1606 ਈ: ਗਲਤ ਹੈ। 25 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜੇਠ ਵਦੀ 14 ਸੀ।ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ (ਦਿਨ, ਵਦੀ-ਸੁਦੀ, ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟਾ, ਨਛੱਤਰ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜੀ ਤਾਰੀਖ) ਦਾ ਆਪਸੀ ਕੋਈ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ 25 ਮਈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿਚ 30 ਮਈ ਹੈ, ਕਿਹੜੇ ਕੈਲੰਡਰ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਕੈਲੰਡਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸੀ? ਜਿਹੜਾ ਕੈਲੰਡਰ (ਜੂਲੀਅਨ ਕੈਲੰਡਰ) ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਉਸ ਵਿਚ ਤਾਂ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਤਾਰੀਖਾਂ ਲਿਖ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਕੈਲੰਡਰ (ਚੰਦਰ-ਸੂਰਜੀ ਬਿਕ੍ਰਮੀ) ਲਾਗੂ ਸੀ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨੂੰ 101% ਗਲਤ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਸੰਗਰਾਂਦੀ 2 ਹਾੜ ਸੀ?

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ 1984 ਈ: ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੱਤ ਨਿੰਦਕਯੋਗ ਕਰਤੂਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆ ਜਾਂ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਬਾਰੇ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਵੀ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। 1984 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ 3 ਜੂਨ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਦਿਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੰਗਤਾਂ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜੀਆਂ ਸਨ ਇਸ ਦਿਨ ਹੀ ਗੋਲੀ-ਬਾਰੀ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਦਿਵਸ ਵੱਜੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਦਿਵਸ 4 ਜੂਨ ਦਾ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਦੀ ਵਦੀ-ਸੁਦੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੇ (2 ਹਾੜ, ਜੇਠ ਸੁਦੀ 4 ਸੰਮਤ 1663 ਬਿ:, 30 ਮਈ 1606 ਈ: ਜੂਲੀਅਨ) ਦੋ ਹਾੜ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ 2 ਹਾੜ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਥੀ ਗਈ ਹੈ, 101% ਝੂਠ ਹੈ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 1985 ਈ: ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮਨਾਇਆ ਸੀ? ਨਹੀਂ! 1985 ਈ: ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵੱਲੋਂ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ 24 ਮਈ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਕੀ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ 1985 ਈ: ਵਿੱਚ ਹੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ? 1986 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਹਾੜਾ 11 ਜੂਨ ਅਤੇ 1987 ਈ: ਵਿੱਚ 31 ਮਈ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ? ਇਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਉਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦਾ ਨਾਮ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ 2 ਹਾੜ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ, ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਤਾਂ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ 1985-86 ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਕਿਉਂ?

ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕੇ ਸਾਡਾ ਕੈਲੰਡਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕੀਤਾ, ਸੰਗਰਾਂਦਾਂ, ਪੁੰਨਿਆ-ਮੱਸਿਆ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਵੀ 101% ਝੂਠ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਸਾਲ 1526 ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਕੈਲੰਡਰ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ 15 ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪੁੰਨਿਆ-ਮੱਸਿਆ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਧਾਨ ਹੈ। ਸੰਗਰਾਂਦ ਕਦੋਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਫਾਰਮੂਲੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਤੋਂ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜਾ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਕੈਲੰਡਰ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ 'ਸੂਰਜੀ ਸਿਧਾਂਤ' ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 365,2587 ਦਿਨ ਸੀ। 1964 ਈ: ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ 365,2563 ਦਿਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਕਗਿਣਤ ਸਿਧਾਂਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਹੀਲ-ਹੁੱਜਤ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ, ਬਾਣੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਪੰਗਤੀ "ਰੱਥ ਫਿਰੈ ਛਾਇਆ" ਮੁਤਾਬਕ 365,2425 ਦਿਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਿਉ? ਕੀ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ ਕਿ, ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਵਾਲੇ ਕੈਲੰਡਰ (ਸੂਰਜੀ ਸਿਧਾਂਤ) ਨੂੰ, ਹਿੰਦੂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ 1964 ਈ: ਵਾਲੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਕੇ, ਕਿਉਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ?

ਝੂਠੀਆਂ ਵਸਤਾਂ

ਓ ਝੂਠੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਤੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਰਦਾ,
ਲੁੱਟ ਨਾ ਲੈ ਜਾਏ ਇਹ ਦੋਲਤ ਸੌਹਰਤ ਇਸੇ ਗੱਲੋਂ ਤੂੰ ਹੈ ਡਰਦਾ।

ਅੱਜ ਪੀਰਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਆ ਕੇ ਤੂੰ ਹੱਕ ਸੱਚ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰ ਲੈ,
ਜੋ ਹੋਵੇ ਸਹਾਈ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ਵਿੱਚ ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਐਸਾ ਤੂੰ ਕੰਮ ਕਰ ਲੈ।
ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮਝੇ ਤੇ ਨਿੱਤ ਝੂਠ ਫਰੇਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਰਦਾ।
ਓ ਝੂਠੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਤੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਰਦਾ।

ਇਹ ਦਿਨ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਨਾ ਮਿਲਦੇ ਜੱਦ ਹੋਵੇ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦੇ ਸੰਗ ਬਹਿਣਾ,
ਸੱਚੇ ਮੰਨੋ ਧਿਆ ਲੈ ਤੂੰ ਮੌਜ਼ ਚ ਆ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਲਾ ਤੇਰਾ ਹੀ ਕਹਿਣਾ,
ਇਹ ਭਵ ਸਾਗਰ ਮੁਰਸ਼ੱਦ ਵਾਝੋਂ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂਓ ਕੋਈ ਤਰਦਾ।
ਓ ਝੂਠੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਤੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਰਦਾ,

ਜੱਦ ਉਸ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਵਰਤੇ ਤੇਰੇ ਹੋ ਜਾਣੇ ਪਾਰ ਉਤਾਰੇ,
ਦਰ ਦਰ ਭਟੱਕਣ ਦੀ ਤੈਨੂੰ ਲੋੜ ਨਾ ਕੋਈ ਦਾਤਾ ਤੇਰੇ ਆਪੇ ਕੰਮ ਸਵਾਰੇ।
'ਫ਼ਕੀਰਾ' ਮਾਲਕ ਦਾ ਲੜ ਮੂਲ ਨਾ ਛੱਡੀਂ ਚਾਹੇ ਜਾਵੇਂ ਮਰਦਾ ਮਰਦਾ।
ਓ ਝੂਠੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਤੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਰਦਾ,
ਲੁੱਟ ਨਾ ਲੈ ਜਾਏ ਇਹ ਦੋਲਤ ਸੌਹਰਤ ਇਸੇ ਗੱਲੋਂ ਤੂੰ ਹੈ ਡਰਦਾ।
ਓ ਝੂਠੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਤੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਰਦਾ।

ਵਿਨੋਦ ਫ਼ਕੀਰਾ,
ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ,
91-98721 97326

ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਉਦੈਪੁਰ 'ਚ ਦਰਜ਼ੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਐੱਨਆਈਏ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕੌਮੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਐੱਨਆਈਏ) ਨੂੰ ਉਦੈਪੁਰ 'ਚ ਦਰਜ਼ੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥ 'ਚ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਿਸੇ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਦੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁਸਲਿਮ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ਼ੀ ਕੱਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੱਤ ਥਾਣਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਰਫਿਊ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਦੈਪੁਰ 'ਚ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਤਾਇਨਾਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ 33 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਮੋਰਚਾ 1955

(ਸਫਾ 21 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਲੰਗਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦਾਲ, ਆਟਾ, ਘਿਓ ਅਤੇ ਭਾਂਡੇ ਪੁਲਿਸ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਈ। ਬਾਬਾ ਅਟਲ ਅਤੇ ਕੋਲਸਰ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਭੰਗ ਹੋਈ। ਜੁਲਾਈ 4, 1955 ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਸਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਇਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਖਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਪਿਆ।

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਜਾਰੀ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਫਸਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਹੇਠ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਲਏ ਕਿ ਫਸਾਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਕਰਫਿਊ ਲਗਾ ਕੇ ਮੋਰਚਾ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਜਿਸ਼ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਈ। ਰੋਜ਼ ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਵੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਹੋ ਰਹੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਸੰਤ ਮਹਾਤਮਾ ਵੀ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਕੁੱਦ ਪਏ। ਮਤਭੇਦ ਰੱਖਣਵਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵੀ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਸੱਚਰ ਸਰਕਾਰ ਬੁਖਲਾ ਗਈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਜੁਲਾਈ 11, 1955 ਨੂੰ 600 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਜੁਲਾਈ 12, 1955 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਰਾੜੇਵਾਲਾ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਧੀਨ ਨਾਅਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾ ਲਈ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਸਰਕੂਲਰ ਰੋਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ 10-15 ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸਮਾਨ ਗੁੰਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਤਿਆਗ੍ਰਹੀ ਵਾਪਸ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਆ ਗਏ। ਇਹ ਮੋਰਚਾ 64 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਫਤਿਹ ਹੋਇਆ।

ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਮੋਰਚਾ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸੰਭਾਲੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਸਰਦਾਰ ਮੀਹਾਂ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਵਿਧਾਇਕ/ਵਜ਼ੀਰ (ਪੈਪਸੂ), ਸ. ਗੁਰਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮੈਂਬਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਸਟੇਟ, ਸਰਦਾਰ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰ, ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ ਵਿਧਾਇਕ (ਪੈਪਸੂ)।

ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਆਪਣੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ, ਚਲਦੇ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ, ਨੌਕਰੀਆਂ, ਕੁਰਕੀਆਂ, ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 12000 ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗਏ। ਜੋ ਜੋਸ਼ ਰੋਹ, ਹਿੰਮਤ ਦਲੇਰੀ, ਬਹਾਦਰੀ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਨਾਲ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲ ਵਧੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ 111 ਮੈਂਬਰ, ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ, ਵਿਧਾਇਕ, ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਿਰਕੱਢ ਸਿੱਖ ਆਗੂ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਮਲਾ, ਵਕੀਲ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਡਾਕਟਰ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇ ਹਰ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਗਏ। ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਇਕ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ। ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜੱਜ ਸਰਦਾਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਕੰਵਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੂੰ 8 ਸਤੰਬਰ 1955 ਨੂੰ ਗੁੜਗਾਵਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲਾ ਭੀਮ ਸੈਨ ਸੱਚਰ ਨੇ 10 ਨਵੰਬਰ 1955 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਆ ਕੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ। ਜਨਵਰੀ 21, 1956 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਮੋਰਚਾ 1960 ਲੱਗਿਆ।

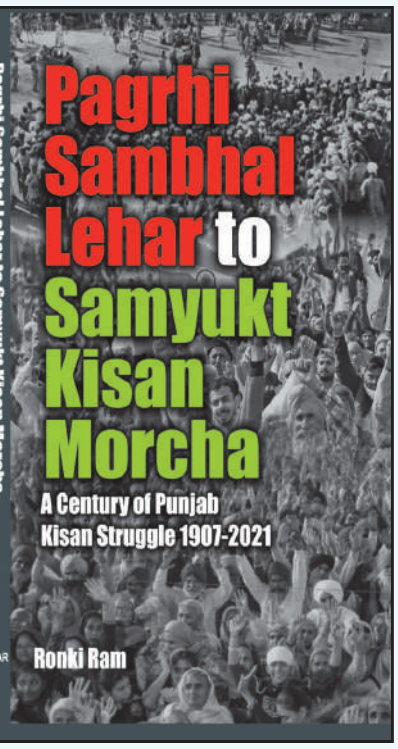

Book Available
http://www.unistarbooks.com/home/5512-pagrhi-sambhal-lehar-to-samyukt-kisan-morcha.html
http://www.unistarbooks.com/home/5512-pagrhi-sambhal-lehar-to-samyukt-kisan-morcha.html

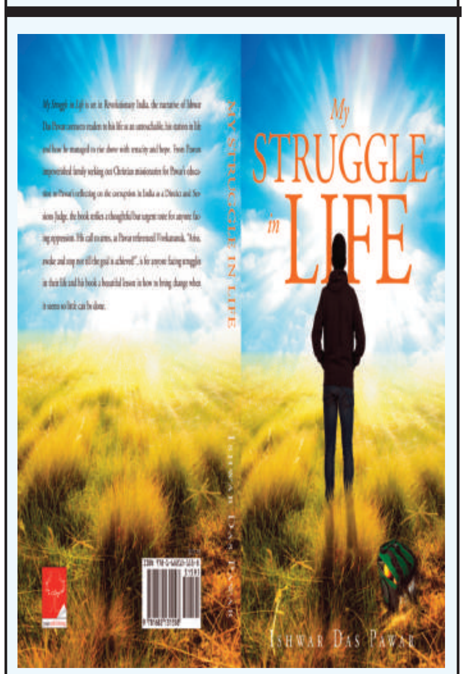

My Struggle in Life:
Das Pawar, Ishwar: 9781682131558:
Amazon.com: Book
https://www.amazon.com/Struggle-Life-Ishwar-Das-Pawar/dp/1682131556

ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਹੀ ਅਨਾਜ (ਅੰਨ) ਸੰਕਟ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ

ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ-ਮੰਦੀ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਉੱਪਰ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਭੁੱਖ ਮਰੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਗਰੀਬੀ ਵੱਧੀ ਹੈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, 'ਦਿਨ-ਦੁਗਣੀ-ਰਾਤ ਚੌਗੁਣੀ' ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਵਾਂਗ 'ਅਕਾਸ਼ ਵੇਲ' ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡ ਹਿੱਸਾ ਭੋਜਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਝੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ''ਅਕਾਸਫੈਮ-ਯੂਨੀਸੈਫ'' ਦੀ ਇਕ ਰੀਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ 11-ਲੱਖ ਲੋਕ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੂਨੀਸੈਫ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ, 'ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਅਬਾਦੀ ਦ 10-ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲੱਗ-ਭੱਗ 81।1-ਕਰੋੜ (811-ਮਿਲੀਅਨ) ਲੋਕ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਭਾਵ ! 2020 ਵਿੱਚ 15-ਕਰੋੜ ਬੱਚੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਕਾਸ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਜਦ ਕਿ ਉਮਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਹ ਘੱਟ ਕੱਦ ਦੇ ਵਾਧੇ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਲੱਗ-ਭੱਗ 4।5-ਕਰੋੜ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ''ਬਾਲ-ਬਰਬਾਦੀ'' ਭਾਵ! ਕੱਦ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਘੱਟ ਭਾਰ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 18-ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਵੱਧ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰੀ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੀਡੀਆ, ਆਪਣੀਆਂ ਦੀਵਾਲੀਆ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ! ਦੋਸ਼ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ 'ਤੇ ਮੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਇਹ ਜੰਗ 24-ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ।

ਸੰਸਾਰ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਗਤ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸੰਕਟ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਗਰੀਬੀ, ਭੁੱਖ ਮਰੀ, ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੇਜ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਇਸ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਬਦਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅੰਦਰ ਘਰੇਲੂ-ਮੰਗ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਰ ਪਾਸੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਕਾਰਆਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2019 ਤੇ 2020 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੰਸਾਰ ਕਿਰਤ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ 10।7-ਫੀ ਸਦ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੀ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਵਿਚਕਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾਈ ਕਿਰਤੀ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਵਧੇਰੇ ਹਮਲੇ, ਸਮੇਤ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚਿਆਂ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਵਾਲੇ ਸਖ਼ਤ ਉਪਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤਿੱਖੀ ਲੁੱਟ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਖੁੱਸਣਾ, ਖੇਤੀ-ਖੇਤਰ 'ਚ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਸੰਸਾਰ ਖੇਤੀ ਅੰਦਰ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਵੱਡੀ ਥੁੜ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਅਨਾਜ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਘੱਟਣ ਕਾਰਨ ਭੁੱਖ-ਮਰੀ, ਕੁਪੋਸ਼ਣ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਮੁਨਾਫਿਆ ਕਾਰਨ ਤੇ ਖੇਤੀ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਿਟੇ ਕਾਰਨ, ਅਨਾਜ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆ ਅਣਗਹਿਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ, ਤੀਸਰਾ ਹਿੱਸਾ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਜੋ ਅਸੀ ਭੋਜਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ, ਕੁੱਲ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚੋਂ 61-ਫੀਸਦ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਭੋਜਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰ ਸਾਲ ਤਕਰੀਬਨ ਕਈ ਲੱਖ ਗਲਾਸ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ/ਖਰਾਬ ਸਮਝ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਕਿ ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ (ਜੇਕਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹਾਲਾਤ ਰਹੇ) ਤਾਂ! ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ 40-ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਭੁੱਖ-ਮਰੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ ? ''ਸੰਯੁਕਤ-ਰਾਸ਼ਟਰ'' ਦੀ ਇਕ ਰੀਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅੰਨ ਦਾ ਸੰਕਟ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ! 2050 ਤੱਕ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਅੰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣਗੇ? ਭੁੱਖੇ ਪੇਟ ਦੀ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਟ-ਭਰਨ ਲਈ ਰੋਟੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਤਾਂ ! ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਏਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਤੂੰ ! ਇਕ ਤਾਜਾ ਰੀਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਚਿੰਤਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਹਾਲਤ ਹੈ, ''ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਮੇਂ 70-ਦਿਨ ਦਾ ਹੀ ਅਨਾਜ ਬਚਿਆ ਹੈ!''

ਅੱਜ! ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ! ਇਸ ਸਮੇਂ ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਮਿਲ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਚੌਥਾਈ ਅਨਾਜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ (ਭਰਪਾਈ) ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੂੰ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਜੰਗ ਕਾਰਨ, ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਯੂਕਰੇਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਲੋਂ ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਨ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਰਨ, ''ਯੂਰਪ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ'' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਲ 2008 ਤੋਂ ਬਾਦ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ''ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸੰਕਟ ਇਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।'' ਇਸ ਦੋਰਾਨ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ, ਜਪਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾ ਰਹੇ 'ਕਵਾਡ ਦੇਸ਼ਾਂ' ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੇ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਕਣਕ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁਖਤਾ ਨਾਲ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ''ਰੂਸ ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ'' ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕਿ ਚੌਥਾਈ ਕਣਕ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੌਸਮ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਦਾ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਚੰਗੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਨ ਦਾ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਰੂਸ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਕਣਕ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ (ਬਾਹਰ ਭੇਜਣ ਲਈ) 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਕਾਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਅਨਾਜ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਹੁਣ ਚਿੰਤਤ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ! ਇਸ ਕਣਕ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਰੋਕ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ! ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅੱਜ ! ਅਨਾਜ ਦੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਖਰਾਬ ਹੋਏ ਪਏ ਹਨ। ਉਥੇ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਹਿੰਸਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਅਨਾਜ (ਅੰਨ) ਲਈ ਤੜਪ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਹਿੱਸੇ ਵਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਨਾਜ ਵੱਧ ਹੈ, ਵਲੋਂ ਅੰਨ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਕਰਨੀ ਵੀ ਇਕ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ''ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ'' ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ, ''ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚੋਂ ਕੁੱਝ ਭੋਜਨ ਦਾ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ! ਇਹ ਬਰਬਾਦੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਥਾਲੀ ਵਿੱਚ ਜੂਠ ਛੱਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ! ਜਾਂ ਫਿਰ ਬਚਿਆ ਅੰਨ ਸੁੱਟ ਦੇਣ ਨਾਲ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਨਾਜ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵਲੋਂ, ''ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਗਿਅਨੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਰੀਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ, ''ਜਿੰਨਾਂ ਭੋਜਨ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਦੋ-ਅਰਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਮਿੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ।ਭਾਵੇ ! ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅੰਨ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਪ੍ਰਤੂੰ ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ 'ਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ, ''ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਅਨਾਜ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫੱਲਾਂ (ਫਰੂਟਾਂ) ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਸਟੋਰ ਤੇ ਸਟੋਰਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋਏ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਅਨਾਜ ਰਾਹੀਂ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਦੀ, ਸਾਲ ਭਰ ਦੀ ਭੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।''

ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚੋਹਕਾ
91-98725-44738
001-403-285-4208

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਫਸਲ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ , 'ਸੈਂਟਰਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਪੋਸਟ ਹਾਰਵੈਸਟ ਇੰਜੀਨੀਇਰੰਗ (ਸੀ।ਫੈਟ) ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਤਕਰੀਬਨ 60-ਲੱਖ-ਟਲ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਰਬਾਦ ਹੋਏ ਭੋਜਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲੱਗ-ਭੱਗ 92-ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਅੰਨ (ਪਦਾਰਥ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ''ਉਨੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦੂਸਰੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਅਨਾਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਪਰ ! ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਵੰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਲਾਤ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਨਹੀ ਹਨ। ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਅਨਾਜ, ਭੋਜਨ-ਵੰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫੱਲ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੇ ਅੰਨ, ਸਟੋਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੱਕਿਆ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਾ ਰੱਖ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਹਰ ਸਾਲ 22-ਫੀਸਦ ਫੱਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਬਿਜਲੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਾ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਅਨਾਜ ਗੁਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆ-ਪਿਆ ਵੀ ਸੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ ਹੀ ਅਖਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਾਬ ਹੋਏ ਅਨਾਜ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਤੇ ਫੋਟੋ ਛੱਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ; ਪਰ ! ਹਾਕਮ ਤੇ ਰਾਜ-ਤੰਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ! ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ, 'ਕਿ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਪੱਛਮੀ-ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਨਾਜ ਦੀ ਘਾਟਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਡਗਮਗਾ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ! ਇਹ 24-ਫਰਵਰੀ 2022 ਤੋਂ ਇਸ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਖਰਾਬ ਸੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇਕ ਭਿਆਨਕ ਝਲਕ ਹੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅੰਨ ਸੰਕਟ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਦਰ ਅਸਲ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅਣ-ਕਿਆਸੀ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਲਗਤਾਰ ਵੱਧਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਕਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹਰ ਯੋਜਨਾ ਸਬੰਧਿਤ ਖਿੱਤੇ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ''ਗਲ ਘੁੱਟਣ'' ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈਆ ਗਈਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਭਾਵੇਂ! ਸੜਕੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਕਲੋਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਲਈ ਵਾਹੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਕਬਾ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ 2050 ਤੱਕ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ 9।8 ਅਰਬ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧਣ ਦੀਆ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ! ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ 2017 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਲ 2050 ਵਿੱਚ 70-ਫੀਸਦ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੋਜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਏਗੀ ? ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦੀ ਹਰ ਸਾਲ 750-ਕਰੋੜ ਟਨ (ਸੱਤ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਕਰੋੜ ਟਨ) ਉਪਜਾਊ ਜਮੀਨ (ਮਿੱਟੀ) ਖੱਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਸ ਦਾ ਹੋਰ ਬਦਲ ਨਾ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਬਾਦੀ ਨੂੰ, ਪੂਰੀ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਲਈ ਅੰਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ (ਪੈਦਾਵਾਰ) ਦਾ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਆਵੇਗਾ?

ਅੱਜ ! ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਡ ਦੀ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਭੋਜਨ ਲੱਭਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਲੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਇਕ ਵੱਡਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, 'ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਵਾਲਾ, ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ ਹੋਟਲਾਂ ਜਾਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ 'ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਬਲਕਿ ਘਰਾਂ 'ਚ, ਵਿਆਹਾਂ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਭੋਜਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਅਨਾਜ ਤੇ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸੰਸਥਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, 'ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਜਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਦੂਸਰੇ ਅਨਾਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ! ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਜਮੀਨ, ਜਲ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਮਾਇਆ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਉਦਾਰਵਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਮੁਨਾਫਿਆ ਵਾਲੀ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਖੇਤੀ-ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਇਹ ਅਨਾਜ ਸੰਕਟ ਹੈ। ਅੱਜ ! ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ (ਘਾਟ) ਨਾਲ ਵੀ ਵਾਹੀ ਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਤੀ ਯੋਗ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਯੋਗ-ਜਲਵਾਯੂ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੀਂਹ ਨਾ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਜਮੀਨ ਲਈ ਪਾਣੀ ਵੀ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਫਸਲ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਕਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, 'ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ, ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਦੇ ਧੰਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ! ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ''ਸੰਕਟ-ਮਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ'' ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ? ਕਿਉਂਕਿ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਵੱਧਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਨ (ਅਨਾਜ) ਦੀ ਮੰਗ ਵਧੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨਾਜ ਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸੱਕਿਆ ਤਾਂ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਤਿੱਖੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉੱਥਲ-ਪੁਥਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਅੰਨ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ, ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਲ ਮਿਲ ਕੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਨੈਤਿਕ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤਾ ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਨਾਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਾਣੀ-ਵੰਡ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਸਸਤਾ ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਨਾਜ ਵੰਡਣ ਦੀ ਪ੍ਰੀਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਤਕਰੇ ਰਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ! ਜੋ ਅਨਾਜ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਤੇ ਬੇ-ਸਹਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਆ ਸਕੇ। ਅਨਾਜ (ਅੰਨ) ਸੰਕਟ ਲਈ ਨਵਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਹੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਕਲਰਕ ਤੋਂ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਤੱਕ ਸਫਰ ਤਹਿ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ
91-94635-53962

ਕਈ ਇਨਸਾਨ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਲਈ ਮਨ 'ਚ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਪਾਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਕੇ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ । ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਹੈ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲਰਕ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਆਰੰਭ ਕਰਕੇ ਆਬਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ ਤਹਿ ਕੀਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 12 ਜੂਨ 1964 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੰਦਰਾਲਾ ਢੀਂਡਸਾ ਜ਼ਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਸਰਦਾਰਨੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਪਿਤਾ ਸ. ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਮੱਧ-ਵਰਗੀ ਸਾਂਝੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਮਿਲਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕਲੈਰੀਕਲ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਢਲੀ ਸਿਖਿਆ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੰਦਰਾਲਾ ਢੀਂਡਸਾ (ਪਟਿਆਲਾ) ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਸਵੀਂ ਕਲਾਸ 1980 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਡਰਾਇੰਗ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਲਿਆ ।ਉਸ ਨੇ 1980 ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਆਰਟ ਐਂਡ ਕਰਾਫਟ ਟੀਚਰਜ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਨਾਭਾ (ਪਟਿਆਲਾ) ਵਿਖੇ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ 15 ਜਨਵਰੀ 1981 ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਮਿਲਟਰੀ 'ਚੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਉਪਰੰਤ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਲੈਰੀਕਲ ਪੋਸਟ ਤੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸੀ, ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਕਮੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਨੇ 1 ਸਤੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਕਲਰਕ ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਜੁਆਇਨ ਕਰਕੇ ਸੇਵਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਮਈ 1982 ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ ਆ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ 1984 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਅਭੈਪੁਰ (ਪਟਿਆਲਾ) ਦੇ ਸ਼. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੇਟੀ (ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਲਾਲੀ) ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਭੈਣ) ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲੈ ਕੇ ਉੱਚਾ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜਗਿਆਸਾ ਉੱਠੀ। ਉਸ ਨੇ ਮਾਰਚ 2004 'ਚ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 10+2 ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ। ਢੀਂਡਸਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ 2006 ਵਿੱਚ ਅਤਿ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਗਈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਣਹਾਰ ਬੇਟਾ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਰਿਮਟ ਕਾਲਜ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਬੀ.ਬੀ.ਏ. ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਡੂੰਘੇ ਸਦਮੇ 'ਚ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਸਮਾਂ ਲੰਘਣ ਨਾਲ ਸੰਭਲ ਭਾਵੇਂ ਗਿਆ ਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਇਹ ਘਾਟਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਮਾਰਚ 2008 'ਚ ਬਤੌਰ ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੋਸਟਿੰਗ ਲੁਧਿਆਣਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਖੇ ਹੋ ਗਈ। ਮਈ 2008 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਬੀ.ਏ. ਕਰ ਲਈ। ਉਹ ਅਗਸਤ 2008 ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਆ ਗਏ। ਉਸ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2011 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਐਮ.ਏ. (ਰਿਲੀਜਨ) ਕਰ ਲਈ। ਇਥੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਬਤੌਰ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਲੜੂ ਬੈਰੀਅਰ ਤੇ ਲੱਗ ਗਈ। ਇਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਮਈ 2011 'ਚ ਸੰਗਰੂਰ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਆਬਕਾਰੀ ਸਰਕਲ ਸੁਨਾਮ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਈ 2012 'ਚ ਪੋਸਟਿੰਗ ਬੋਟਲਿੰਗ ਪਲਾਂਟ (ਰੌਕ ਐਂਡ ਸਟੋਰਮ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼) ਛਾਜਲੀ (ਸੰਗਰੂਰ) ਵਿਖੇ ਹੋ ਗਈ , ਜੁਲਾਈ 2015 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਦੇਵੀਗੜ੍ਹ ਬੈਰੀਅਰ (ਪਟਿਆਲਾ) ਵਿਖੇ ਹੋ ਗਈ, ਜੁਲਾਈ 2017 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬੈਰੀਅਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਸਰਕਲ ਅਮਰਗੜ੍ਹ (ਸੰਗਰੂਰ) ਵਿਖੇ ਤੈਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਸਤ 2019 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਬੋਟਲਿੰਗ ਪਲਾਂਟ ਛਾਜਲੀ ਵਿਖੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ 30 ਜੂਨ 2022 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸਨਰ ਆਬਕਾਰੀ ਰੇਂਜ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਦਫਤਰੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸਰਵਿਸ 'ਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਤੱਕ ਤਕਰੀਬਨ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਬੇਦਾਗ ਸਰਵਿਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਹਿਜਤਾ, ਨਿਮਰਤਾ, ਮਿੱਠ ਬੋਲੜੇ, ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਵਿਸ 'ਚ ਆਉਣ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਪੋਸਟ ਗਰੇਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰ ਗਏ ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ 'ਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ, ਸੁਪਤਨੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਬੇਟੇ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਬੀ.ਏ., ਨੂੰਹ ਡਾ: ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ (ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਖੇ ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਵਿਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਹਨ) ਅਤੇ ਪੋਤਰੇ ਸਮਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਹਰਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਰਿਟਾਇਰਡ) ਹੈਡ ਟੀਚਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਰਿਟਾਇਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ) ਨਾਲ ਜਰਗੜੀ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਬਾਬਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਨੰਦਮਈ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਢੀਂਡਸਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਬਖਸ਼ੇ।

ਕਹਾਣੀ

"ਕੰਧ ਤੇ ਲੱਗੀ ਤਸਵੀਰ"

ਰਜਮੀਤ ਕੌਰ ਸਹੋਤਾ
ਪਿੰਡ - ਪੱਦੀ ਸੂਰਾ ਸਿੰਘ (ਹੁਸਿਆਰਪੁਰ)

ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਆਇਆ ਰੋਹਨ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਦੇ ਨਾਨੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਕੰਧ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਤਸਵੀਰ ਬਾਰੇ ਨਾਨੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ"ਨਾਨੀ ਜੀ ਉਹ ਤਸਵੀਰ 'ਤੇ ਕੌਣ ਹਨ।"

ਪੁੱਤ... "ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਨੌਵੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਪਤਨੀ, ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਹੀਦ ਇਸਤਰੀ ਹੋਏ ਹਨ।"

ਨਾਨੀ ਜੀ ..."ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਦੱਸੋ। ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਮਾਂ' ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਰੋਹਨ ਨੇ ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ।"

ਪੁੱਤ... ਮੈਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਾਹਸੀ, ਸਿਦਕੀ,ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ 'ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾ.ਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

"ਫਿਰ ਮੈਂ ਵੀ ਨਾਨੀ ਜੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਮਾਂ ' ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਰੋਹਨ ਬੋਲਿਆਂ।"

ਹਾਂ ਪੁੱਤ... ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮਾਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਲਈਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਨਾਨੀ ਜੀ... ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿਵੇਂ।ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸੋ।

ਪੁੱਤ ਜੀ ...ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦੇ ਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਖ਼ਾਤਰ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਭਾਣੇ ਅੰਦਰ ਅਡੋਲ ਰਹੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਇਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧਾ ਬਣਾਇਆ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਾਸਤਾ ਦਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਬਰ ਤੇ ਸਹਿਮ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈਂ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ 'ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ 'ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਧਰਮ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਇਆ।

ਪੁੱਤ... ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਵਾਗ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪੋਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਤ -ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਨਾਨੀ ਜੀ... ਪੋਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ... "ਰੋਹਨ ਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੱਲ ਟੋਕੀ।"

ਹਾਜੀ... ਪੁੱਤ। ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੋਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਵਾਂਗ ਬਣਾਇਆ। ਧਰਮ, ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਦਾਦੀ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਹੀ ਪੋਤਿਆਂ ਨੇ ਚਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਇੰਨੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਇਆ।

ਨਾਨੀ ਜੀ... "ਸੱਚ -ਮੁੱਚ ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਕਿੰਨੇ ਮਹਾਨ ਹਨ। ਰੋਹਨ ਬੋਲਿਆ।"

ਹਾਜੀ ਪੁੱਤ ਜੀ... ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਬਹੁਤ ਮਹਾਨ ਹਨ ।ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਸੀ ਔਰਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਮਾਂ, ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਭੈਣ, ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਦਾਦੀ ਤੇ ਖੁਦ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਠੰਢੇ ਬੁਰਜ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜੋਤੀ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਉਸ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਮੂਰਤ, ਸ਼ਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਪੁਜਾਰਨ, ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਵਾਰਿਸ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਨੂੰ ਕੋਟ ਕੋਟ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਨਾਨੀ ਜੀ... "ਮੈਂ ਵੀ ਸਰਹਿੰਦ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਰੋਹਨ ਬੋਲਿਆ।" ਹਾਜੀ... "ਮੈਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਉ। ਠੀਕ ਏ ਪੁੱਤ। "

ਨਾਲੇ ਨਾਨੀ... "ਮੈਂ ਵੀ ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦੇ ਪੋਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਚਲਾਗਾ। "

ਇੰਨਾ ਕਹਿ..." ਰੋਹਨ ਨੇ ਨਾਨੀ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ।"

ਦਿਲ ਦੇ ਤਰਾਨੇ

ਟਿੱਬਿਆਂ ’ਚ ਰੁਲਿਆ ਪਲਿਆ ਹਾਂ,
ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਘੁਲਿਆ ਮਿਲਿਆ ਹਾਂ,
ਖੇਡੇ ਹਨ ਦਾਣੀਆਂ ਦੁੱਕੜੇ,
ਚੰਦ ਚਾਨਣੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਹੈ,
ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਣਿਆ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਭੁੱਖ ਕੀ ਹੁੰਦੀ,
ਜੀਹਨੇ ਮਾਣੇ ਸੁਖ ਅਮੀਰੀ ਦੇ
ਕੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਰੋਟੀ ਪੱਕਦੀ
ਘਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀਰੀ ਦੇ।
ਉਹ ਤਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸੌਂਦੇ ਸੀ,
ਟਿਊਬਵੈਲ ਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਨਾਉਂਦੇ ਸੀ।
ਕਦੇ ਕਦੇ ਦੋ ਦੋ ਪੈੱਗ ਲਾਉਂਦੇ ਸੀ,
ਕਦੇ ਬਹਿ ਕੇ ਵੱਟ ਜੀਰੀ ਦੇ।
ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤਾਂ ਰਾਤ ਦਿਨ ਕਰਦੇ ਸੀ,
ਫਿਰ ਜਾ ਕੇ ਸਕੂਲੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੀ।
ਕਦੇ ਮੱਝਾਂ ਗਊਆਂ ਚਾਰਦੇ ਸੀ।
ਫਸਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕਰਜ਼ੇ ਉਤਾਰਦੇ ਸੀ।
ਆ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੂਰੋਂ ਸੰਗਰੂਰ ਹੋਏ,
ਹੁਣ ਖੇਤੀਓਂ ਅਸੀਂ ਦੂਰ ਹੋਏ।

ਹੁਣ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਵੀ ਦੂਰ ਕਰਤਾ,
ਦਿਲ ਮੋਮ ਸੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਭਰਤਾ।
ਉਹ ਚੁਗਲਖੋਰਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਸੀ,
ਗੱਲ ਦੱਸਦਾ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਸੀ।
ਕੁਝ ਮਾਰਿਆ ਮੇਰੇ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ,
ਕੁਝ ਸਤਾਇਆ ਨੇੜੇ ਜਾਪਣਿਆਂ ਨੇ,
ਆਪਣੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ,
ਭਾਵੇਂ ਦੂਰ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।
ਕੋਈ ਦਿਲ ਦੀ ਤਾਰ ਵੱਜਦੀ ਏ,
ਜੋ ਕਸਰ ਭੋਰਾ ਨਾ ਛੱਡਦੀ ਏ।

- ਸੁਖਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਾਹੋਕੇ

ਸੂਟ

ਸੁਣ ਢੋਲਾ ਤੈਨੂੰ ਕਹਿ ਕਹਿ ਥੱਕ ਗਈ ਕਿਉਂ ਲਾਉਣਾ ਨਿੱਤ ਲਾਰੇ
ਵੇ ਕਾਹਦੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਤੇਰੇ ਰਹਿ ਗਏ ਚਾਅ ਕੁਆਰੇ
ਦੱਸ ਪਿੱਛੋਂ ਫਿਰ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਨੇ ਜਦੋਂ ਵਰਤ ਗਿਆ ਫਿਰ ਭਾਣਾ
ਮੈਨੂੰ ਨਵਾਂ ਲਿਆ ਦੇ ਵੇ ਮੱਖਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੂਟ ਪੁਰਾਣਾ।

ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਿੱਤ ਤਾਅਨੇ ਮੇਹਣੇ ਵੇਖ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂ ਜਰਦੀ
ਨਾ ਚੱਜ ਦਾ ਕਦੇ ਹੰਢਾਇਆ ਰਹਿੰਦੀ ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਫਿਰ ਮਰਦੀ
ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂ, ਮੇਰਾ ਨਾ ਕੋਈ ਰਿਹਾ ਟਿਕਾਣਾ
ਮੈਨੂੰ ਨਵਾਂ ਲਿਆਦੇ ਵੇ ਰਾਂਝਣਾ ਹੋ .....

ਆਂਢ ਗੁਆਂਢੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਗੱਲ ਸਮਝ ਹੁਣ ਆਈ
ਪਿਓ ਦਾਦਾ ਤੇਰਾ ਜੋੜ ਧਰ ਗਿਆ ਖੂਹ ਵਿਚ ਪਵੇ ਕਮਾਈ
ਨਾ ਰੀਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਈ ਵੇ ਥੋਡਾ ਊਤ ਗਿਆ ਸਾਰਾ ਲਾਣਾ
ਮੈਨੂੰ ਨਵਾਂ ਲਿਆਦੇ ਵੇ ਰਾਂਝਣਾ ਹੋ .....

ਯਾਦ ਰੱਖੀਂ ਜਦ ਸ਼ਹਿਰ ਇਕ ਸਿਲਕੀ ਸੂਟ ਲਿਆਵੀਂ
ਲੈ ਕੇ ਦੂਜਾ ਸੂਟ ਮਰੀਨੇ ਉਤੇ ਬੂਟੀ ਇਕ ਪੁਆਈ
ਉਮਰ ਉਮਰ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਤੂੰ ਵੀ ਆਪ ਸਿਆਣਾ
ਮੈਨੂੰ ਨਵਾਂ ਲਿਆਦੇ ਵੇ ਰਾਂਝਣਾ ਹੋ .....

ਟੌਹਰ ਬਣਾਦੇ ਮੇਰੀ ਤੇ ਫਿਰ ਪਿੰਡ ਪੇਕਿਆਂ ਦੇ ਜਾਊਂਗੀ
ਕਰਨੀਆਂ ਜਦ ਸਿਫਤਾਂ ਤੇ ਬੱਸ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਹੀ ਗਾਊਂਗੀ
ਪਹਿਣ ਪੱਚਰੀਏ ਜੱਗ ਭਾਉਂਦਾ ਖਾਈਏ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਖਾਣਾ
ਮੈਨੂੰ ਨਵਾਂ ਲਿਆਦੇ ਵੇ ਰਾਂਝਣਾ ਹੋ .....

’ਦੇਵ ਘੋਲੀਏ’ ਵਾਲਿਆ ਨਾ ਮੈਂ ਚੀਜ਼ ਕਦੇ ਕੋਈ ਮੰਗੀ
ਵੇਖ ਧੀ ਪੁੱਤ ਰੱਬ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਨਾ ਤੇਰੇ ਘਰ ਤੰਗੀ
ਫਿਰ ਕਰੇ ਕੰਜੂਸੀ ਕਾਹਤੋਂ ਵੇ ਤੂੰ ਏਦਾਂ ਹੀ ਮਰ ਜਾਣਾ
ਮੈਨੂੰ ਨਵਾਂ ਲਿਆਦੇ ਵੇ ਰਾਂਝਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੂਟ ਪੁਰਾਣਾ।

- ਦੇਵ ਘੋਲੀਆ ਖੁਰਦ, ਫਰਿਜ਼ਨੋ

559-232-7764

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਕਿਉਂ ਪੜ੍ਹਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ?

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪੇ ਗਏ ਹਨ ਇਹ ਬਹੁਸ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਦਾ ਸ਼ਿਹਰਾ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਖਾਸ ਕਰ ਐਸਸੀ ਐਸਟੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਭ ਲਈ ਵਖਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਐਸਸੀ ਐਸਟੀ ਸਮਾਜ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅੰਤਰ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਹ ਲੋਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਮਲਮੂਤਰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੰਗੇ ਸਰੀਰ ਗਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਕੇ ਸਾਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਪਾਏ। ਮਜਦੂਰੀ ਅਤੇ ਬੰਧੂਆ ਮਜਦੂਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਫਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ। ਓਥੇ ਇਸੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਮੰਤਰੀ, ਨੇਤਾ, ਕਰੋੜਾਂਪਤੀ, ਅਫਸ਼ਰਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉੱਚੇ ਔਹਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਕੋਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜਾ ਮਨਪਰਚਾਵੇ ਦਾ ਸਧਨ ਨਹੀਂ, ਸੱਚ ਹੈ ਜਥਾਕਥ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸੇਧ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ।

ਕਿਉਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਜ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸੌ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਰਾਹ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਹੌਸ਼ਲਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰਹਿਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਉਹ ਹਰ ਇੱਕ ਲਈ ਰਾਹ ਦਿਖਾਣ ਵਾਲੀ ਗਾਥਾ ਹੈ। ਹੌਸ਼ਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਲਗਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੇ ਗੁਜਰ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜੀਵਨ ਦੇ ਗੁਜਾਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਰਾ ਨਾਂ ਹੋਣਾ, ਦੂਜੇ ਵਿਵਾਹਕ ਜਿੰਦਗੀ ਬੱਚਿਆ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਿਵਾਰ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਕਿਵੇ ਕੋਈ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ, ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਛੂਤ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ। ਉਹਨਾ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਵ ਉੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਕੇ ਸੁੱਖਮਈ ਜਿਉਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਥਾਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਚੁਣਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ 2000 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪਏ ਸੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਛੁੱਟਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ।

ਅਗਲਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਮੰਤਰੀ, ਨੇਤਾ, ਕਰੋੜਾਂਪਤੀ, ਅਫਸ਼ਰਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉੱਚ ਔਹਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਮੰਦਰ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਮੰਦਰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧੋਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਔਕਾਤ ਹੀ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਨੇਤਾਵਾਂ, ਕਰੋੜਾਂਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਫਸ਼ਰਸ਼ਾਹਾਂ ਦੀਆਂ 99% ਔਲਾਦਾਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਰੇ ਸੁਣਨਾ ਉਹਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਲੈਂਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ ਕਰਦੇ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਤਰਾਂ ਵਰਤਾਓ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਉਹ ਐਸਸੀ ਐਸਟੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋ ਹੋਣ। ਉਹਨਾ ਵਿਰਚ ਸਵੈਮਾਣ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਲੁਕਦੇ ਹਨ ਜਾਤੀਵਾਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਧਿਕ ਸਵੈਮਾਨ ਹੋਣ ਜੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਵੈਮਾਣ ਤਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਵਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਸ ਗਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਵੀ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ਨਾਂ ਹੀ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।ਸਵੈਮਾਣ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ਹੋਣ ਕਾਕਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਗੂੰਗੇ ਬੋਲੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚੰਗਾ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਖਾਣ ਪੀਣ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਭਲਾਈ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਐਸਸੀ ਐਸਟੀ ਮੰਨਕੇ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਅਲੱਗ ਨਾ ਸਮਝਣ। ਲੇਕਿਨ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾ ਨਾਲ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਵਿਤਕਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਫੇਰ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰਾ ਦਾ ਲੋੜ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਔਹਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ, ਕਿਹੜੇ ਸੁੱਖ ਤਿਆਗਣੇ ਪਏ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਪਾਏ। ਉਹਨਾ ਪਤਨੀ ਮਾਤਾ ਰਮਾਬਾਈ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਥਾਨ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰਖਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਰਿਜਰਵ ਸੀਟਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਬਣਕੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਉਪਰ ਉਠਾਉਂਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ ਵੀ ਸਨ, ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹਨਾ ਨੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਅਛੂਤਤਾ ਦੀ 2000 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਰਿਜਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਬੇਦਖਲ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਜਲ, ਜੰਗਲ, ਜਮੀਨ, ਸਾਧਨ, ਸੰਸਾਧਨ, ਬਰਾਬਰੀ, ਨਿਆਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਹਜਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਲਗੇ ਬੰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਉੱਤੇ ਖੜੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਮੋੜਨ ਲਈ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਫਰਜ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ 1942 ਵਿੱਚ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਅਛੂਤ ਮਹਿਲਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨਾਲ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇ ਖੰਡ 12 ਦੇ 686 ਪੰਨੇਂ ਉੱਤੇ ਇਕ ਮਾੜੀ ਘਚਨਾ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1928 ਦੀ ਸਗਭਗ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਉਸ ਸਮੇ ਦਾ ਐਸਸੀ ਐਸਟੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿ ਸਾਡੇ ਪੂਰਵਜ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕੀਹੜੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਹ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਨਾਲ ਅੱਜ ਦਾ ਐਸਸੀ ਐਸਟੀ ਸਮਾਜ ਕਿਸ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਸ਼ਕ ਆਉਂਦਾ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਅਗਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਉਹਨਾ ਵਰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਗਲਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕਾਠੀਆਵਾੜ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਛੂਤ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਦੁਆਰਾ 12 ਦਸੰਬਰ 1929 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰਸਾਲੇ 'ਯੰਗ ਇੰਡੀਆ' ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਜਣੇਪੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਚਿੱਠੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ: "ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 5 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। 7 ਤਰੀਕ ਨੂੰ, ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਜੁਲਾਬ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦੀ ਜੀਵਨਸ਼ਕਤੀ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਸੋਜਸ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਸਲੀਆਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਦਰਦ ਹੋਣ ਲੱਗਾ, ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਗਿਆ-ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹਰੀਜਨ ਦੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਨਗਰਸੇਠ ਅਤੇ ਗਰਾਸੀਆ ਦਰਬਾਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਨਾਗਰਸੇਠ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੋ ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਡਾਕਟਰ ਆਇਆ ਪਰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਹਰੀਜਨ ਬਸਤੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ ਕਲੋਨੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਥਰਮਾਮੀਟਰ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਅੱਠ ਵੱਜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦੀਵੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਥਰਮਾਮੀਟਰ ਦੇਖ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਨਿਮੋਨੀਆ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਦਵਾਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਬਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਅਲਸੀ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵਰਤੀ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਦੋ ਰੁਪਏ ਫੀਸ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਦੀਵਾ ਬੁਝ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੁਪਹਿਰ ਕਰੀਬ ਦੋ ਵਜੇ ਉਸ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ।"

ਅਛੂਤ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਅਛੂਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਸੀ ਜੋ ਬਦਲੇ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਸਨ। ਤੱਥ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹਨ

ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਥਰਮਾਮੀਟਰ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੀਮਾਰ ਔਰਤ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਔਰਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਵਾਲੇ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਹਿੰਦੂ ਕਿਸੇ ਅਛੂਤ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਹੋਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰੇਗਾ।

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ
+91-94636-01616

ਅਜਨਾਲਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਨੂੰ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਕਾਲ

ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਓਪੀ ਸੋਨੀ ਨੂੰ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਕਾਲ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ, ਅਜਨਾਲਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਧਮਕੀ ਭਰੀ ਫ਼ੋਨ ਆਈ।ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਵਿੱਕੀ ਕੋਬਰਾ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 'ਸੁਰੱਖਿਆ' ਲਈ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਜਨਾਲਾ ਨੇ ਕੰਬੋਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਕੰਵਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੇਨਾਮ ਨੰਬਰਾਂ ਤੋਂ ਕਾਲਾਂ ਆਈਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫ਼ੋਨ ਚੁੱਕਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਗੈਂਗ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਵਾਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਿਹਾਤੀ ਪੁਲੀਸ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਕੰਬੋਹ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਵਿੱਕੀ ਕੋਬਰਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 385, 387 ਅਤੇ 506 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।ਹਰਪ੍ਰਤਾਪ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਗੈਂਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿਰੌਤੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਤੀਜਾ ਨੇਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਬਕਾ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੋਨੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੋਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਫਿਰੌਤੀ ਦੇ ਫੋਨ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ; ਸਾਬਕਾ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੋਨੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਓ.ਪੀ

ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕੌਣ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹੋਣਗੇ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੁਰਾਗ ਮਿਲਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਸਵਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਐਸਐਸਪੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਦਿਹਾਤੀ) ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਫਿਰੌਤੀ ਕਾਲਾਂ ਪਿੱਛੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੇਰਕਾ, ਮੈਂਬਰ, ਪੰਜਾਬ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ (ਪੀਐਚਆਰਓ), ਇੱਕ ਐਨਜੀਓ, ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। "ਇਹ ਕਾਲਾਂ ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਤਰਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖੰਘਾਲਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਲਾਰੈਂਸ ਰੋਡ ਅਤੇ ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਖੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨ ਦੇ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਥਾਨਕ ਵਪਾਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸਥਿਤ ਬਦਨਾਮ ਗੈਂਗਸਟਰ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਦੇ ਭਰਾ ਵਿੱਕੀ ਬਰਾੜ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਕਾਲਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਫ਼ੋਨ ਆਇਆ ਸੀ। ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਕਾਲ ਕੱਟਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨੰਬਰ ਬਲਾਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਏ।ਕੇ।-47 ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਥਾਣਾ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਫਿਲਹਾਲ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 387 ਅਤੇ 506 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। **ਇੰਜੀ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ**

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ
+91-94636-01616

ਬੈਦਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧੀਆਂ, 34615 ਕਰੋੜ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ

ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (ਸੀਬੀਆਈ) ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਫਾਈਨਾਂਸ ਲਿਮਟਿਡ (ਡੀਐਚਐਫਐਲ), ਇਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੀਐਮਡੀ ਕਪਿਲ ਵਧਾਵਨ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਧੀਰਜ ਵਧਾਵਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 34,615 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਬੈਂਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੈ, ਕਿਹਾ।

ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਏਜੰਸੀ ਦੇ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 12 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਲਿਸ ਰੀਅਲਟਰਜ਼ ਦੇ ਸੁਧਾਕਰ ਸ਼ੈਟੀ ਅਤੇ ਅੱਠ ਹੋਰ ਬਿਲਡਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2010 ਅਤੇ 2018 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 42,871 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਮਈ 2019 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਣਦਾਤਾ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਜਨਵਰੀ 2019 ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜਨ, ਰਾਊਂਡ ਟ੍ਰਿਪਿੰਗ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਘੁਮਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀਐਚਐਫਐਲਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਤਾਂ ਰਿਣਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 1 ਫਰਵਰੀ, 2019 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੀ-ਟਿੰਗ ਕੀਤੀ।

ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2015 ਤੋਂ 31 ਦਸੰਬਰ, 2018 ਤੱਕ ਡੀਐਚਐਫਐਲਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੀਖਿਆ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਖਫੰਘ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੈਂਕ 18 ਅਕਤੂਬਰ, 2019 ਨੂੰ ਕਪਿਲ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਵਧਾਵਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲੁੱਕ ਆਊਟ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਲਗ ਗਏ ਸਨ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਪੀਐਮਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਡਿਟ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਅਡਵਾਂਸ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲਾਲ ਝੰਡੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਡੀਐਚਐਫਐਲ ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਵਾਲੀਆਂ 66 ਸੰ-ਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ 29,100।33 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਕਾਇਆ ਪਏ ਸਨ।

ਬੈਂਕ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ, "ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਨ।"ਆਡਿਟ ਨੇ ਕਪਿਲ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਵਧਾਵਨ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਫੈਬਰੀਕੇਸ਼ਨ, ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਰਾਊਂਡ ਟ੍ਰਿਪਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿੱਤੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ।

ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬੈਂਕ ਘੋਟਾਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਘਪਲੇ 'ਚ 17 ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ 34,615 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (ਸੀਬੀਆਈ) ਨੇ ਇਸ ਬੈਂਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਫਾਈਨਾਂਸ ਲਿਮਟਿਡ (ਡੀ ਐਚ ਐਫ ਐਲ) ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਪਿਲ ਵਧਾਵਨ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਧੀਰਜ ਵਧਾਵਨ ਅਤੇ ਰਿਐਲਟੀ ਸੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਛੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ 17 ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨਾਲ 34,615 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ 11 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਵਧਾਵਨ ਭਰਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਥਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ-ਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਬੀਆਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ 12 ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਡੀਐਚਐਫਐਲ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਤ ਵਜੋਂ 14,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੰਡੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੂਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ।

"ਇਸ ਨਾਲ 1,81,664 ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰਚੂਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਚੂਨ ਲੋਨ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਈ, ਜੋ ਕੁੱਲ 14,095 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਕਾਇਆ ਹੈ।"ਬਾਂਦਰਾ ਬੁੱਕਸ" ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਡੇਟਾਬੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲੋਨ (OLPL) ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਫ਼ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ 14,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰਚੂਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 11,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਫ਼ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 3,018 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਿਟੇਲ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਜੋਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਚੂਨ ਕਰਜ਼ੇ," ਇਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀਐਚਐਫਐਲ, ਇਸਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਾਊਸਿੰਗ ਲੋਨ ਦੇ ਪੂਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲੋਨ, ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਰਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।ਬੈਂਕ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕਪਿਲ ਵਧਾਵਨ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਕਿ ਡੀਐਚਐਫਐਲ ਕੋਲ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਨਕਦ ਤਰਲਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਕਦ ਸਰਪਲੱਸ ਰਹੇਗਾ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਝੂਠੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ" ਰਿਣਦਾਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੀਐਚਐਫਐਲ ਨੇ ਮਈ 2019 ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸੰਪਤੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਓਪੀਜੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੰਜੇ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਪਤਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਜੇ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਸੀਬੀਆਈ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ 'ਚ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤਾ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਗੋਲ-ਮੋਲ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਅਤੇ ਜਾਂਚ 'ਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਗਲਵਾਰ ਰਾਤ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੇਬੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਕੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸੀਬੀਆਈ ਹੁਣ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਸੇਬੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਹੁਣ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਘੁਟਾਲੇ/ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇਖੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁ-ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਹੀ ਹਨ ਜੋ ਬੇਨਕਾਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਆਓ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਾ ਆਈਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ।ਇੰਨੀ ਪੂੰਜੀ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਇਹ ਪੈਸਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਉੱਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।10 ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

1 - 2 ਜੀ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਘੁਟਾਲਾ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਪੈਕਟਰਮ ਘੁਟਾਲੇ ਨੇ 'ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ'। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਏ ਰਾਜਾ ਨੂੰ 2ਜੀ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਘੁਟਾਲੇ ਵਿੱਚ ਕੈਗ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 176,000 ਕੋਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਘੁਟਾਲਾ ਨਿੱਜੀ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਰੇਡੀਓ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਯੋਗ ਸਨ। ਲਾਇਸੰਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਦੀ ਵੰਡ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤ (ਸਾਲ 2008 ਵਿੱਚ 2001 ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ) 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ।

2 - ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਗੇਮਜ਼ ਘੁਟਾਲਾ

ਹਾਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਘੁਟਾਲੇਬਾਜ਼ 2010 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕਾਮਨ ਵੈਲਥ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਖੁੰਝ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਡੀਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਖੇਡ ਬੋਨਾਂਜ਼ਾ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਇਹ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਗਮ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਗਭਗ 35,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ, ਇਸ ਘੁਟਾਲੇ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਛਾ-ਪੂਰਵਕ ਦੇਰੀ, ਟੈਂਡਰਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜੀ - ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ, ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸੁਰੇਸ਼ ਕਲਮਾਡੀ ਨੂੰ ਸੀ।ਬੀ।ਆਈ। ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2011 ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਜੇਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

3 - ਤੇਲਗੀ ਘੁਟਾਲਾ

ਅਬਦੁਲ ਕਰੀਮ ਤੇਲਗੀ, ਨਾਮ ਅੱਜ ਵੀ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਉੱਕਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ ਛਾਪਣ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮੁਹ-ਾਰਤ ਕਲਾ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਕਲਾਕਾਰ। ਇਹ ਘੁਟਾਲਾ 12 ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈ-ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਦ-ਾਜ਼ਨ 20,000 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਇਹ ਘੁਟਾਲਾ ਪਹਿਲੇ ਕੁਝ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਮਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ।

4 - ਸਤਯਮ ਘੁਟਾਲਾ

ਸੱਤਿਅਮ ਘੁਟਾਲਾ ਭਾਰਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਧੋਖਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਰਕਮ 14,000 ਕਰੋੜ ਹੈ। ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰਾਜੂ 'ਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਰਾ-ਫੇਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੱਤਿਅਮ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਮਾਇਟਾਸ ਐਕਵਾਇਰਿੰਗ ਦੁਆਰਾ "ਕਾਲਪਨਿਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਨਾਲ ਭਰਨ" ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਜੁਰਮ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਈਟੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਪੂੰਜੀਕਰਣ ਵਿੱਚ 10,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (100 ਬਿਲੀਅਨ ਰੁਪਏ) ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਡੰਪ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੰਬਈ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ 78 ਫੀਸਦੀ ਡਿੱਗ ਕੇ 39।95 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ।

5 - ਆਈਪੀਐਲ ਘੁਟਾਲਾ

ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਘੁਟਾਲੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਈਪੀਐਲ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੈਤਿਕ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਪਨਾਹਗਾਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੈੱਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਛੁਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸੁਝਾਅ ਹਨ ਕਿ ਟੀਮ ਫ੍ਰੈਂਚਾਇਜ਼ੀ ਲਈ ਮੈਚ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤ, ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ, ਲਲਿਤ ਮੋਦੀ, ਆਈਪੀਐਲ ਦੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ (ਬੀਸੀਸੀਆਈ) ਦੇ ਉੱਚ ਸਿਆਸੀਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ।

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ
+91-94636-01616

6 - ਬੋ-ਫੋਰਸ ਘੁਟਾਲਾ- ਬੋ-ਫੋਰਸ ਘੋਟਾਲਾ ਭਾਰਤੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ, ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਜਾ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਐ-ਨਆਰਆਈ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ 155 ਐਮਐਮ ਫੀਲਡ ਹਾਵਿਟਜ਼ਰ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਲੀ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਬੋਫੋਰਸ ਏਬੀ ਤੋਂ ਕਿਕਬੈਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਵੀਡਿਸ਼ ਸਟੇਟ ਰੇਡੀਓ ਨੇ ਸਵੀਡਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹਥਿਆਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਬੋਫੋਰਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿ-ਪੋਰਟ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ $ 16 ਮਿ-ਲੀਅਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7 - ਹਰਸ਼ਦ ਮਹਿਤਾ ਘੁਟਾਲਾ

ਬਿਗ ਬੁਲ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ, ਹਰਸ਼ਦ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ 1992 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ 'ਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਕੇ ਵਾਧਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 1991 ਤੋਂ ਮਈ 1992 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 5,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (50 ਬਿਲੀਅਨ ਰੁਪਏ) ਦੇ ਫੰਡ ਸਟਾਕ ਬ੍ਰੋਕਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ 'ਤੇ 72 ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

8 - ਕੌਬੂਲਰ ਘੁਟਾਲਾ- 1995 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਘੁਟਾਲੇ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੋਇਆ। ਦਾਊਦ ਸ਼ੂਜ਼ ਦੇ ਸੋਹਿਨ ਦਇਆ, ਮੈਟਰੋ ਸ਼ੂਜ਼ ਦੇ ਰਫੀਕ ਤੇਜਾਨੀ ਅਤੇ ਮਿਲਾਨੋ ਸ਼ੂਜ਼ ਦੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਿਗਨਪੁਰਕਰ ਨੂੰ ਇਸ ਬਹੁ-ਕਰੋੜੀ ਜੁੱਤੀ ਘੁਟਾਲੇ ਵਿੱਚ ਫਰਜ਼ੀ ਚਮੜਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਰਾਹੀਂ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

9 - ਚਾਰਾ ਘੁਟਾਲਾ- ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਚਾਰਾ ਘੋਟਾਲਾ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਘੁਟਾਲਾ 900 ਕੋਰੜ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਬਦਨਾਮ ਅਤੇ ਸਦਾ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਘੁਟਾਲੇ ਵਿੱਚ "ਨਕਲੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਝੁੰਡ" ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਚਾਰਾ, ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਦੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

10 - ਹਵਾਲਾ ਸਕੈਂਡਲ- ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦਾ ਘੁਟਾਲਾ ਜੋ 1996 ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆ-ਸਤਦਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਲਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ $18 ਮਿਲੀਅਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਜਨਤਾ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਹਿਜ਼ਬੁਲ ਮੁਜਾਹਿਦੀਨ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਥਿਤ ਸਬੰਧ ਸਨ।

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ'
'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'
ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:
www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

6 ਮਾਰਚ 1938 ਨੂੰ ਦਾਦਰ, ਬੰਬਈ ਭੰਗੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ
+91-94636-01616

ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਅਤੇਅਛੂਤ ਬਨਾਉਂਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹਜਾਰਾਂ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਹੋਣੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੁਟੇਰੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਕੁਝ ਲੁੱਟੇ ਵਾਪਸਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਪਰਮੁੱਖ ਤੌਰਤੇ ਆਰੀਆ ਅਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਸ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਨੇ ਮੂਲ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਛੂਤ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲ ਵੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੁਟੇਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਮਾਨਵੀਆ ਬਰਤਾਰੇ ਵਾਲੇ ਸਨ ਜਿਹਨਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਤੌਰਤੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਲੋਕ ਸਨ।

ਸੋਲਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸੀਸੀ, ਡੱਚ, ਅੰਗਰੇਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਹੋਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮਜਬੂਤ ਅੰਗਰੇਜ ਹੀ ਸਿੱਧ ਹੋਏ। ਅੰਗਰੇਜ ਅਧੂਨਿਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਹਨਾ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ, ਡਾਕ, ਤਾਰ, ਟੈਲੀਫੂਨ, ਸੜਕਾਂ, ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ, ਬਿਜਲੀ, ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਤਾ, ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਖਾਤਮੀ, ਗੋਲਾਮੀ ਅੱਤੇ ਰੋਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਦਲਾਓ ਆਏ। ਉਹਨਾ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਖੁਦਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋਈ। ਉਹਨਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਵਾਦ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਚਲੀਆਂ। ਅਛੂਤ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਲਗੇ। ਉਹਨਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰਾਹ ਖੁੱਲੇ, ਰੋਜਗਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਖੁੱਲੇ। ਪਰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਿੱਕਤਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਅਛੂਤਾਂ ਅੱਗੇ ਖੜੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਜਾ ਜਿਕਰ ਕਰਦੇ ਵੀ ਦਿਮਾਗ ਸੁੰਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜਿਕਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਖੰਡ 12 ਦੇ 689 ਪੰਨੇ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੈ। 6 ਮਾਰਚ 1938 ਨੂੰ ਕਾਸਰਵਾੜੀ (ਵੂਲਨ ਮਿੱਲ ਦੇ ਪਿੱਛੇ) ਦਾਦਰ, ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦੂਲਾਲ ਯਾਦਨਿਕ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਭੰਗੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭੰਗੀ ਲੜਕੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ:

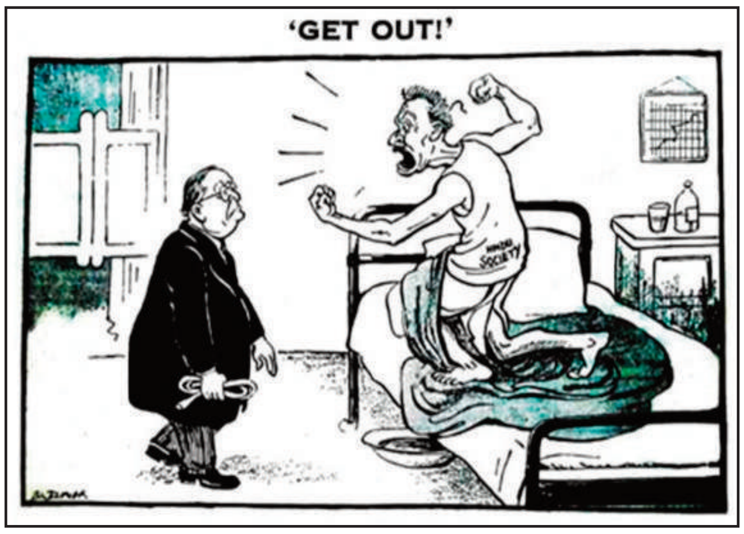

"ਮੈਂ 1933 ਵਿੱਚ ਵਰਨਾਕੂਲਰ ਫਾਈਨਲ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਚੌਥੀ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਬੰਬੇ ਮਿਉਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੀ ਸਕੂਲ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਮੈਂ ਅਸਫ਼ਲ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ, ਮੈਂ ਤਲਾਤੀ (ਪਿੰਡ ਪਟਵਾਰੀ) ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। 19 ਫਰਵਰੀ 1936 ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਖੇੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬੋਰਸਦ ਤਾਲੁਕਾ ਦੇ ਮਮਲਤਦਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਤਲਾਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ। ਉੱਥੇ ਇਹ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕੇ ਲਗਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੇਰੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਹਰੀਜਨ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਲਾਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮਮਲਤਦਾਰ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਕਲਰਕ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਕਾਰਕੁਨ ਨੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਹੋ?" ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਸਰ, ਹਰੀਜਨ ਹਾਂ"। "ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ," ਚਲੋ ਜਾਓ, ਦੂਰਜਾਕੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵੋ। ਤੇਰੀ ਹਿੰਮਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹਨ ਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੇ ਲੱਤਾਂ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ, ਇੱਥੇ ਸੇਵਾ ਲਈ ਆਉਣ ਦਾ ਦੁਸਾਹਸ ਕੀਤਾ ਹੈ? "ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਤਲਾਤੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬੋਰਸਦ ਵਿਖੇ ਮਮਲਤਦਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਈ। ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਵਰਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਘੜੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਟਰ ਕੈਨਾਂ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਵਾਟਰਮੈਨ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਕਲਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਣਾ ਸੀ। ਵਾਟਰਮੈਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਦ ਘੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਕੇ ਪੀ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਮੈਂ ਘੜਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਛੋਹ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਰਹਿਮ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਮੇਰੇ ਵਰਤਣ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਜਿਲਭ ਵਾਲਾ ਗੰਦਾ ਘੜਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਛੂਹ ਜਾਂ ਧੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਵਾਟਰਮੈਨ ਐਮਸੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਵਾਟਰਮੈਨ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਵਾਟਰਮੈਨ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿ ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਖਿਸਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪੀਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਵਾਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਬੋਰਸਦ ਵਿੱਚ ਅਜਨਬੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਤ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਘਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਬੋਰਸਦ ਦੇ ਅਛੂਤ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਘਰ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਉੱਪਰ ਕਲਰਕ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਤੈਨਾਤੀ ਵਜੋਂ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮੇਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਭੋਜਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਨ। ਕੋਈ ਥਾਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਵੇਰ-ਸ਼ਾਮ 'ਭੱਜ' (ਭੁੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾਬਤ ਅਨਾਜ)ਖਰੀਦਦਾ, ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਇਕਾਂਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਖਾਂਦਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮਮਲਤਦਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਵਰਾਂਡੇ ਦੇ ਫੁੱਟਪਾਥ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਸੌਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਚਾਰ ਦਿਨ ਲੰਘ ਗਏ। ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਸਹਿ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਜੰਤਰਾਲ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਬੋਰਸਦ ਤੋਂ ਛੇ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਗਿਆਰਾਂ ਮੀਲ ਤੁਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੈਂ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਕੀਤਾ।

ਉਥੇ ਮਮਲਤਦਾਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤਲਾਤੀ ਕੋਲ ਕੰਮ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਇਹ ਤਲਾਤੀ ਤਿੰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਜੰਤਰਾਲ, ਖਾਪੁਰ ਅਤੇ ਸੈਜਪੁਰ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। ਜੰਤਰਾਲ ਉਸਦਾ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਇਸ ਤਲਾਤੀ ਕੋਲ ਜੰਤਰਾਲ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵੜਿਆ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੁਖੀਆ ਮੇਰਾ ਖਾਸਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, 'ਤੂੰ ਯਾਰ, ਤੇਰਾ ਬਾਪੂ, ਤੇਰਾ ਭਰਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਝਾੜੂ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਤੂੰ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਬਰਾਬਰ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈਂ? ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ, ਬਿਹਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਛੱਡ ਦਿਵੇਂ।"

ਇੱਕ ਦਿਨ ਤਲਾਤੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਸਾਰਣੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਜਪੁਰ ਬੁਲਾਇਆ। ਜੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸੈਜਪੁਰ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਵਿਲੇਜ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਹੈੱਡਮੈਨ ਅਤੇ ਤਲਾਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਂ ਗਿਆ, ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਗੁੱਡ ਮਾਰਨਿੰਗ' ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਕਰੀਬ 15 ਮਿੰਟ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਪਈ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈੱਡਮੈਨ ਅਤੇ ਤਲਾਤੀ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹੇ ਬਿਨਾਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਲੋਕ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਮੇਰੇ ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪਿੰਡ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਿਉਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕੁਰਸੀ ਉਸਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਵਣੀਆ (ਪਿੰਡ ਸੇਵਕ) ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, 'ਭੰਗੀ ਦੇ ਇਸ ਗੰਦੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਕਿਸਨੇ ਬੈਠਣ ਦਿੱਤਾ?' ਰਾਵਣੀਆ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੁਰਸੀ ਖੋਹ ਲਈ। ਮੈਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੀੜ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭੜਕੀ ਹੋਈ ਭੀੜ ਸੀ, ਕੁਝ ਮੈਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢ ਰਹੇ ਸਨ, ਕੁਝ ਮੈਨੂੰ ਧਰਿਆ (ਤਲਵਾਰ ਵਰਗਾ ਤੇਜ਼ ਹਥਿਆਰ) ਨਾਲ ਕੱਟਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰਨ। ਇਸ ਦਾ ਭੀੜ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਵਾਂ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਮਮਲਤਦਾਰ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਕਿਸਮਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਕੇ ਦੱਸਾਂ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਭੀੜ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਤਫਾਕਨ, ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਭੀੜ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਮਲਤਦਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲੈਣ। ਮੈਂ ਰਾਵਣੀਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਦੇਵੇ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਫਾਊਂਟੈਨ ਪੈਨ ਨਾਲ ਇਸ ਉੱਤੇ ਵੱਡੇ ਮੋਟੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਸਕੇ:

"ਵੱਲ,
ਮਮਲਤਦਾਰ,
ਤਾਲੁਕਾ ਬੋਰਸਦ।
ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ,
ਪਰਮਾਰ ਕਾਲੀਦਾਸ ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਦੇ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ ਰਹੋ। ਇਹ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਮੌਤ ਦਾ ਹੱਥ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਕਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਇੰਨਾ ਕੁ ਚੰਗਾ ਤਰੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੋ।

ਮੈਂ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਨੇ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾੜ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਮੈਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਅਪਮਾਨ ਕੰਮ ਕੀਤੇ। ਉਹਨਾ ਦੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ'ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਤਲਾਟੀ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰੀਏ? ਤੁਸੀਂ ਭੰਗੀ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?' ਮੈਂ ਰਹਿਮ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਤੱਕ ਉੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਭੀੜ ਚੱਲੀ ਗਈ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤਲਾਤੀ ਤੇ ਮੁਖੀਆ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ।"

ਇਸ ਖਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸ ਲੜਕੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਭਜ ਦੌੜ ਕਰਕੇ ਦਾਦਰ, ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦੂਲਾਲ ਯਾਦਨਿਕ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਭੰਗੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਭੰਗੀ ਲੜਕੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਕਿਸਤਰਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਗੁੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ 1950 ਵਿੱਚ ਅਛੂਤਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਬੇਸ਼ਕ ਜਾਤੀਵਾਦ ਅੱਜ ਕੱਲ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੁਰੂਆਤ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਖੁਲਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਕੂਲੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

2002 ਗੋਧਰਾ ਸਾਬਰਮਤੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਕੇਸ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਐਸਆਈਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦੇਣ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ਕੀਆ ਜਾਫ਼ਰੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਫ਼ਰੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 2002 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ 63 ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ (ਐਸਆਈਟੀ) ਦੀ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਅਹਿਸਾਨ ਜਾਫਰੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜ਼ਕੀਆ ਜਾਫਰੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਸਟਿਸ ਏਐਮ ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 2012 ਵਿੱਚ ਐਸਆਈਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਕੀਆ ਜਾਫਰੀ ਦੀ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ

ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ ਸੀਟੀ ਰਵੀਕੁਮਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਉਸਨੇ 2002 ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ।ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਹਿਸਾਨ ਜਾਫਰੀ ਗੋਧਰਾ ਰੇਲ ਸਾੜਨ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ 28 ਫਰਵਰੀ 2002 ਨੂੰ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੀ ਗੁਲਬਰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਦੌਰਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ 68 ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।ਜ਼ਕੀਆ ਜਾਫਰੀ ਨੇ 2002 'ਚ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਮੋਦੀ ਸਮੇਤ 64 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਦੀ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 5 ਅਕਤੂਬਰ, 2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਸਆਈਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 9 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ।ਐਸਆਈਟੀ ਨੇ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਕੀਆ ਜਾਫਰੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, 2002 ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ "ਉਂਗਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ"। ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਚਾਲ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ 1,000 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ, 1,500 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ

22 ਜੂਨ, 2022 ਬੁਧਵਾਰ - ਪੂਰਬੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ, ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੜਕੇ 1 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝਟਕੇ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਭੂਚਾਲ ਆਇਆ, ਕਈ ਘਰ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਿੱਟੀ ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਬਣੇ - ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।"ਫਿਲਹਾਲ, ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮਲਬੇ ਹੇਠੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏਸਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘਾਤਕ ਭੂਚਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ 1,000 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ 1,500 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ, ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਟੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ 6,1 ਤੀਬਰਤਾ ਦੇ ਭੂਚਾਲ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਹੀ, ਪਰ ਇਸ ਤਾਕਤ ਦੇ ਭੂਚਾਲ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮਾੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਯੂਰਪੀਅਨ ਭੂਚਾਲ ਵਿਗਿਆਨ ਏਜੰਸੀ, EMSC ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਝਟਕੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ 119 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ 500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ (310 ਮੀਲ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਗੰਭੀਰ ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਤਬਾਹੀ ਨੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ 9/11 ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸੇ ਵਿਦਰੋਹੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਤੋਂ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਕਰਤਾ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਪਰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੜਕੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ 6।1 ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਵਾਲੇ ਭੂਚਾਲ ਵਿੱਚ 1000 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਬਖਤਰ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1500 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ ਸਰਵੇਖਣ (ਯੂਐਸਜੀਸੀ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੂਚਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਖੋਸਤ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 44 ਕਿਲੋਮੀਟਰ (27 ਮੀਲ) ਦੂਰ ਆਇਆ।

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਲਾਹੁਦੀਨ ਅਯੂਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੂਰਬੀ ਅਫਗਾਨ ਸੂਬੇ ਪਕਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ 255 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਖੋਸਤ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ, 25 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 90 ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਬਖਤਰ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਿਦ ਰੇਆਨ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਪਕਤਿਕਾ 'ਚ 90 ਘਰ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਦਰਜਨਾਂ ਲੋਕ ਮਲਬੇ ਹੇਠ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਯੂਰਪੀਅਨ ਭੂਚਾਲ ਵਿਗਿਆਨ ਏਜੰਸੀ, EMSC ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੂਚਾਲ ਦੇ ਝਟਕੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ 119 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ 500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ (310 ਮੀਲ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਸਮਰਥਿਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਹਥਿਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਤ੍ਰਾਸਦੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਆਪਕ ਭੁੱਖਮਰੀ, ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸੋਕੇ, ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਫਗਾਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ
+91-94636-01616

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਛਮੀ ਦਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਪੱਛਮੀ-ਸਮਰਥਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਦਾ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਫੰਡ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ - ਸਹਾਇਤਾ ਜੋ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਚਾਨਕ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਲਈ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਫੈਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਸੰਚਤ ਟੋਲ ਨੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਗਭਗ 40 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਚੌਥਾਈ ਆਬਾਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੁੱਧਵਾਰ ਦੇ ਭੂਚਾਲ ਨੇ ਉਸ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ।

2002 ਗੋਧਰਾ ਸਾਬਰਮਤੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਕੇਸ

(ਸਫਾ 27 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 2006 ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ ਕਿ "ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ, ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ, ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣਾ" ਸੀ।27 ਫਰਵਰੀ 2002 ਨੂੰ ਗੋਧਰਾ ਵਿਖੇ ਸਾਬਰਮਤੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਐਸ-6 ਕੋਚ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਨਾਲ 59 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਦੰਗੇ ਭੜਕ ਗਏ ਸਨ।

8 ਫਰਵਰੀ, 2012 ਨੂੰ, ਐਸਆਈਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ 63 ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ "ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਬੂਤ" ਨਹੀਂ ਹੈ।ਜ਼ਕੀਆ ਜਾਫ਼ਰੀ ਨੇ 2018 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਸਆਈਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਕੀਆ ਜਾਫ਼ਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ "ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਣ"।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਸਆਈਟੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਫੋਰਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਹੈ ਕਿ 27 ਫਰਵਰੀ, 2002: ਅਯੁੱਧਿਆ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀ ਸਾਬਰਮਤੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਟਰੇਨ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਹੇ 59 ਕਾਰ-ਸੇਵਕਾਂ 'ਤੇ ਗੋਧਰਾ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਟਰੇਨ ਦੇ ਡੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 28 ਫਰਵਰੀ: ਗੁਲਬਰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਮੇਘਾਨੀਨਗਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ 'ਤੇ ਭੀੜ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ - ਜ਼ਕੀਆ ਅਹਿਸਾਨ ਜਾਫਰੀ - ਸਮੇਤ 69 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ - ਜਿਸ ਨੇ ਭੀੜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।6 ਮਾਰਚ: ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੋਧਰਾ ਕਾਂਡ ਅਤੇ ਗੋਧਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇਨਕੁਆਰੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ।9 ਅਕਤੂਬਰ, 2003: ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। SC ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਹਰੀਸ਼ ਸਾਲਵੇ ਨੂੰ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ।

8 ਜੂਨ 2006: ਜ਼ਕੀਆ ਜਾਫ਼ਰੀ ਨੇ 2002 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। 26 ਮਾਰਚ, 2008: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਸੀਬੀਆਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਰ ਕੇ ਰਾਘਵਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ।

1 ਮਈ 2009: ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸਟੇਅ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਐਸਆਈਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ। 6 ਮਈ 2010: ਢ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਲਬਰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

11 ਸਤੰਬਰ, 2011: ਐਸਸੀ ਨੇ ਐਸਆਈਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ, ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ।8 ਫਰਵਰੀ, 2012: ਐਸਆਈਟੀ ਨੇ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ 63 ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ "ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਯੋਗ ਸਬੂਤ" ਨਹੀਂ ਹੈ। 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2013: ਜ਼ਕੀਆ ਜਾਫ਼ਰੀ ਨੇ ਗੁਲਬਰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੰਗਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਐਸਆਈਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 26 ਦਸੰਬਰ: ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਐਸਆਈਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਅਕਤੂਬਰ 5, 2017: ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਾਂਠ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਕੀਆ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 12 ਸਤੰਬਰ, 2018: ਜ਼ਕੀਆ ਨੇ ਐਸਆਈਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਐਸਸੀ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 2021: SC ਨੇ ਜ਼ਕੀਆ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।9 ਦਸੰਬਰ: ਜ਼ਕੀਆ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ।

ਜੂਨ 24, 2022: SC ਨੇ ਜ਼ਕੀਆ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਾਂਠ ਨੂੰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ।

- ਇੰਜੀ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਵਿਅੰਗ / ਫੇਸ-ਬੁੱਕ ਦੀ ਫੂਕ?

ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਦੱਸਦੇ ਕਿਸੇ ਤਾਈਂ
ਵੋਟਰ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਦਰਸ਼ਕ ਮੂਕ ਦੇਖੋ।
ਭੀੜ ਦੇਖ ਕੇ 'ਕੋਠੇ ਦੇ ਘਾਹ' ਵਰਗੀ
'ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ' ਸੁਣ ਸੌਂ ਜਾਂਦੇ ਘੂਕ ਦੇਖੋ।
ਜਿਹੜੇ ਹੁੱਬਦੇ ਰਹਿਣ 'ਕਮੈਂਟ' ਪੜ੍ਹਕੇ
ਫਿਰ ਪਛਤਾਵੇ 'ਚ ਨਿਕ਼ਲਦੀ ਹੂਕ ਦੇਖੋ।
ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡ੍ਹੀਆ ਸਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ
ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਨੇ ਕੂਕ ਦੇਖੋ।
'ਜੇਤੂ' ਹਾਰਿਆ ਦੇਖ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦੇ
ਚਿਹਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਐ ਪੀ਼ਲੇ 'ਭੂਕ' ਦੇਖੋ।
ਗਿਣਤੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦੇਖ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ
ਫੇਸ-ਬੁੱਕ ਦੀ ਨਿਕ਼ਲਦੀ 'ਫੂਕ' ਦੇਖੋ!

-ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ 'ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ'
001-408-915-1268

ਜਰਖੜ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਨੇ ਓਲੰਪਿਕ ਡੇਅ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ- ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਸਪੋਰਟਸ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਪਿੰਡ ਜਰਖੜ ਨੇ ਹਾਕੀ ਇੰਡੀਆ ਦੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਤੇ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਜਰਖੜ ਵੱਲੋਂ ਓਲੰਪਿਕ ਡੇਅ ਨੂੰ ਜਰਖੜ ਖੇਡ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਰਖੜ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਟ੍ਰੇਨੀ ਹਾਕੀ ਅਤੇ ਮੁੱਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਰਖੜ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਓਲੰਪਿਕ ਡੇਅ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਓਲੰਪਿਕ ਡੇਅ ਸਾਨੂੰ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ,ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਸਖ਼ਤ ਮੇਹਨਤ, ਸਮਰਪਿਤ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਓਲੰਪਿਕ ਡੇਅ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 23 ਜੂਨ 1894 ਨੂੰ ਨਵੀਨ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਸਾਲ 1896 ਵਿਚ ਗਿਰੀਸ਼ ਏਥਨਜ਼ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਓਲੰਪਿਕ ਡੇਅ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 23 ਜੂਨ 1948 ਤੋਂ ਹੋਈ। ਉਸ ਵਕਤ ਓਲੰਪਿਕ ਡੇਅ 9 ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅੱਜ 200 ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਓਲੰਪਿਕ ਡੇਅ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਰਖੜ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਤੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਓਲੰਪੀਅਨ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਰਖੜ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਬਨਾਮ ਘਵੱਦੀ ਕਲੱਬ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਮੈਚ ਵੀ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ 5-5 ਗੋਲਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਘਵੱਦੀ, ਸਾਹਿਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬੀ ਜਰਖੜ, ਕੋਚ ਗੁਰਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਗਟ, ਕੋਚ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਬੋਹੜਹਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘਵੱਦੀ, ਪੰਮਾਂ ਗਰੇਵਾਲ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿੱਬਾ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰੀ ਜਰਖੜ, ਲਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਤੇ ਅਛੂਤ ਹਨ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਨਕ

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ
+91-94636-01616

ਭਾਰਤ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਵੱਡਾ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਨ। ਲਗਭਗ ਸਾਰਿਆ ਹੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸੀ, ਮਾਨਵਤਾ ਬਰਾਬਰੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਰਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਬੇਸ਼ਕ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਜਾ ਮੋਹਮੰਡਨ ਰਾਜੇ ਦਾ ਰਾਜ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਦਾ ਹੀ ਨਾਮ ਲਿਆਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੰਗਠਤ, ਸਮਰਿਧ, ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿ ਨਿਆਏ ਦਿੱਤਾ, ਮਾਨਵ ਬਰਾਬਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ, ਸਭ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਜਾਦੀ ਦੇ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਦਵਾਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾ ਦੁਆਰਾ ਬੁਧ ਦੇ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਦਾ ਅੱਜ ਵੀ ਮਾਣ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੁਗਲ ਸ਼ਾਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਸੰਗਠਤ ਕੀਤੇ। ਲੇਕਿਨ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਗਠਤ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮੁੱਢ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਛੂੱਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਬੰਨਿਆ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਅਛੂੱਤ ਸਮਾਜ ਦੇਲੋਕਾਂ ਦਾ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫੋਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਹਨਾ ਉੱਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਹਜਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਰੋਜਗਾਰ, ਨਿਆਏਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਖੁੱਲੇ।

ਸਾਲ 1757 ਵਿਚ 23 ਜੂਨ ਨੂੰ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ? ਜਵਾਬ ਜੋ ਮੈਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ - ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਅਧਿਐਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ - ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਛੂਤ ਸਨ। ਪਲਾਸੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਕਲਾਈਵ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਦੁਸਾਦ ਸਨ, ਅਤੇ ਦੁਸਾਦ ਅਛੂਤ ਹਨ। ਕੋਰੇਗਾਓਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਮਰਦ ਮਹਾਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਮਹਾਰ ਅਛੂਤ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਇਹ ਅਛੂਤ ਸਨ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਲੜੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਮਾਰਕਿਊਸ ਆਫ਼ ਟਵੀਡਲਡੇਲ ਨੇ ਪੀਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੋਟ ਵਿਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ 1859 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ –

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਇਸ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਘੋਰ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹ ਹੈ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹ ਨਹੀਂ, ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕੰਮ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਭਾਵਕ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਇੱਕ ਹਮਲਾਵਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਦਿਖਾਈ ਹੈ, ਇਸ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਨਵਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਵਾਏਗਾ। ਕੀ ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਤਰਫਾ ਸੀ? ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ 'ਤੇ ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਲਈ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੇਦਖਲੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸਗੋਂ 1890 ਦੇ ਕਰੀਬ ਫੌਜ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੀਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ?

ਇਹ ਨੀਤੀ ਦੋ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਭਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ।ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ 1890 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਮਾਤੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਜਾਂ ਕਲਾਸ ਸਕੁਐਡਰਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿ ਸਾਰੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਇੱਕ ਜਮਾਤ (ਜਾਂ ਜਾਤੀ) ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਹਰ ਸਕੁਐਡਰਨ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਜਮਾਤ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਰਤੀ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਨਸਲ ਜਾਂ ਧਰਮ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਨਵੇਂ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਨਸਲ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਬੁੱਧੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਭਰਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਛੂਤਤਾ ਹੈ। ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਛੂਤ ਛੂਹਣਯੋਗ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਨ। ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਕ ਸਨ। ਜਦੋਂ, ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਰੋਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਸੱਤਾ ਦੀ ਦੌੜ ਸੁੰਗੜ ਗਈ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਛੂਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ; ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋਈ - ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ - ਛੂਤ ਅਤੇ ਅਛੂਤ - ਦੀ ਸਾਪੇਖਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ - ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼, ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ,

ਕੋਰੇਗਾਉਂ ਅਤੇ ਪਲਾਸੀ ਯੁੱਧ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ

(1) (2)

1. ਅੰਗਰੇਜ ਫੌਜ, ਭਾਰਤੀ ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਰੋਜਗਾਰ
2. ਭਾਰਤੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਅਛੂਤਾਂ ਨਾਲ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤਾਉ।

ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਨਵਾਬ ਸਿਰਾਜੁਦ-ਦੌਲਾ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਹੋਈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ।ਇਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲੜਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਫਤਹਿ ਕੀਤੀ। ਅੰਗਰੇਜ ਫੌਜ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਫੌਜ ਦੀ ਗਿਣਦੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ ਦਾ ਜਿਕਰ ਦੋ ਖਾਸ ਇਤਿਹਾਸ ਯੁੱਧ ਹਨ, ਪਲਾਸੀ ਅਤੇ ਕੋਰੇਗਾਉਂ ਦੀ ਲੜਾਈ।ਖੇਤਰੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋਰ ਜਿਕਰਯੋਗ ਲੜਾਈ 1818 ਵਿੱਚ ਲੜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਰੇਗਾਓਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਲੜਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮਰਾਠਾ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਥਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1757 ਅਤੇ 1818 ਦੌਰਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਇਹ ਅਛੂਤ ਫੌਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਨ।

ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਦੇ ਹੋਏ 1848 ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣਾ ਆਦਿਵਾਸੀ ਅਛੂੱਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ, ਬੇਸ਼ਕ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਛੂਤ (ਟੱਚਏਬਲ) ਸਮਾਜ ਵੀ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਕੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਖੰਡ 12 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਜਿੱਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ? ਭਾਰਤ 1757 ਅਤੇ 1818 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿੱਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਘਤਨਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਵਰਨਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਸੀਲੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਅਨ ਮੈਕਾਲੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ:ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਬਣੀ ਫੌਜ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰਨ। ਪਰ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਕੌਣ ਸਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਪ੍ਰੋ: ਸੀਲੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ। ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵਾਂ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਕੌਣ ਲੋਕ ਸਨ ਜੋ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਆਖਰਕਾਰ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇਜਿਸ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਹਨਾ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਛੂਤਪਹਿਲਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਕੋਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕਰਨ ਉਹਨਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ ਤਾਂ ਅਛੂਤਾਂ ਕੋਲਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੇ ਸੌ ਕਾਰਨ ਸਨ।

ਅਛੂਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ। 1857 ਦਾ ਵਿਦਰੋਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ। ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਮੁੜ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਫੌਜ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਬਗਾਵਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਬੰਗਾਲ ਫੌਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੰਬਈ ਫੌਜ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਫੌਜ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵਿਦਰੋਹ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੰਬਈ ਆਰਮੀ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਆਰਮੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀ ਸੀ? ਉਹ ਜਿਆਦਾਤਰ ਅਛੂਤਾਂ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਮਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਪਰੀਅਹਾ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਛੂਤਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।1857 ਦਾ ਵਿਦਰੋਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਂ ਅਤੇ ਸੂਰ ਦੀ ਚਰਬੀ ਵਰਤਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਗਾਂ ਅਤੇ ਸੂਰ ਦੀ ਚਰਬੀ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਛੂਤਾਂ ਨਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ? ਅਜੀਬ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਗਭਗ 1890 ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਰਤੀ ਸਨ, ਉਹ ਰਹਿ ਗਏ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਹਿਮਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੌਜ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਮਰ ਗਏ ਜਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਲਗਭਗ 1910 ਤੱਕ ਫੌਜ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ। ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਦੇਸ਼-ਧ੍ਰੋਹੀ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਪਦਾ ਹੈ? ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨਸਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਨਸਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਗੈਰ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਨਸਲਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੌਜ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਰੇਸ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲਗਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਾਰਨ ਜੋ ਜਮਾਤੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, "ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਨ, ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗੱਠਜੋੜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਹਨ", ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਰੋਹ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਤ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ।' ਪਰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਸਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਜਮਾਤੀ ਬਣਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਸਿੱਖਾਂ, ਡੋਗਰਿਆਂ, ਗੋਰਖਿਆਂ, ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਰੈਜੀਮੈਂਟਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ? ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਸਿਰਫ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨਸਲਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਅਛੂਤ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਉਂ ਪਏਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਨਸਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣੇ ਅਤੇ 150 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਰਹੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਤਰਕ ਹੈ? ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਜਮਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਨ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਫੌਜ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਆਦਮੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ, ਤਾਂ ਫੌਜ ਵਿਚ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 111 ਮਹਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਕਾਰਨ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ:ਇਸ ਗਵਾਹੀ ਨਾਲ ਕੌਣ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਛੂਤ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਨਸਲ ਹਨ?

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ? ਮੇਰੇ ਖ਼ਿਆਲ ਵਿਚ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਨੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਇਸ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਵੀ ਹੋਣ, ਇਸ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਜੋ ਵੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਿਲਟਰੀ ਸਰਵਿਸ ਹੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਛੂਤਾਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਸੀ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਜਮਾਂਦਾਰ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਮੇਜਰਾਂ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਫੌਜੀ ਕਬਜ਼ੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ, ਵੱਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 150 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਛੂਤ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਰਾਸਤੀ ਕਿੱਤਾ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਥੇ 1890 - ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1935 ਵਿੱਚ ਐਂਗਲੋ-ਇੰਡੀਅਨਜ਼ ਦੇ ਮਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਛੂਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਅਤੇ ਵਾਪਸੀ ਮਿਲੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੋਏ ਤੋਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਤਿਕਥਨੀ ਦੇ, ਉਸ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਜਿਸ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਹ ਦੇਸੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੜੇ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਉਥਾਨ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਪਾਇਆ। ਅੰਗਰਜ਼ ਫੌਜ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਅਛੂਤ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲੜੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਜਿੱਤਾਂ ਦਵਾਈਆਂ, ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾਕਰ ਸਕੇ।ਅਛੂਤਾਂਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨ, ਸਿੱਖਿਆ, ਨਿਆਏ, ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਕਦਰਾਂ ਵਰਗੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਪਹਾਰ ਹਨ ਅਜਿਹਾ ਭਾਰਤ ਬਣਨ ਦਾ ਰਾਹ ਖੋਲਿਆ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੰਗਰੂਰ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ, ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ
+91-94636-01616

ਲੋਕ ਸਭਾ ਉਪ-ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਿੱਚ, 'ਆਪ' ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਗਰੂਰ ਸੰਸਦੀ ਸੀਟ ਹਾਰ ਗਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੀਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 77 ਸਾਲਾ ਮਾਨ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 5,822 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਨ ਨੂੰ 2,53,154 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ, ਜਦਕਿ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 2,47,332 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ।

'ਆਪ' ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹਾਰ 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ 117 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚੋਂ 92 'ਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਆਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਖੁਦ ਸੰਗਰੂਰ ਸੰਸਦੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਦੋ ਵਾਰ 2014 ਅਤੇ 2019 ਵਿੱਚ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲੀਆ ਜਿੱਤ ਇਸੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਧੂਰੀ ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਟੀਵੀ ਰਿ-ਪੋਰਟਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਿਮਰਨ-ਜੀਤ ਮਾਨ ਨੇ 1984 ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੌਰਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਚ 'ਆਪ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੇਵਲ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਰਾਜੋਆਣਾ ਸਨ। ਗੋਲਡੀ ਨੂੰ 79,668, ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ 66,298 ਅਤੇ ਕੌਰ ਨੂੰ 44,428 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ।

ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਕ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਨੇ ਜੇਤੂ ਅਤੇ 'ਆਪ' ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ। "ਅਸੀਂ ਸੰਗਰੂਰ ਸੀਟ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫ਼ਤਵੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, "ਆਪ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ।

ਸੰਗਰੂਰ 'ਚ ਜਿੱਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਆਗੂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉਤਰੇ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਲੱਡੂ ਵੰਡੇ। ਕਈ ਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋਪਹੀਆ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ 'ਆਪ' ਦੀ ਹਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕਤਲ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ, ਮਰਹੂਮ ਅਦਾਕਾਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਦੀਪ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ, "ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਦਿੱਤਾ"।

ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਲੋਕ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ 'ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੇ ਸਨ। "ਮੈਂ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਸਾਡੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਾਂਗਾ, "ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਸਖ਼ਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। 23 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਈ ਉਪ ਚੋਣ ਵਿੱਚ 16 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿੱਚ 2019 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 72.44 ਅਤੇ 2014 ਵਿੱਚ 76.71 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 45.30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਮਤਦਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਾਰ 15.69 ਲੱਖ ਯੋਗ ਵੋਟਰ ਸਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, 7,08,448 ਵੈਧ ਵੋਟਾਂ ਪੋਲ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ (ਨੋਟਾ) ਲਈ 2,471 ਵੋਟਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਵਿਧਨਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋ ਲਗਭਗ ਸੰਗਰੂਰ 2492 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਲੀਡ ਇਹ ਜਰਨਲ ਸੀਟ ਸੀ, ਧੂਰੀ 12036 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਲੀਡ, ਸੁਨਾਮ 1483 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਲੀਡ, ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ 2790 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਲੀਡ ਅਤੇ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ 203 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਲੀਡ ਲਈ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਧਨਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋ ਲਗਭਗ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿੱਚੋਂ 2295 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਰਹੀ, ਭਾਦੋੜ 7125 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਰਹੀ, ਦਿੜ੍ਹਬਾ 7553 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਰਹੀ ਅਤੇ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 8 ਹਜਾਰ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਦੇ ਜਰਨਲ ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਰਿਜਰਵ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਐਸਸੀ ਵੋਟ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਲਿਮ ਬਹੁਲ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਾ ਨਾਂ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਸੰਗਰੂਰ, ਧੂਰੀ, ਸੁਨਾਮ, ਲਹਿਰਾ ਗਾਗਾ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਜਰਨਲ ਹਲਕੇ ਹਨ। ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ, ਭਦੌੜ, ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹਲਕੇ ਹਨ। ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਅੰਤਰ 203 ਵੋਟ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਹਲਕਾ ਰਿਜਰਵ ਹੈ ਅਤੇ ਐਸਸੀ ਬਹੁਲ ਵੋਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹਲਕਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

AAM AADMI PARTY

ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਜਰਨਲ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਨਗਣਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਐਸਸੀ ਦੀ ਅਬਾਦੀ 40% ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ 2295 ਵੋਟ ਨਾਲ ਹਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹਲਕਾ ਹੈ ਭਾਦੋੜ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ 7 ਹਜਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟ ਨਾਲ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹਲਕਾ ਹੈ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਹਲਕਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚੋ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਕੋਈ 7 ਹਜਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਹਲਕਾ ਸਭ ਨਾਲੋ ਵਖਰਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਹਲਕਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਲਿਮ ਵੋਟਰ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ 8 ਹਜਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟ ਨਾਲ ਹਾਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਰਨਲ ਸ਼ੀਟਾਂ ਜਿਹਨਾ ਵਿੱਚ ਐਸਸੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਘੱਟ ਹੈ ਉਹਨਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਰਨਾਲਾ ਐਸਸੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਸੰਗਰੂਰ, ਧੂਰੀ, ਸੁਨਾਮ, ਲਹਿਰਾ ਗਾਗਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਿਆਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਆਪ ਪਾਰਟੀ 2295 ਵੋਟ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਹਾਰੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਮਹਿਲਕਲਾਂ ਰਿਜਰਵ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿੱਤ 203 ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਦਿੜਬਾ, ਭਦੌੜ ਰਿਜਰਵ ਹਲਕੇ ਆਪ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 7 ਹਜਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰੇ ਹਨ। ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਮੁਸ਼ਲਿਮ ਵੋਟਰ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪ ਪਾਰਟੀਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ 8 ਹਜਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟਰ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਤੋ ਬਹੁਤਾ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਰਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਗਰੂਰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਲਕੇ ਦਾ ਜਰਨਲ ਵੋਟਰ ਐਸਸੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਨਰਾਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਜਰਨਲ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਦਿਖਾਈ ਤਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਨਰਾਜ ਤਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੀ ਹੈ।

ਸੰਗਰੂਰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਲਕੇ ਦਾ ਐਸਸੀ ਵੋਟਰ ਬਸਪਾ- ਅਕਾਲੀਦਲ ਬਾਦਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾ ਤੋਂ ਵੀ ਦੂਰ ਹੀ ਰਿਹਾ, ਬਾਦਲਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਜਬਤ ਹੋ ਗਈ। ਐਸਸੀ ਵੋਟਰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤਾ ਉਹ ਅਕਾਲੀਦਲ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਿਆ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਤ ਹਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੋਟੇ ਤੋਰਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਇਹੋ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਟਪੀਟ ਕਰਕੇ ਪਿਹਾ ਹੈ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਫ਼ਤਵਾ ਸਿਰ-ਮੱਥੇ ... ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਰਿਹਾਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਾਂਗਾ...ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੇਟਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀ ਰਹਿਣ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਅਛੂਤ ਦੇ ਬੈਰਿਸਟਰ-ਐਟ-ਲਾਅ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਵੀ, ਆਮ ਟਾਂਗੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨ ਉੱਚੀ- ਡਾ ਅੰਬੇਡਕਰ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚਲਦੇ ਅਛੂਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰੇ ਗੁਲਾਮੀ, ਬੇਗਾਰੀ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਾਈ ਗਈ। ਸਿੱਖਿਆ, ਰੋਜਗਾਰ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਖੋਲੇ ਗਏ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਹਜਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਲ, ਜੰਗਲ, ਜਮੀਨ, ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਅਛੂਤ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਦਬਾਓ ਦੇ ਚਲਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾਉਣੇ ਪਏ। ਅਛੂਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਰਨ ਨਾਲ ਸਛੂਤ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਨੇੜਤਾ ਬਣੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਦੂਰੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਝ ਨੇੜਤਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਪਰ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਢੰਗਾ ਨਾਲ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਵਾਜ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਮੰਗਣ ਦੀ ਗਲ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸਛੂਤ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। । ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨਸਾਫ ਪਸੰਦ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਗਰੇਜ ਸਰਕਾਰ ਉਹਨਾ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਤਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਰਿਪੋਰਟ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕਰਦੇ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵੀ ਲਗੀ ਸੀ।ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਕਿਆ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਗਲਸਾਲ 1928ਸੀ। ਬੰਬਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਪੜਤਾੜਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਖਾਨਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਸਾਥੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਵੱਖਹੋ ਗਏ।ਉਹ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਸੰਤ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਬੰਬਈ ਜਾਣ ਲਈ ਟਰੇਨ ਲਈ ਨਿਕਲਿਆ। ਚਾਲੀਸਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਧੂਲੀਆ ਲਾਈਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਰਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅਛੂਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਊਕਾਟ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਚਾਲੀਸਗਾਓਂ ਦੇ ਅਛੂਤ ਲੋਕ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂਮੈਨੂੰਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਾਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਮੇਰੀ ਅਸਲ ਯੋਜਨਾ ਸਮਾਜਿਕ ਬਾਈਕਾਟ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਧੇ ਬੰਬਈ ਜਾਣ ਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਤਸੁਕ ਸਨ, ਮੈਂ ਰਾਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਧੂਲੀਆ ਜਾਣ ਲਈ ਰੇਲਗੱਡੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਰੇਲਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਚਾਲੀਸਗਾਓਂ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ।

ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਚਾਲੀਸਗਾਓਂ ਦੇ ਅਛੂਤ ਲੋਕ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਲਾ ਪਹਿਨਾਈ ਗਈ। ਮਹਾਰਵਾੜਾ, ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਕੁਆਰਟਰ, ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 2 ਮੀਲ ਦੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਦੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਲੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘੋੜਾਗਡੀਆਂ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਸਨ। ਮਹਾਰਵਾੜਾ ਵੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੈਦਲ ਦੂਰੀ ਉੱਤੇ ਹੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮਹਾਰਵਾੜਾ ਲਿਜਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿਲਜੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਿਉਂ ਕਰਾਇਆ ਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਟੌਂਗਾ (ਘੋੜਾ ਗੱਡੀ) ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਟਾਂਗੇ ਵਿੱਚ ਚਾਲਕ ਤੇ ਮੈਂ ਦੋ ਹੀ ਸਾਂ। ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਾਰਟ ਕੱਟ ਨਾਲ ਪੈਦਲ ਹੀ ਚਲੇ ਗਏ। ਟਾਂਗਾ 200 ਕਦਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੋਟਰ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਚਾਲਕ ਨੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਟਾਂਗਾ ਕਿਰਾਏ ਉੱਤੇ ਚਲਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਇੰਨਾ ਅਨਭਵਹੀਣ ਕਿਦਾਂ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਹੀ ਹਾਦਸਾ ਟਲ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰ ਦੇ ਡਰ-ਾਈਵਰ ਨੇ ਕਾਰ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਕਿਵੇਂ ਕਰਕੇ ਨਦੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬਣੀ ਪੁਲੀ 'ਤੇ ਆਏ। ਇਸ ਪੁਲ਼ੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਕੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜ-ਦਸ ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਪੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਦੀ ਉੱਤੇ ਬਣੀ ਪੁਲੀ ਉਸ ਸੜਕ ਦੇ90 ਡਿਗਰੀ (ਸਮਕੋਨ) ਦੇਬਣਦੇ ਕੋਣ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਆ ਰਹੇ ਸੀ। ਸੜਕ ਤੋਂ ਪੁਲੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤਿੱਖਾ ਮੋੜ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਘੋੜੇ ਨੇ ਇੱਕ ਮੋੜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿੱਧਾ ਜਾਣ ਲਗਾ ਅਤੇ ਪੁਲੀ ਦੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਠੋਕ ਦਿੱਤਾ।ਟਾਂਗੇ ਦੇ ਪਈਏ ਨੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਛਾਲ ਕੇ ਪੁਲੀ ਦੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਫੁੱਟਪਾਥ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਘੋੜਾ ਅਤੇ ਗੱਡੀ ਪੁਲੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਗਏ। ਮੇਰਾ ਡਿੱਗਣਾ ਇੰਨਾ ਜੋਰਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਲੇਟ ਗਿਆ। ਮਹ-ਾਰਵਾੜਾ ਨਦੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਹੈ। ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਆਏ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ। ਮਰਦਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚੀਕ-ਚਿਹਾੜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਮੈਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਹਾਰਵਾੜਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ।ਇਸ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਮੇਰੀ ਲੱਤ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਚਲ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ। ਟਾਂਗੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੁਲੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਲਟਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਡਰ-ਾਈਵਰ ਕਦੇ ਵੀ ਪੁਲੀ ਉੱਤੇ ਟਾਂਗੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਜਾਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅਸਲ ਤੱਥ ਦੱਸੇ ਗਏ। ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਟਾਂਗੇ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਅਛੂਤ ਸਵਾਰੀ ਨਾਲ ਟਾਂਗਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੀ। ਮਹਾਰਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਲ ਚਲ ਕੇ ਜਾਵਾਂ, ਇਹ ਮੇਰੀ ਇੱਜ਼ਤ ਉਹਨਾ ਦੀਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ: ਟਾਂਗਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਟਾਂਗਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਪਰ ਟਾਂਗਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ। ਮਹਾਰ ਟਾਂਗਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਹਨ।ਮਹਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਹੱਲ ਮੰਨਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਸ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਡਰਾਈਵਰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੇਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾ ਸਕੇ।ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਡੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਟਾਂਗਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਲਗਾਮ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਪਰ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਇੰਨਾ ਘਬਰਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਮੇਰੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਚਾਲੀਸਗਾਓਂ ਦੇ ਮਹਾਰਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਟਾਂਗੇਵਾਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੀ ਇੱਕ ਇੱਜ਼ਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਛੂਤ ਦੇਬੈਰਿਸਟਰ-ਐਟ-ਲਾਅ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ, ਆਮ ਟਾਂਗੇਵਾਲਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼ਾਨ ਉੱਚੀ ਰਖਦਾ ਹੈ।

– ਇੰਜੀ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

Dr. Gopi Chand Narang

Received the sad news of passing away of Dr. Gopi Chand Narang. He took his last breath in the USA. His was a reputed name in the world of critical literature. The departure of the renowned writer made us sad.

- Gurbhajan Gill

Read more about Dr. Gopi Chand Narang

Gopi Chand Narang (Born 11 February 1931 in Dukki, Baluchistan) is an Indian theorist, literary critic and scholar who writes in Urdu and English. His Urdu literary criticism has incorporated a range of modern theoretical frameworks including stylistics, structuralism, post-structuralism and Eastern poetics.

EDUCATION

Narang received a master's degree in Urdu from the University of Delhi, and a research fellowship from the Ministry of Education to complete his PhD in 1958.

TEACHING CAREER

Narang taught Urdu literature at St. Stephen's College (1957–58) before joining Delhi University, where he became a reader in 1961. In 1963 and 1968 he was a visiting professor at the University of Wisconsin, also teaching at the University of Minnesota and the University of Oslo. Narang joined JamiaMilliaIslamia University in New Delhi as a professor in 1974, rejoining the University of Delhi from 1986–1995. In 2005, the university named him a professor emeritus.

Narang's first book (Karkhandari Dialect of Delhi Urdu) was published in 1961, a sociolinguistic analysis of a neglected dialect spoken by indigenous workers and artisans Delhi. He has published over 60 books in Urdu, English and Hindi.

ACHIEVEMENTS

He has produced three studies: Hindustani Qisson se Makhooz Urdu Masnaviyan (1961), Urdu Ghazal aur Hindustani Zehn-o-Tehzeeb (2002) and Hindustan kiTehreek-e-Azadi aur Urdu Shairi (2003). Narang's related volumes—Amir Khusrowka Hindavi Kalaam (1987), Saniha-e-Karbala bataur Sheri Isti'ara (1986) and Urdu ZabaanaurLisaniyaat (2006)—are socio-cultural and historical studies.

In addition to teaching, Narang was vice-chairman of the Delhi Urdu Academy (1996–1999) and the National Council for Promotion of Urdu Language – HRD (1998–2004) and vice-president (1998–2002) and president (2003–2007) of the SahityaAkademi.

HONOURS

Narang has been recognized for his work. He was an Indira Gandhi Memorial Fellow of the Indira Gandhi National Centre for the Arts from 2002–2004, and a 1997 resident of the Rockefeller Foundation Bellagio Center in Italy. Narang received the Mazzini Gold Medal (Italy, 2005), the Amir Khusrow Award (Chicago, 1987), a Canadian Academy of Urdu Language and Literature Award (Toronto, 1987), an Association of Asian Studies (Mid-Atlantic Region) Award (US, 1982), a European Urdu Writers Society Award (London, 2005), an Urdu Markaz International Award (Los Angeles, 1995) and an AlamiFarogh-e-Urdu Adab Award (Doha, 1998). He is the only Urdu writer honoured by the presidents of both India and Pakistan. In 1977 Narang received the President's National Gold Medal from Pakistan for his work on Allama Iqbal, and received a Padma Bhushan (2004) and Padma Shri (1990) from India. He received honorary Doctor of Letters degrees from Aligarh Muslim University (2009), Maulana Azad National Urdu University (2008) and the Central University in Hyderabad(2007). Narang received the SahityaAkademi Award in 1995, the Ghalib Award in 1985, Urdu Academy's Bahadur Shah Zafar Award, BharatiyaBhashaParishad Award (both in 2010), Madhya Pradesh Iqbal Samman (2011) and the Bharatiya Jnanpith Moorti Devi Award (2012). The SahityaAkademi conferred on Narang its highest honour, the Fellowship, in 2009.

PLAGIARISM AND CONTROVERSIES

There have been charges of plagiarism against Gopi Chand Narang for copying and translating from secondary sources major portions of his Sahitya Akademi award-winning book Sakhtiyat, Pas-Sakhtiyataur Mashriqui Sheriyat (Structuralism, Post-Structuralism and Eastern Poetics). Scholars Imran ShahidBhinder and Prof. CM. Naim of Chicago University have provided textual evidence of plagiarism to which Narang has not responded. There have also been allegations of corruption and controversial appointments under his Presidency of Sahitya Akademi, which he headed from 2003 to 2007.

ਰਚਨਾਤਮਕ ਊਰਜਾ ਦਾ ਸਰੋਤ-ਚੁੱਪ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਨਿਖਾਰਦਾ ਮਾਰਗ- ਚੁੱਪ

ਚੁੱਪ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਮ ਤੇ ਰਹੱਸਮਈ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਹੀਜਵਾਬਦਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਚੁੱਪ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜਾਵੱਸ ਵਿਚ ਕਰਨਾ ਅਸਾਨ ਨਹੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆ ਤੁਕਾ "ਚੁੱਪਾਂ ਚੁੱਪ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ" ਵਿਚ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਭਾਂਵੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਕਿਤੇਵੀ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸਿਸ ਕਰੀਏ ਫਿਰ ਵੀ ਚੁੱਪ ਨਹੀ ਰਿਹ ਸਕਦੇ। ਮਨ ਦੇ ਸਹਿਜ ਵਿਚਾਰ ਜਾ ਬਾਹਰੀ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਅਵੱਲੜ ਵਰਤਾਰਾ ਚੁੱਪ ਨਾਲ ਸਹਿਚਾਰ ਨਹੀ ਬਣਨ ਦਿੰਦਾ ।ਬੋਲਣਾ ਬਹੁਤ ਅਸਾਨ ਕਾਰਜ਼ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅਨੇਕ ਪੜਾਅ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵਕਤ ਦੇ ਤਕਾਜ਼ੇ ਨਾਲ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਕਸਰ ਸਿਆਣੇ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਵੇ ਬਹੁਤੇ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਤੋਲ ਕੇ ਬੋਲੇ ਸਬਦਾਨਾਲ ਹੀ ਘਰ ਬੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਸਕਦਾ ਸਰੀਕੇ ਵਿਚ ਕੁਨਬੇ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੁੱਪ ਹੀ ਉਮਰ ਭਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਅਖਾਣ "ਇਕ ਚੁਪ ਸੋ ਸੁੱਖ"ਸਮਾਜਿਕਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ।

ਅਜਿਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੰਮਾਂ ਜੋ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਝੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਲਈ ਚੁੱਪ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਣ ਤੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਚੁੱਪਬੋਲਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਸਿਲਇਨਟ ਅਤੇ ਲਿਸਟਇਨ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਸਾ ਫਰਕ ਨਹੀ। ਜੋ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਸਾਡੀਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਲੋਕਾਰੀ ਵਿਚਾਰਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਉਮਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲੇਖਣੀ ਜਾਂ ਨਾਟ ਕਲਾ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਚੁੱਪ ਲਾਤੀਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਾਈਲੈਂਸ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਸ਼ਾਂਤ ਜਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ। ਜੋ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਤੇ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਛੁਪੀ ਕਲਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾ। ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇ ਚੁੱਪ ਸ਼ਬਦ ਖੌਫ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ, ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਅਸਧਾਰਨ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਬੋਲਣਾ ਭੈਭੀਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਪੱਸਰੀ ਚੁੱਪ ਨਾਲ ਸਨਾਟਾ ਫੈਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਤੇ ਬਦਲਦੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਨ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਲ੍ਹੜ ਉਮਰੇ ਦੀ ਚੁੱਪ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਚੈਨ ਉਡਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਣਬੁੱਝੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਾਰਥਿਕ ਹੀ ਹੋਵਣ।ਕੁਝਤਰਕਹੀਣ ਤੱਥਾ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ । ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਲੰਡਨ ਦੀਲੇਖਿਕਾਸਾਰਾ ਮੈਟਲੈਂਡ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਕ-ਾਸ਼ਨ"ਚੁੱਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ" ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੁੱਪ ਸਿਰਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਚੁੱਪ ਇੱਕ ਕੁ-ਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਰਚਨਾਤਮਕ ਊਰਜਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਲਟਾ ਰੌਲੇ-ਰੱਪੇ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ।ਵਿੰਡਵਨਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਅਗਸਤ 2021 ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਸਾਂਤ ਦੇਸ਼ਾ ਦੇ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ 135ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਆਇਸਲੈਂਡ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਹੈ । ਜਦੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਉਸ ਤੋ 32 ਗੁਣਾ ਵੱਡਾ ਤੇ ਵਾਧੂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੋਮੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਚੁੱਪ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂ ਛੁਪਿਆ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਜੀਵਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨਾਲੋ ਮਨੁੱਖ ਦਿਮਾਗੀ ਤੋਰ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਸਤ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਆਦਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਗੁਣ ਨਵਾਣ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਰਿਆ ਸਮੇ ਅਸਾਂਤ ਵਾਤਾਵਰਨ ਯਕੀਨੀਨ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਉਪਰ ਅਸਰ ਪੈਦੇ ਹੈ। ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੋਲ ਲਿਖਾਵਟ ਲਈ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਖਾਦ ਵਾਗ ਹੈ। ਜੋ ਰਚਨਾਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰੇਰਨਾਮਈ ਪਲ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਚਿੰਤਕ, ਕਲਾਕਾਰ, ਲੇਖਕ, ਖੋਜਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲੋਚਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਮਲ ਅਹਿਸਾਸਾ ਨੂੰ ਲੈਅ ਬੰਧਕਰ ਸਕਣ। ਇਬਾਰਤ ਵੀ ਚੁੱਪ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ। ਪਰਸੀਅਨ ਅਦਬੀ ਕਲਮਕਾਰ ਰੂਮੀ ਨੇ ਚੁੱਪ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ" ਕਿ ਚੁੱਪ ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਜਿਸ ਦਾ ਦਰਿਆਈ ਵਹਾਅ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾ ਨਦੀ ਵੱਲ ਨਾ ਜਾਓ, ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਸੁਣੋ " ਇਸ ਲਈ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਕਿਹਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਚੁੱਪ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੋਰ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਅੰਤਰਮੁੱਖੀ ਗਿਆਨ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਅਲੌਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਸਾਡੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ। ਜਦੋਂ ਚੁੱਪ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਤਮ-ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਸੱਚੇ-ਮਨ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਦਕੇ-ਅਟਲ ਸਚਾਈ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੰ-ਦਰੂਨੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ,ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦਾ ਉਤਮ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੁੱਪ ਸਾਡੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਖੂਬੀਆਂ, ਵਿਰਤੀਆਂ, ਸੀਮਾਵਾਂ ਲੱਭ ਟੀਚੇਮਿਥ ਕੇਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਮੋੜਦੀ ਹੈ।

ਚੁੱਪ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੋਰ ਤੇ ਸਕੂਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾ ਵਾਲੇ ਮਹੌਲ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਤਿ ਘਾਟ ਰੜਕਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੁੱਪ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਦੂਰ ਹਨ। ਹਾਈਪਰ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਦਿਮਾਗੀ ਰੌਲੇ-ਰੱਪੇ ਚਲਦਿਆ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵਰਤਮਾਨ ਪਲ ਨੂੰ ਜੀਣ ਲਈ ਅਤੀਤ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸਾਂਤ ਸਮੇ ਅਤੇ ਊਣੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਬੋਲ ਨਾਸੂਰ ਬਣ ਉਭਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਸੁਲਝੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਾਂਤ ਰਿਹਣਾਹੀ ਸਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ । ਜਿਸਦੀ ਹਾਮੀ ਗੁਰਾ ਦੀ ਬਾਣੀ "ਜਿਥੈ ਬੋਲਿਣ ਹਾਰੀਐ, ਤਿਥੈ ਚੰਗੀ ਚੁੱਪ " ਦਾ ਵਾਕ ਵੀ ਹਾਰਨ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣ ਤੋ ਵਰਜਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਭਲਾ ਫਰਮਾਉਦੇ ਹਨ। ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਬਾਬਾ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਸਬੰਧੀ ਰਚੀ ਵਿਲੱਖਣ ਰਚਨਾ ਕੁੱਜੇ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸ਼ਮਾਨ ਹੈ। ਜਿਸ ਰਾਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਫਿਤਰਤ ਦਾ ਅਸਲ ਚਿਹਰਾ ਉਜਾਗਰ ਹੋਇਆ।

ਸੱਚ ਸੁਣਦੇ ਲੋਕ ਨਾ ਸਹਿੰਦੇ ਨੀ,
ਸੱਚ ਆਖੀਏ ਤਾਂ ਗਲ ਪੈਂਦੇ ਨੀ।
ਫਿਰ ਸੱਚੇ ਪਾਸ ਨਾ ਬਹਿੰਦੇ ਨੀ,
ਸੱਚ ਮਿੱਠਾ ਆਸ਼ਕ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ।
ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਕਰੀਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਨੂੰ।

ਚੁੱਪ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ । ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਚੁੱਪਇਕ ਸਤਿਕਾਰਤ ਚਿੰਨ ਹੈ। ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਹਾਜਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਦਾ ਹੋਸਲਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਦੋਂ ਟੋਕਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਸੁਣਦੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ। ਦਿਮਾਗੀ ਚੁੱਪ ਵੀ ਉਨੀ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾ ਜੋ ਅੰਦਰੂਨੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ੋਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਚੁੱਪ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਹਾਂ ਮੁਸਕਲ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਨਿਬੇੜਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ੀਵਨ ਦੀ ਬੇਹਤਰੀ ਲਈ ਜੂਝਣ ਤੋ ਨਹੀ ਡਰਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਵਾਂਗ ਵਡੇਰਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਾਂਗ ਡੂੰਘਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਡੁੱਬ ਜਾਵਣ। ਚੁੱਪ ਬਾਰੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਕਸ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੁੱਪ ਦੇ ਗੁੱਝੇ ਭੇਤ ਸਮਝਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਸਿੰਝਣ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ।

ਐਡਵੋਕੈਟ
ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
91-78374-90309

ਬੇਸ਼ੱਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰੰਤੂ ਲੋਕ ਅਨੈਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਢਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ । ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲਰਹਿਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਸੁਟਿਆ। ਹੋਰ ਅਨੇਕਾ ਵਸਤਾ ਹਨ ਉਂਝ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਕਾਢ ਨੇ ਹੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਅਥਾਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀ ਹਨ। ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਪੱਖ ਨਾਲੋ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕ ਸਾਧਨਾਂਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਜੋ ਸ਼ਾਤ ਮਹੋਲ ਦੀਆ ਬੁਨਿਆਦਾ ਹਨ ।ਇਹ ਰਾਹ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸਰਲ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀਆ ਪਗਡੰਡੀਆ ਚੁਪ ਵਿਚੋ ਹੋ ਗੁਜਰ ਦੀਆ ਹਨ । ਇਸ ਤੋ ਬਿਨਾ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆ ਅਸੀਮ ਨਿਆਮਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਦਲ ਨਹੀ । ਸੋ ਆਉ ਚੁੱਪ ਦੇ ਅਣਮੁੱਲੇ ਖਜਾਨੇ ਦੀ ਦਾਤ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਬਣਾਈਏ ਤੇ ਚੋਗਿਰਦਾ ਨੂੰ ਸਾਂਤ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੋਹ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗੀਏ ।

KB USED AUTO SALES

8655 B Monterey Street Gilroy, CA 95020

Kashmiri Bhatia, Dealer/Broker
408-848-2365

50% OFF WARRANTY
with Qualifying Car Purchase

IN HOUSE
FINANCING AVALIABLE
www. kbusedautosales.com

ਅਸੀਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਲੋਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Kashmiri Bhatia & his wife

K&K AUTO REPAIR and Car Wash

63 Muckelemi St
San Juan Bautista 95045

Kashmiri Bhatia (Owner)
831-623-4702

20% OFF LABOUR
on your next qualifying service

Car Care You Can Trust

CORNING ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੱਕਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ

AAA Truck Wash, Tire, and Lube

* We Carry New and Used Tires All Major Brands
* Smart Way Tires Available
* Used Tires Start From & 135
* Old Change $ 189 + Tax
* We also do truck and car washing and waxing
* Friendly and Professional Staff
* We offer truck and car detailing

AAA TRUCKWASH
Sign of Excellence

ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਸੇਲ

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਰਿਜਸਟੋਨ ਸਟੇਅਰਿੰਗ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ ਲਗਾਈ ਹੈ
ਬਰਿਜਸਟੋਨ 283 (ਦੋ ਟਾਇਰ) $1149
ਚਾਈਨੀਜ਼ 749 (ਦੋ ਟਾਇਰ) $749

Call:
530-824-5134

ਪੁਰਾਣੇ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸੇਲ

ਇਕ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

Used Tires American Brand	$99 + Labor
Recap Truck Tire	$ 249 + Labor
Recap Trailar Tires and Kind	$ 199 + Labor

LUCAS OIL LUCAS INJECTOR CLEANER $28.99

NEW & USED TIRES
WASH, LUBE, BRAKES

Call:
650-642-0697

3525 Highway 99, West Corning, CA 96021
Across the Street from TA Truck Stop